

Kommunledningskontoret
Kommunfullmäktige

Datum:
2022-01-27

Diarienummer:
KSN-2022-00090

Handläggare:
John Hammar

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige 31 januari 2022

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** med godkännande lägga förteckningen över anmälningssärenden till protokollet.

Anmälningssärenden

- Granskning av samverkan och prioriteringar stad/land från kommunrevisionen
- Granskning av ägarstyrning och bolagens följsamhet till ägardirektiv från kommunrevisionen
- Rapport av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 30 september 2021 från omsorgsnämnden
- Dom i mål 1735-21 från Förvaltningsrätten i Uppsala
- Dom i mål 7226-20 från Förvaltningsrätten i Uppsala
- Dom i mål 2823-20 från Förvaltningsrätten i Uppsala
- Styrelseprotokoll 18 november 2021 från Svenska kommun försäkrings AB
- Styrelseprotokoll 10 december 2021 från Svenska kommun försäkrings AB
- Bolagsstämmoprotokoll 21 december 2021 från Svenska kommun försäkrings AB
- Styrelseprotokoll 22 december 2021 från Svenska kommun försäkrings AB.

Datum:
2021-12-17Diarienummer:
KRN-2021-00026

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

För yttrande:
KommunstyrelsenFör kännedom:
Kommunfullmäktige

Granskning av samverkan och prioriteringar stad/land

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens samverkan inom landsbygdsutvecklingen, samt genomföra en analys av prioriteringar av resurser inom stadsbyggnadsområdet och planer mellan stad och landsbygd. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Granskningen visar att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en ändamålsenlig samverkan, för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygds-kommuner ska kunna uppnås. Ett antal utvecklingsområden har identifierats, bl a gällande implementering i kommunkoncernen av centrala styrdokument, strukturer och resurser för samverkan samt en avsaknad av kommunikationsstrategi. Vi ser det dock som positivt att granskningen visar att det föreligger en tydlig dokumenterad styrning som ger förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan och att kommunen är aktiv i och får resultat av sitt deltagande i Leader Upplandsbygd. Vi har vidare noterat att arbete pågår med ny handlingsplan.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen följande:

- Eftersträva att den kommande handlingsplanen innehåller mätvärden som kan följas upp, tex genom nyckeltal.
- Säkerställ att landsbygdsprogrammet med tillhörande handlingsplan implementeras i hela kommunkoncernen.
- Säkerställ att metoderna för att kunna mäta, följa upp, och analysera i vilken grad olika åtgärder bidrar till målfyllelse utvecklas. Utveckla även redovisningen så att det ges en tydligare bild av hur arbetet med strategin lokalt engagemang utvecklas som en del i redovisningen av hur utvecklingen mot att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner fortskrider som helhet

- Säkerställ att det skapas en tydligare struktur och förutsättningar för en mer kontinuerlig samverkan med lokala utvecklingsgrupper, föreningsliv och medborgardialog, än den som sker i projektform, exempelvis servicepunkter och medborgarbudget.
- Beakta hur landsbygdsberedningen eventuellt skulle kunna utvecklas genom representation från landsbygdens föreningar och näringsliv. Detta med hänsyn taget till pågående utredning av stads- och bygderåd.
- Överväg att utöka den tjänst som arbetar med landsbygdsutvecklingen och stärk samordningen mellan arbetet med landsbygdsprogrammet och arbetet med lokala överenskommelser.
- Säkerställ att det tas fram en kommunikationsstrategi kopplat till arbetet med landsbygdsprogrammet, som grund till att skapa bättre förutsättningar för att landsbygdsprogrammets mål och aktiviteter tydligare ska förankras inom kommunkoncernen, som stöd i samverkan med externa parter samt att arbetet med landsbygdsutveckling som helhet ska få en större genomslagskraft. I en kommunikationsstrategi bör även information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling inkluderas.
- Fortsätt arbetet med att samla in och analysera data. Insamling och analys av data kan leda till bättre beslutsfattande kring investeringar/exploateringar, teknisk infrastruktur och projekt efter olika kategorier exempelvis; geografisk indelning, måluppfyllelse, typ av investering, lönsamhet med mera. Det pågår ett arbete inom kommunen som vi ser positivt på. Arbetet befinner sig i ett tidigt stadium och bör utvecklas vidare.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser och rekommendation senast 2022-04-08 till kommunrevisionen@ uppsala.se och till det sakkunniga biträdet, lena.salomon@pwc.com.

För kommunrevisionen

Per Davidsson, ordförande

Granskning av samverkan och prioriteringar Stad/Land

Revisorerna i Uppsala kommun

December 2021

Peter Aschberg, Projektledare

Fredrik Jehrén, Projektmedarbetare

Hanna Hagström, Projektmedarbetare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av kommunstyrelsens samverkan inom landsbygdsutvecklingen, samt en analys av prioriteringar av resurser inom stadsbyggnadsområdet och planer mellan stad och landsbygd. Syftet är att granska om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig samverkan, för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås. I granskningen ska också en analys göras av hur resursprioritering inom samhällsbyggnadsområdet ser ut.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig samverkan, för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Finns en tydlig styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan?	Delvis	
2. Finns en tydlig struktur (organisation av samverkan med olika aktörer) för att främja en ändamålsenlig samverkan?	Delvis	
3. Sker ett aktivt arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang? Avseende att: <ul style="list-style-type: none">• Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.• Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.• Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.	Delvis	
4. Finns det en aktuell kommunikationsstrategi?	Nej	
5. Sker en aktiv samverkan med Leader Upplandsbygd?	Ja	
6. Leder samverkan med Leader Upplandsbygd till konkreta resultat?	Ja	
7. Sker en ändamålsenlig uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang?	Delvis	
8. Hur ser prioritering av resurser ut mellan stad och lands-	Ej bedömd, slutsats och	

bygd när det gäller planprocesser, exploateringar, investeringar och teknisk infrastruktur?

kommentarer framgår

9. Belyses konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar?

Nej

Rekommendationer

Utifrån våra iakttagelser i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att landsbygdsprogrammet med tillhörande handlingsplan implementeras i hela kommunkoncernen.
- Säkerställ att metoderna för att kunna mäta, följa upp, och analysera i vilken grad olika åtgärder bidrar till måluppfyllelse utvecklas. Utveckla även redovisningen så att det ges en tydligare bild av hur arbetet med strategin lokalt engagemang utvecklas som en del i redovisningen av hur utvecklingen mot att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner fortskrider som helhet.
- Säkerställ att det skapas en tydligare struktur och förutsättningar för en mer kontinuerlig samverkan med lokala utvecklingsgrupper, föreningsliv och medborgardialog, än den som sker i projektform, exempelvis servicepunkter och medborgarbudget. Ett exempel på hur det kan ske är att initiera ett arbete med lokala utvecklingsplaner som sedan även kan leda till fler projektansökningar om stöd från Upplandsbygd lokalt ledd utveckling.
- Beakta hur landsbygdsberedningen eventuellt skulle kunna utvecklas genom representation från landsbygdens föreningar och näringsliv. Detta med hänsyn taget till pågående utredning av stads- och bygd råd.
- Överväg att utöka den tjänst som arbetar med landsbygdsutvecklingen och stärk samordningen mellan arbetet med landsbygdsprogrammet och arbetet med lokala överenskommelser.
- Säkerställ att det tas fram en kommunikationsstrategi kopplat till arbetet med landsbygdsprogrammet, som grund till att skapa bättre förutsättningar för att; landsbygdsprogrammets mål och aktiviteter tydligare ska förankras inom kommunkoncernen, som stöd i samverkan med externa parter samt att arbetet med landsbygdsutveckling som helhet ska få en större genomslagskraft. I en kommunikationsstrategi bör även information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling inkluderas.
- Fortsätt arbetet med att samla in och analysera data. Insamling och analys av data kan leda till bättre beslutsfattande kring investeringar/exploateringar, teknisk infrastruktur och projekt efter olika kategorier exempelvis; geografisk indelning, måluppfyllelse, typ av investering, lönsamhet med mera. Vi kan konstatera att det pågår ett arbete inom kommunen som vi ser positivt på men vi kan även konstatera att det är i ett tidigt stadium och bör utvecklas vidare.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Granskningsresultat	7
Styrning som grund till samverkan	7
Bedömning	10
Struktur för främjande av samverkan	10
Bedömning	13
Stimulans av samverkan och lokalt engagemang	14
Bedömning	17
Kommunikationsstrategi för Landsbygdsprogrammet	17
Bedömning	18
Samverkan med Leader Upplandsbygd	18
Bedömning	19
Resultat från samverkan med Leader Upplandsbygd	19
Bedömning	20
Uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang	21
Bedömning	23
Resurser och prioritering	24
Slutsats/kommentarer	30
Konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar	31
Bedömning	31
Samlad bedömning	32
Rekommendationer	32
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	32
Bilagor	36

Inledning

Bakgrund

Av kommunens landsbygdsprogram framgår att programmet är ett övergripande styrdokument som anger intentionerna för ett långsiktigt landsbygdsutvecklingsarbete. Programmet lägger också grunden till att skapa en samsyn och målbild för vad det innebär att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Syftet med landsbygdsprogrammet är att beskriva strategier för hur målet att Uppsala kommun ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner kan uppnås.

Landsbygdsprogrammet ska vidare utgöra en grund för att öka samverkan mellan olika parter, skapa goda kommunikations- och informationsflöden samt förstärka kommunens synlighet på landsbygden och landsbygdens synlighet inom kommunen. För en lyckad landsbygdsutveckling är en väl fungerande och aktiv dialog med de som bor, verkar och lever på landsbygderna en förutsättning.

Samverkan är en grundpelare för en lyckad samhällsutveckling. Om det finns brister i samverkan, finns en övervägande risk för att den politiska inriktningen inte får genomslag.

Det pågår och planeras för en expansion av mer stadsnära exploatering och bebyggelse, inte minst koncentrerad till stadens sydöstra delar. Med ändliga resurser, såväl personella som ekonomiska, innebär detta en potentiell konflikt och behov finns sannolikt av tydliga prioriteringar och inte minst konsekvensanalyser av gjorda prioriteringar och beslut.

Med utgångspunkt i ovanstående bakgrund och sin riskanalys för år 2021, har de förtroendevalda revisorerna beslutat att genomföra en granskning av kommunstyrelsens samverkan inom landsbygdsutvecklingen, samt en analys av prioriteringar av resurser inom stadsbyggnadsområdet och planer mellan stad och landsbygd.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att granska om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig samverkan, för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås. I granskningen ska också en analys göras av hur resursprioritering inom samhällsbyggnadsområdet ser ut. Följande revisionsfrågor svarar mot syftet.

Samverkan

1. Finns en tydlig styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan?
2. Finns en tydlig struktur (organisation av samverkan med olika aktörer) för att främja en ändamålsenlig samverkan?
3. Sker ett aktivt arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang?
Avseende att:
 - Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.
 - Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.
 - Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.
4. Finns det en aktuell kommunikationsstrategi?
5. Sker en aktiv samverkan med Leader Upplandsbygd?

6. Leder samverkan med Leader Upplandsbygd till konkreta resultat?
7. Sker en ändamålsenlig uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang?

Resurser och prioritering

8. Hur ser prioritering av resurser ut mellan stad och landsbygd när det gäller planprocesser, exploateringar, investeringar och teknisk infrastruktur?
9. Belyses konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar?

Revisionskriterier

Kommunallagen, Förvaltningslagen, Landsbygdsprogrammet och övriga eventuella fastställda styrdokument kommunen har inom området.

Avgränsning

Granskningen avser 2021 men kontroller av underlag och protokoll kan även innefatta tidigare år. I enlighet med definition i landsbygdsprogrammet definieras landsbygd som tätorter med upp till 10 000 invånare. Av landsbygdsprogrammets fyra prioriterade utvecklingsområden fokuserar granskningen, vad gäller samverkan, på lokalt engagemang.

Metod

Granskningen har genomförts genom kontroll av befintliga styrdokument, strategier, handlingsplaner, protokoll m.m. samt dokument avseende samverkan. Digitala intervjuer har genomförts med:

- Ordförande i landsbygdsberedningen
- Avdelningschef strategisk planering, översiktsplanerare, Strategisk samhällsplanerare tillika vikarierande Landsbygdsstrateg, Administrativ samordnare samt strateg.
- Chef enheten för landsbygdsutveckling, Länsstyrelsen
- Verksamhetsledare samt administratör/ekonom/handledare på Leader Upplandsbygd Lokalt Ledd Utveckling. Se bilaga 1 för presentation av föreningen.
- Processledare, LÖK (LÖK – Samverkan mellan föreningslivet och Uppsala kommun)
- Representanter från 6 lokala föreningar, se bilaga 1 för presentation av föreningarna:
 - Storvreta Utvecklingsråd
 - Tunatorget
 - Järlåsa Bygdegårdsförening
 - Vattholma i Samverkan
 - Knutby i Samverkan
 - Rasbo i Samverkan

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

När det gäller analys av prioriteringar har en kombination av kvantitativ analys av projektportfölj och kvalitativa intervjuer genomförts. Den kvantitativa analysen omfattar hur fördelningen och prioriteringen ser ut mellan stad och landsbygd avseende:

- Antal projekt/planprocesser, planerade bostäder mm
- Budgeterade utgifter och inkomster

- Projektledar-resurser inom stadsbyggnadsförvaltningen

I granskningen har vi efterfrågat data för planprocesser, investeringar, exploateringar och teknisk infrastruktur i kommunens och de kommunala bolagens regi, vilket vid tillfället för frågan inte fanns tillgängligt. Dessutom har vi efterfrågat och erhållit data avseende bostadsbyggnadsprognoser fram till omkring 2035 uppdelat på stad/land/stadens omland. Stadens omland omfattar den del av landsbygden som närmast omger staden enligt översiktsplanen. I enlighet med definitionen i landsbygdsprogrammet definieras landsbygd som tätorter med upp till 10 000 invånare, vilket innebär att även stadens omland är att betrakta som landsbygd. Uppgifterna är preliminära och ändras löpande i planeringen. Data har även i ett senare skede erhållits avseende genomförda och planerade skattefinansierade investeringar i infrastruktur i kommunens regi 2018-2024 samt planerade investeringar i kommunala bolag för perioden 2022-2031. De uppgifter som erhållits för de kommunala bolagens investeringar är inte uppdelade med avseende på stad/land och för infrastrukturuppgifterna har tjänsteperson från stadsbyggnadskontoret utifrån egen lokalkännedom delat upp datan i stad/land. Den uppdelning som efterfrågats är således inget som Uppsala kommun redovisar inom ramen för den ordinarie uppföljningen.

Eftersom bolagens uppgifter inte är indelade i stad/land redovisas inte erhållna uppgifter, då de inte kan användas i denna gransknings syfte. Datan redovisas som den erhållits från kommunen, d.v.s. utan egna indelningar eller hopslagningar. Uppgifterna har lagts in och analyserats i ett business intelligence-verktyg (BI-verktyg) och relevanta grafer/diagram och tabeller har tagits fram till rapporten.

Granskningsresultat

Styrning som grund till samverkan

Revisionsfråga 1: Finns en tydlig styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan?

lakttagelser

I Uppsala kommun berörs landsbygdsfrågor i flertalet styrdokument. Ett övergripande styrdokument för prioriteringar mellan olika landsbygdsfrågor i kommunen är Landsbygdsprogrammet 2017 - 2023¹. Landsbygdsprogrammet ska också utgöra en grund för ökad samverkan mellan kommunen och olika parter. I programmet definieras fyra prioriterade utvecklingsområden; (bostadsbyggande, näringslivsutveckling i ett land/stadsperspektiv, service och infrastruktur samt **lokalt engagemang**) med tillhörande mål.

Till landsbygdsprogrammet hör en handlingsplan 2019 - 2020. Enligt uppgift pågår ett arbete med att ta fram en ny handlingsplan, där barnperspektivet, näringslivsperspektivet, ansvar och relevanta indikatorer för att bättre mäta måluppfyllnad ska förtydligas. Revideringen sker i dialog med stadsbyggnadsförvaltningens styrgrupp men har på grund av personalomsättning och prioriteringsbehov dragit ut på tiden. I avsaknad av en ny handlingsplan sker därför arbetet med landsbygdsutveckling under år 2021 i enlighet med den befintliga handlingsplanen. Arbetet med att färdigställa en reviderad handlingsplan kommer att kunna prioriteras i högre grad från och med början av år 2022.

Den befintliga handlingsplanen ämnar tydliggöra ansvar, uppföljning samt planering för de insatser som ska ske på landsbygderna. I programmet framgår strategier, mål, åtgärder och aktiviteter inom de fyra prioriterade utvecklingsområdena, där huvudansvarig, berörda nämnder och tidplan definieras. Rörande strategin för lokalt engagemang anges bl.a. att kommunen, i arbetet med att nå målet om att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner, är beroende av lokalt engagemang. De mål som ingår inom området lokalt engagemang är:

- Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.
- Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.
- Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.

Utvecklingen ska enligt handlingsplanen till landsbygdsprogrammet följas genom olika mått i medborgarundersökningen i kombination med beskrivningar om hur och vad som har gjorts för att stimulera till förbättrade resultat av de utvalda indexen i medborgarundersökningen. De utvalda indexen är:

- Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på. (NRI).
- Medborgarnas bedömning av kommunens verksamheter. (NMI).
- Medborgarnas bedömning av inflytande på kommunala beslut och verksamheter. (NII).

¹ Landsbygdsprogram för Uppsala kommun 2017 – 2023, beslutat av kommunfullmäktige i januari 2017.

I landsbygdsprogrammets beskrivning av området lokalt engagemang framgår att kommunen tillsammans med föreningslivet bl.a. arbetar med lokala överenskommelser (LÖK) för att skapa förutsättningar för ett bra samarbete. För detta arbete finns också ett styrdokument med tillhörande handlingsplan². I den lokala överenskommelsen presenteras olika principer för god samverkan. Dessa berör principerna om; *dialog, samhällsutveckling, självständighet, kvalitet, mångfald och integration samt icke-diskriminering, tillgänglighet* och *delaktighet*. Den lokala överenskommelsen tar också upp vad kommunen liksom samverkansparter, där då bedöms tillämpligt, åtar sig att göra för att skapa en god samverkan. Till LÖK hör en handlingsplan för kommunen med uttalade aktiviteter att utföra, för att åtaganden ska nås. Av handlingsplanen framgår att flera åtaganden berör samverkan, där exempel är:

- Åtagande 3 – Att utveckla former för samverkan mellan kommunens nämnder och föreningslivet samt att en gång per år bjuda in till en kommunövergripande dialogkonferens, där avstämning sker av överenskommelsen och andra utvecklingsfrågor.
- Åtagande 4 – Att styrdokument utformas i samråd med berörda föreningar.
- Åtagande 9 – Att medverka till att skapa arenor för samverkan och kompetensutbyte för föreningslivet.

LÖK har enligt uppgift kompletterats även med styrdokument kopplat till samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet samt med föreningsbidrag.

Av landsbygdsprogrammet framgår vidare att kommunen samarbetar med Upplandsbygd Lokalt ledd utveckling (hädanefter **Upplandsbygd**), för att nå sitt mål att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Upplandsbygds senaste strategi sträcker sig över programperioden 2014-2020 och berör förutom Uppsala kommun (utom tätorten) även kommunerna Östhammar, Knivsta och Sigtuna (utom Märsta). Enligt uppgift från föreningens hemsida framgår att ett förslag till ny strategi 2023 – 2027 under hösten har lämnats in till Jordbruksverket för godkännande.

Den lokala utvecklingsstrategin syftar till att styra det arbete som Upplandsbygd bedriver enligt den så kallade Leadermetoden³. Strategin ska klargöra mål och prioriteringar, kommunikation liksom organisation av arbetet samt förhållningssättet till andra program, bl.a. Landsbygdsprogrammet. Upplandsbygd ska agera partner, liksom stötta och kommunicera med projektägare under och innan projektens gång. Handlingsplanen i strategin talar om hur de tillgängliga resurserna från Upplandsbygd ska fördelas mellan projekt inom fyra insatsområden, samt hur urvalsprocessen ser ut för projektansökningar.

I kommunens översiktsplan från 2016 definieras fyra prioriterade områden, varav ett av dessa är att Uppsala ska vara *En kommun för alla*. Här finns en koppling till landsbygdsfrågor, bl.a. i form av att medskapande ska främjas både i den egna miljön liksom i

² Lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun 2018 – 2023, beslutad av fullmäktige i maj 2018 inklusive tillhörande handlingsplan 2018 – 2023.

³ Leadermetoden är en metod som bygger på samarbete, lokala initiativ och lokala förutsättningar, där samverkan avser samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor. Syftet är att genom att nyttja gemensamma resurser och kompetenser, stimulera till stärkt ekonomi och utveckling på landsbygderna.

samhällsutvecklingen, för inkludering och demokratisk delaktighet. Barn och unga ska vara i särskilt fokus.

Som en del i strukturbilden för 2050+ anger översiktsplanen också att Uppsala kommun också ska ha en levande landsbygd med flera tätorter, som tillsammans erbjuder variation i boende- och verksamhetsmiljöer. När det gäller bostadsutveckling anger landsbygdsprogrammet, med utgångspunkt i översiktsplanen, att bostadsutveckling utanför Uppsala stad, främst ska ske i prioriterade tätorter och i kollektivtrafikhärlägen för att stödja den befintliga servicen. De prioriterade tätorterna är; Almunge, Björklinge, Bålinge, Gunsta, Gåvsta, Jälla, Järlåsa, Knutby, Länna, Lövstalöt, Skyttorp, Storvreta, Vattholma och Vänge. Med koppling till bostadsbyggande har kommunstyrelsen i april 2021 beslutat om direktiv om bostadsbyggande på landsbygden med följande program-mål:⁴

- Det finns en sammanlagd ständig planberedskap i de prioriterade tätorterna motsvarande minst 400 bostäder. Senast från år 2022.
- Det finns ständig möjlighet att köpa småhustomt i minst hälften av de prioriterade tätorterna. Senast från 2024.
- Information om möjligheter till byggande och bosättning i de prioriterade tätorterna är lättillgänglig.

Av direktivet framgår att arbetet med målen ska organiseras i programform för att därigenom tydliggöra hur utvecklingsarbetet ska genomföras.

Från intervjuerna framkommer att det finns en god kännedom om att det finns ett landsbygdsprogram inklusive handlingsplanen som grund till styrning av landsbygdsutvecklingen och samverkan. Den lokala överenskommelsen (LÖK) nämns dock inte spontant medan översiktsplanen nämns av flera. Flera föreningsrepresentanter nämner i första hand projekt med koppling till landsbygdsprogrammet som Servicepunkter och Medborgarbudget. Några föreningsrepresentanter anger även att de har haft möjlighet ge synpunkter under den remissrunda som skedde i samband med att landsbygdsprogrammet togs fram. När det gäller arbetet med landsbygdsutveckling som helhet relaterar kommunens representanter främst till Landsbygdsprogrammet med handlingsplanen, översiktsplanen, kommunens näringslivsprogram 2021 - 2023 och LÖK. LÖK nämner dock inte samtliga kommunala representanter spontant själva.

Föreningsrepresentanter liksom intervjuade kommunala representanter anger att de anser att det finns en tydlig ambition att samverkan ska ske samt vad som ska uppnås. Hur det ska genomföras, vid sidan av i handlingsplanen angivna projekt, anser dock föreningarna vara relativt otydligt. De kommunala representanterna anger att pandemin har medfört en utmaning för kommunen som också påverkat utvecklingsarbetet. De anger även att landsbygdsprogrammet och framför allt handlingsplanen inte har implementerats i de kommunala verksamheterna i tillräcklig utsträckning, vilket påverkar

⁴ Beslutet om direktiv var följt av att kommunstyrelsen 2021-01-19, §4 gav stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att prioritera arbetet med byggande i de prioriterade tätorterna så att målet om planreserv på 400 bostäder uppnås senast 2022, och att löpande rapportera arbetet till kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden.

utvecklingsarbetet som helhet. Detta framgår även av de programuppföljningarna för år 2019 och 2020 vi har tagit del av.

Även om ansvarsfrågan för olika åtgärder och aktiviteter anges i handlingsplanen, framgår att det kan ha blivit otydligt på förvaltningsnivå. Av intervjuerna anges därför att det kommer att läggas mer kraft på detta arbete framöver.

Med koppling till styrningen nämner flera intervjuade att det i landsbygdsprogrammet saknas ett tydligt utgångsläge och att de indikatorer som ska användas för att mäta utvecklingen anses vara för övergripande. Kopplat till detta anges även att det är något som uppmärksammas och att det finns en avsikt att skapa bättre förutsättningar för mätbarhet i kommande handlingsplan.

Bedömning: Delvis.

Revisionsfråga 1: Finns en tydlig styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan?

Av främst landsbygdsprogrammet med tillhörande handlingsplan, lokal överenskommelse och Upplandsbygds strategi bedömer vi att det finns en tydlig dokumenterad styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan. Vi konstaterar samtidigt att landsbygdsprogrammet med handlingsplanen inte är tillräckligt implementerade i den kommunala organisationen, vilket rapporterats till kommunstyrelsen både år 2019 och 2020. Vi anser att den bristande implementeringen är en påtaglig brist i kommunstyrelsens arbete.

Vi delar även de åsikter som lyfts avseende att mätbarheten av kommunens landsbygdsarbete behöver förbättras, där vi anser att förutsättningarna att mäta, följa upp, och analysera i vilken grad olika åtgärder bidrar till måluppfyllelse behöver utvecklas. Detta som grund till ett systematiskt utvecklingsarbete och tydlighet i vad som ska nås för att kommunen ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner. Vår sammanfattande bedömning utifrån ovanstående är att det delvis finns en tydlig styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan.

Struktur för främjande av samverkan

Revisionsfråga 2: Finns en tydlig struktur (organisation av samverkan med olika aktörer) för att främja en ändamålsenlig samverkan?

lakttagelser

Inom kommunen finns en landsbygdsstrateg avsedd att arbeta med landsbygdsfrågor. Funktionen finns idag inom avdelningen Strategisk planering och har tidigare legat på en annan avdelning. Ambitionen har enligt intervjuer varit att arbetet med landsbygdsutveckling, genom landsbygdsprogrammet och på ett tydligare sätt, ska genomsyra kommunens arbete som helhet. Av intervju framgår att ledningsgrupp för hållbarhetsavdelningen har möten med ledningsgrupp strategisk planering några gånger per år. Mötena är dock inte en del av ett etablerat nätverk kring landsbygdsfrågor utan är mer behovsdrivna. Avdelningscheferna anges ha en mer löpande kontakt.

Kommunstyrelsen har tillsatt en Landsbygdsberedning⁵. Enligt föreskrifterna för landsbygdsberedningen är syftet att bidra till förverkligandet att Uppsala ska bli Sveriges

⁵ Beslut i kommunstyrelsen 2019-10-16, § 219.

bästa landsbygdskommun. Beredningen ska också arbeta för att motverka den upplevda klyftan mellan stad och land både genom att åtgärda reella brister samt upplysning om de fördelar som finns med att bo på landet.⁶ Till stöd för beredningen ska det finnas 1–2 medarbetare som ska delta i beredningens sammanträden, vara föredragande och i övrigt stödja ordförande som verkställande tjänsteperson.

När det gäller landsbygdsberedningen anger flera intervjuade att det fanns en förhoppning bland flera föreningar om att det istället skulle ha skapats ett landsbygdsråd som även inkluderade representanter från landsbygdernas närings- och föreningsliv. En anledning till att det inte blev så är enligt uppgift att det sågs en problematik i hur föreningslivets representation skulle utses. Med koppling till detta framgår att det med bakgrund i en av kommunfullmäktige bifallen motion, pågår en utredning om att öppna upp för formella stadsdels- och bygderåd som också får vara formella remissinstanser inom kommunen.⁷ Utredningen ska enligt uppgift behandlas av kommunstyrelsen i februari 2022.

De olika samverkansaktörerna kring landsbygdsfrågor som främst har noterats i underlag och intervjuer är:

- Kommunen (landsbygdsberedningen, samverkan mellan förvaltningar och tjänstepersoner).
- Upplandsbygd Lokalt ledd utveckling
- Föreningslivet genom Lokal överenskommelse
- Länsstyrelsen
- Akademin – Sveriges landsbruksuniversitet, Institutet för bostads- och urbanforskning vid Uppsala universitet samt Kungliga Tekniska Högskolan.
- Näringslivet
- Hela Sverige ska leva
- Svenska Kyrkan
- Region Uppsala och olika myndigheter

Utav dessa är det externt främst Upplandsbygd, föreningslivet, näringslivet, Region Uppsala och Länsstyrelsen som nämns som aktörer kommunen har en mer aktiv samverkan med angående olika landsbygdsfrågor. Avseende samverkan med Region Uppsala nämns exempelvis ett nätverk kopplat till arbetet med kommunens livsmedelsstrategi. Andra nätverk som nämns är kopplade till bostäder, kultur och den äldre befolkningen.

Som medfinansier till Upplandsbygd har kommunen representation i föreningens styrelse. Styrelsen utgör även Local Action Group (LAG), bestående av offentlig, privat och ideell sektor som beslutar om projektstöd. Utöver LAG finns även en regiongrupp och en kommungrupp som grund till att Upplandsbygds arbete, på ett tydligt sätt, ska kopplas till de olika nivåerna. Det finns även fyra hållbarhetsnätverk som grund till att tydliggöra Upplandsbygds arbete kopplat till de fyra insatsområden som ingår i Upplandsbygds strategi⁸. Upplandsbygd nämns i intervjuer som en mycket viktig aktör

⁶ Föreskrifter för landsbygdsberedningen, 2019-10-16, § 219.

⁷ Bifallen motion, KF 2019-09-16, § 299.

⁸ Nätverken är; Innovatörerna, Återvinnarna, Inkluderarna och Platsutvecklarna, där samtliga har en tydlig koppling till Agenda 2030 – mål.

och arena för att främja en ändamålsenlig samverkan. Kommunens medfinansiering av Upplandsbygd är enligt uppgift 1 729 725 kr per år. Samverkan med Upplandsbygd berörs vidare under revisionsfråga 5.

När det gäller samverkan med föreningslivet, nämner så gott som samtliga intervjuade kommunens projekt rörande Medborgarbudget och Servicepunkter. Medborgarbudget är ett projekt som syftar till att involvera medborgarna i beslutsprocesser för användandet av kommunens resurser. Kommunen har delat upp landsbygderna i fem områden som tilldelats 60 kr per invånare, dock med ett maxbelopp på 900 000 kr för ett område. Genom en process bestående av fem faser (mobilisering, idéinlämning, röstning, genomförande och utvärdering) får medborgarna vara med och påverka vad de avsedda resurserna ska användas till.

Projektet "Servicepunkter i Uppsala kommun" har pågått under åren 2017-2020 med syftet att etablera 10 servicepunkter. Målet var att genom servicepunkterna förbättra servicen på landsbygden och etableringen gjordes genom samverkan med det lokala närings- och föreningslivet.

Ett tredje projekt som också nämns under intervjuerna är Uppsökarna. Genom Uppsökarna kan föreningar söka stöd och bidrag för aktiviteter kopplade till att skapa en hållbar landsbygdsutveckling, stärka lokala aktörer liksom öka kunskapen om agenda 2030.

En annan form för samverkan mellan föreningslivet och kommunen sker genom "Den lokala överenskommelsen", LÖK. Arbetet med LÖK finansieras enligt uppgift av kommunen med ca 900 tkr/år. Därtill har under de senaste åren ca 1-2 miljoner avsatts för att utveckla ett nytt IT-system för bidragssökning samt bokning av lokaler. Huvudmannaskapet för LÖK ligger idag hos Uppsala Läns Bildningsförbund. Huvudmannaskapet för LÖK roterar enligt uppgift mellan kommunens större föreningar med bestämd period. Överenskommelsens syfte är att främja god samverkan.

I landsbygdsprogrammets tillhörande handlingsplan tas det upp olika möjligheter för att söka stöd och finansiering för landsbygdsutveckling. De aktörer som omnämns är:

- Upplandsbygd Lokalt ledd utveckling
- Tillväxtverket
- Energimyndigheten
- Skogsstyrelsen
- Naturvårdsverket
- Boverket
- Kommunen
- Stiftelser, EU-fonder och organisationer för landsbygdsutveckling.

Vid intervjuer pekas framförallt Upplandsbygd Lokalt ledd utveckling och kommunen ut som kända aktörer att söka stöd och föreningsbidrag från.

Under intervjuerna noteras även att det har varit personalomsättning på de funktioner i kommunen som ska hantera landsbygdsfrågor liksom driva arbetet framåt. En anledning till omsättningen på personal i dessa roller uppges vara en hög arbetsbelastning och att det är en utmaning att driva landsbygdsfrågor i en kommun, där mycket fokus ligger på

stadsutveckling. Flera intervjuade lyfter behovet av att det borde finnas fler dedikerade funktioner för landsbygdsutvecklingen. Detta utan någon som helst kritik mot de personer som har haft eller innehar tjänst som landsbygdsstrateg. I intervju framgår även att behovet av utökade resurser för arbetet med landsbygdsutveckling har lyfts internt i kommunen.

Föreningsrepresentanter anger generellt att de anser att samverkan kring de projekt kommunen arbetar med fungerar bra. Kopplat till servicepunkterna anges att det sker en återkommande samverkan och uppföljning av de överenskommelser som finns mellan kommunen och ansvarig förening. Servicepunkterna anges i stort fungera bra men det nämns även att behovet av servicepunkterna, i nuvarande form, kanske kan komma att minska och att det finns en önskan om att i större uträkning kunna fokusera på fortsatt utveckling. Utöver detta nämns även att samverkan kan ske kopplat till olika kommunövergripande och lokala sakfrågor, där översiktsplan, VA-frågor, bostadsbyggande och bygglov nämns som exempel. Det är då inte alltid kommunen som är initiativtagare och det nämns även att det i flera fall har varit svårt att "få ut kommunen" men även att både politiker och tjänstepersoner har varit mycket välvilliga att träffa föreningar i andra fall. Samtliga anger även att pandemin har påverkat förutsättningarna för samverkan negativt även om det ges exempel på aktiviteter som skett via webblösningar. Ett exempel som nämns, är den dialogkonferens som anordnades inom ramen för LÖK under våren 2021. Dialogkonferenser sker enligt uppgift med regelbundenhet och kan beröra olika aktuella ämnen. Det är även ett tillfälle för kommunen att göra en avstämning kring arbetet med den lokala överenskommelsen.

Utöver kommunens projekt anger föreningsrepresentanter vidare att de upplever att det har varit otydlighet kring vem som ska kontaktas i kommunen för frågor kring landsbygdsutveckling och samverkan inom LÖK. Kopplat till LÖK anges även att föreningar som har skrivit under överenskommelsen har startat en dialoggrupp. I gruppen samverkar föreningarna för att aktivt följa överenskommelsens principer och åtaganden i dialog med kommunen.

Personalomsättning samt den omorganisation som skett, upplevs av många intervjuade ha skapat en otillgänglighet samt avsaknad av kontinuitet och struktur för arbetet med landsbygdsfrågor. Det anges även åsikter om att samverkan inom kommunen verkar brista och att upplevelsen är att kommunens arbete sker i stuprör mellan de olika förvaltningarna, framförallt vad gäller landsbygdsfrågor. Med koppling till detta anger kommunala representanter att intern samverkan sker men att den kan utvecklas. På tjänstepersonsnivå finns som exempel inte något etablerat nätverk, med tjänstepersoner från olika förvaltningar, med fokus på landsbygdsfrågor. Det borde kunna gå att få ut mer av kommunens resurser, vilket dock är beroende av en förbättrad samordning och att arbetet med landsbygdsfrågor i högre grad förankras inom kommunkoncernen. Då det idag endast finns en dedikerad resurs för arbetet med landsbygdsfrågor blir organisationen sårbar, vilket även visat sig de senaste åren.

Bedömning: Delvis.

Revisionsfråga 2: Finns en tydlig struktur (organisation av samverkan med olika aktörer) för att främja en ändamålsenlig samverkan?

Granskningen visar att det finns en tydlig organisation för landsbygdsutveckling genom samverkan med Upplandsbygd och de olika aktörer som ingår där. Vi anser att det är

positivt då Upplandsbygd är en mycket viktig aktör för att möjliggöra landsbygdsutveckling. Vår bedömning, utifrån ett övergripande perspektiv, är att samverkan mellan främst föreningsliv och kommunen i stort fungerar väl i de projekt kommunen arbetar med, där Servicepunkter och Medborgarbudget är exempel. Samverkan sker även i andra sammanhang men är då mer kopplade till projekt eller sakfrågor än som en del i ett kontinuerligt gemensamt utvecklingsarbete. Utöver dessa delar bedömer vi att det saknas en tydlig etablerad samverkanstruktur för att med kontinuitet och tydlighet kunna bedriva en aktiv dialog med landsbygdsens föreningar, som grund till att kunna bedriva ett ändamålsenligt arbete med landsbygdsutveckling.

Landsbygdsberedningen utgör en del i kommunstyrelsens arbete med landsbygdsprogrammet som grund till förverkligandet att Uppsala ska bli Sveriges bästa landsbygds kommun. Vi kan konstatera att det finns föreningsrepresentanter som anser att det är en brist att kommunstyrelsen inte tillsatte ett organ som möjliggjorde en ordinarie representation från landsbygd föningarna.

När det gäller kommunens interna samverkan avseende landsbygdsfrågor och landsbygdsprogrammet som helhet, anser vi att det saknas en tydlig samordning av arbetet kring landsbygdsprogrammet på tjänstepersonsnivå. Vi ser här ett tydligt behov av att kommunstyrelsen behöver beakta behovet av att stärka resurserna, som grund till att förbättra förutsättningarna för att kunna säkerställa en hållbar och mer aktiv samverkan rörande landsbygdsfrågor.

Vår sammanfattande bedömning utifrån ovanstående är att det delvis finns en tydlig struktur för att främja en ändamålsenlig samverkan.

Stimulans av samverkan och lokalt engagemang

Revisionsfråga 3: Sker ett aktivt arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang? Avseende att:

- *Mål: Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.*
- *Mål: Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.*
- *Mål: Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.*

lakttagelser

Av landsbygdsprogrammets strategi för lokalt engagemang framgår de tre målsättningar som omnämns i revisionsfrågan ovan och med huvudåtgärden - att stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder. Vidare anges att kommunen, genom samverkan med föreningslivet, kan möjliggöra för lokala föreningsråd/ byalag/samverkansföreningar i alla landsbygder att skapa en plattform för lokal demokrati och landsbygdsutveckling i sin bygd. De aktiviteter som är kopplade till strategin handlar om att kommunen ska arbeta med nedanstående delar. Av intervjuer och den uppföljning vi har tagit del av framgår följande:

Aktivitet	Status
Etablera servicepunkter på landsbygden.	Projektet med att etablera servicepunkter är avslutat och uppföljning har skett genom följeforskning och en avslutande utvärdering i rapport-

	form. Från intervjuer med föreningarna framkommer att det finns önskemål om en fortsatt utveckling av servicepunkterna, kopplat till dess funktion framåt.
Arbeta med medborgarbudget.	Projektet är pågående, där kommunen utifrån en geografisk uppdelning av landsbygden arbetar med en del i taget. I projektet involveras även unga för att de ska kunna komma med idéer om hur medborgarbudgeten ska nyttjas.
Utse en förening eller ett företag som gjort extra mycket för kommunens mål att bli en av Sveriges bästa landsbygds-kommuner.	Detta sker enligt uppgift årligen i utnämningen av årets Lantreprenör.
Etablera ett mobilt projekt-kontor med stöd från Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling som verkar för ökad hållbarhet och stärker lokalt engagemang.	Projektet Uppsökarna har p.g.a. pandemin pausats, då det har varit svårt att genomföra många av de aktiviteter som varit planerade. Detta projekt har riktat sig mer mot barn och unga på landsbygden bl.a. för att öka andelen unga som är engagerade inom arbetet med en hållbar landsbygdsutveckling.
Implementera en mikrofond för att stötta lokalt engagemang och socialt företagande på landsbygderna.	Uppsala kommun och Mikrofonden i Uppsala län (MFU) har ingått avtal om samarbete gällande stöd och finansieringslösningar för aktörer inom den sociala ekonomin, efter beslut i kommunstyrelsen i december 2019. Avtalet har förlängts genom beslut av kommunstyrelsen 2021-09-21.

Som angivet under revisionsfråga 1 innehåller även den lokala överenskommelsens handlingsplan aktiviteter som tydligt berör arbete med att stimulera till samverkan och lokalt engagemang. Exempel på aktiviteter handlar om att bjuda in näringslivet till dialog för att öka samverkan och kännedom om varandras verksamhet. Detta både genom möten och genom att se över kommunens kommunikation liksom kontaktvägar för föreningslivet. Vidare tas bl.a. aktiviteter upp kring att tydliggöra möjligheter till bidrag och stöd från kommunen, liksom att involvera föreningslivet i kommunens verksamhet där intressen tangerar varandra. Detta ska ske delvis genom projekten Medborgarbudget och Servicepunkter. Handlingsplanen till landsbygdsprogrammet tar också upp aktiviteter för att öka föreningslivets nyttjande av kommunens lokaler.

I intervjuer framgår att det pågår ett arbete inom ramen för vad pandemin har tillåtit och att digital teknik nyttjats för att möjliggöra bland annat dialogkonferens och möten. Omorganisation och personalomsättning inom kommunen anges, som nämnts under revisionsfråga 2 ovan, ha påverkat arbetet med en del aktiviteter negativt men av intervju framgår också att aktiviteter i handlingsplanen för LÖK har kunnat genomföras, främst inom ramen för projekten Servicepunkter och Medborgarbudget samt dialogkonferens kopplat till landsbygd.

Inom kommunen är det enligt intervju hållbarhetsavdelningen som har ett samverkansansvar rörande LÖK. Ansvaret anges framför allt handla om att samordna kommunens förvaltningar i relation till föreningslivet. Dialog kopplat till de olika aktiviteterna ovan

anges under senaste tid framför allt skett kring processen med medborgarbudgeten, för att bland annat säkerställa att hållbarhets- och mångfaldsperspektiv inkluderas i arbetet, exempelvis gällande att ungdomar ska inkluderas i arbetet med medborgarbudgeterna. Med koppling till mål, handlingsplan till landsbygdsprogrammet och principer i LÖK nämns också kommunens olika föreningsbidrag som en betydande insats från kommunens sida, för att stimulera till exempelvis ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang. Ett grundkrav för att kunna få föreningsbidrag är bl.a. att en förening uppfyller krav som framgår av kommunens "Policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet" samt principer i LÖK, som tillsammans syftar till engagemang, delaktighet och samverkan för att gemensamt stärka demokrati, social hållbarhet och folkhälsa för kommunens invånare.

I intervjuer anges att det största projektet inom området, vid sidan av medborgarbudget, är kommunens medfinansiering och medverkan i Upplandsbygd som i stor utsträckning syftar till samverkan och lokalt engagemang. Flera av Upplandsbyggs beslutade projekt anges ha en tydlig koppling till de mål som ligger inom strategin för lokalt engagemang. Exempel som nämns är projektet Uppsökarna och projektet Skolträdgården i Hågaby, där båda projekten har ett tydligt fokus på att engagera barn och unga i arbetet med en hållbar landsbygdsutveckling. Upplandsbygd håller även på att starta upp ett projekt kopplat till inkludering i projektet inkluderande Upplandsbygd 2030.

I intervjuer med kommunala representanter anges att det främst är avseende målet att "skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog" som det finns utmaningar. Som nämnts under revisionsfråga 2 sker samverkan framför allt i projektform, vilket medför att det inte sker en kontinuerlig dialog. En anledning anges i intervju kunna vara att landsbygdsprogrammet som helhet ännu inte har förankrats i tillräcklig utsträckning inom kommunkoncernens olika aktörers verksamhetsplaner.

Ovanstående bekräftas i intervjuerna med föreningsrepresentanter, där flera anger att kommunen i begränsad utsträckning bidrar till en aktiv och kontinuerlig dialog. Några anser att engagemanget främst sker från de lokala föreningarna och att kommunen har avsatt alldeles för lite personella resurser för utvecklingen av landsbygden med hänsyn till att kommunen vill vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Andra anger att det generellt finns gott om bidrag att söka men att bidragen, exempelvis från Upplandsbygd, är kopplade till ett lokalt engagemang som kan sträcka sig utöver det vardagliga föreningsengagemanget och som då kan vara svårt att hinna med. Flera anger också att när olika kommunala representanter väl medverkar på möten, ger de intrycket av att lyssna på medborgarnas synpunkter. Sedan brister det dock när återkoppling och uppföljning ska ske. Exempel på synpunkter och frågor som lämnats berör bussförbindelser och biljettpriser och åtgärder kopplat till pendlarparkeringar, bygglovshantering och utbyggnation av VA. Från kommunens sida uppges resursbrist vara en orsak till att landsbygdsfrågor blivit lidande och nedprioriterade men även att pandemin på olika sätt har påverkat förutsättningarna för ett mer aktivt arbete negativt. De nämner också att politiker och tjänstepersoner deltar i möten med invånarna på landsbygderna men instämmer delvis i att dessa inte skett regelbundet. Det anges också att det inte alltid ställs frågor kopplat till områden som kommunen själv råder över men att det då är viktigt att det sker en återkoppling även om det.

Kopplat till arbetet med att skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog, noterar vi att

genomförd utvärdering av servicepunkter bl.a. lägger en rekommendation som anger att "det krävs att en kompletterande struktur med exempelvis lokala utvecklingsplaner byggs upp, som då behandlar fler frågor än enbart service"⁹.

Bedömning: Delvis.

Revisionsfråga 3: Sker ett aktivt arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang? Avseende att:

- *Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.*
- *Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.*
- *Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.*

Vid en avstämning av de aktiviteter som är kopplade till strategin för lokalt engagemang framgår att det bedrivs eller har bedrivits ett arbete med aktiviteterna. Inom ramen för pågående- och kommande projekt bedrivs och kommer det att bedrivas aktiviteter för att "Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang" samt för att "Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen". Detta bland annat inom ramen för projektet medborgarbudget och projektet Uppsökarna.

När det gäller arbete med att skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog, bedömer vi liksom i revisionsfråga 2 att dialogen främst är projektbunden än kontinuerlig och att det därför är ett tydligt utvecklingsområde. Vi kan även konstatera att pandemin och personalomsättning, tydligt påverkat förutsättningarna för ett mer aktivt arbete med aktiviteterna, både när det gäller intern och extern samverkan. Detta anser vi lyfter vikten av att kommunstyrelsen även ur detta perspektiv behöver beakta frågan om personella resurser som aktivt ska arbeta med samordning och aktiviteter inom landsbygdsutvecklingen.

Utifrån vad som framgår i intervjuer gör vi bedömningen att det finns möjligheter för kommunen att både utveckla sin kommunikation och sin närvaro på landsbygden, vilket vi kopplar till behovet av att förtydliga och stärka den struktur, både internt och externt, som ska att främja en ändamålsenlig samverkan. Här ser vi som exempel även att; en stärkt samordning mellan arbetet med landsbygdsprogrammet och LÖK samt initiering av arbete med lokala utvecklingsplaner, kan vara viktiga framgångsfaktorer.

Vår sammanfattande bedömning utifrån ovanstående är att det delvis sker ett aktivt arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang och att pandemin till del är en orsak till detta.

Kommunikationsstrategi för Landsbygdsprogrammet

Revisionsfråga 4: Finns det en aktuell kommunikationsstrategi?

lakttagelser

I Landsbygdsprogrammet anges att en kommunikationsstrategi ska tas fram, vars syfte ska vara att sprida information och kunskap kring kommunens arbete med att nå målet "En av Sveriges bästa landsbygdskommuner". Kommunstyrelsen ska ansvara för att

⁹ Wahlström och Norrby.: *Nod, nav, punkt ... Hur ska vi organisera oss för att säkra en god service på landsbygden? – En rapport från sidan av ett serviceprojekt i Uppsala kommun.* SLU, 2021, sida 3 och 23.

hålla samman kommunikationen mellan nämnderna samt att en kontinuerlig uppföljning sker.

De intervjuade personerna, både externt och internt inom kommunen, har ingen kännedom om att det tagits fram en kommunikationsstrategi för Landsbygdsprogrammet. De informationskanaler som nämns i intervjuer är nyhetsbrev om kommunens landsbygdsutveckling, eventuella informationsutskick på post och informationstavlorna på servicepunkterna. Av kommunens hemsida framgår att det fram till och med oktober 2021, för år 2021, publicerats sex nyhetsbrev. Huruvida detta är en del av, liksom huruvida det finns en kommunikationsstrategi, är det ingen som vet. Av intervjuerna framgår att det ska ha tagits fram en kommunikationsstrategi i samband med projektet Servicepunkterna och att det även ska finnas inom respektive område som genomförs i pilotprojektet Medborgarbudget.

Rörande servicepunkterna framgår det av intervju att det finns önskemål om att föreningarna ska få en utsedd kommunikatör att kommunicera med, för att spridning av information och hanteringen av de informationsskärmar som finns på servicepunkterna ska kunna effektiviseras. I intervjuer anges vidare att informationsinsatser alltid sker i samband med separata projekt och aktiviteter exempelvis landsbygdsmässan.

Inom ramen för landsbygdsberedningens uppdrag anges att informationsinsatser har skett internt i kommunen för att sprida information om landsbygdsprogrammet och tillhörande handlingsplan.

Bedömning: Nej.

Revisionsfråga 4: Finns det en aktuell kommunikationsstrategi?

Vi kan konstatera att informationsinsatser sker i samband med olika aktiviteter och projekt. Information sprids även med regelbundenhet via informationsskärmar på servicepunkterna samt i kommunens nyhetsbrev om kommunens landsbygdsutveckling. Vi kan även konstatera att det inte har tagits fram någon kommunikationsstrategi för landsbygdsprogrammet som helhet, vilket gör att vi bedömer att det inte finns en aktuell kommunikationsstrategi.

Vi anser att det är mycket viktigt att kommunstyrelsen säkerställer att en kommunikationsstrategi fastställs som grund till att skapa bättre förutsättningar för att; landsbygdsprogrammets mål och aktiviteter tydligare ska förankras inom kommunkoncernen, som stöd i samverkan med externa parter och att arbetet med landsbygdsutveckling som helhet ska få en större genomslagskraft.

Samverkan med Leader Upplandsbygd

Revisionsfråga 5: Sker en aktiv samverkan med Leader Upplandsbygd?

Iakttagelser

Från Upplandsbygds fyra kommuner, utses totalt 15 representanter för offentligt, privat och ideell sektor, varav två är regionala företrädare. Representanterna bildar tillsammans föreningens styrelse, LAG (Local Action Group). Totalt finns tre representanter som representerar Uppsala kommun. Av intervju framgår även att Länsstyrelsen har en adjungerad tjänsteperson i LAG. Ordförande i LAG är politiker i Uppsala kommun och även ledamot i landsbygdsberedningen. Utöver detta anges att kommunen har en god

representation i de grupper och nätverk som Upplandsbygd ansvarar för och som omnämns under revisionsfråga 2 ovan. Av intervjuer framgår också att kommunen har varit delaktig i arbetet med att ta fram Upplandsbygds strategier.

Intervjuade föreningsrepresentanter upplever att Upplandsbygd är synliga på landsbygden och de som har erfarenhet av att samarbeta med Upplandsbygd uppger att de är en bra och hjälpsam partner och att samarbete i projekt har fungerat bra. Från kommunens sida anges att det sker en aktiv samverkan med Upplandsbygd men att samarbetet kunde ha varit större om kommunen som helhet hade ökat sitt engagemang i landsbygdsutvecklingen. Detta nämns också under intervjun med representanter från Upplandsbygd, vilka påvisar att andra kommuner fått ut mer finansiering i förhållande till sin egen medfinansiering, genom de projekt som beviljats. En anledning till att andra kommuner har fått ut mer finansiering uppges vara mer kontinuitet i sitt arbete och ett starkt föreningsliv samt att Uppsala har ett stort fokus på staden i sitt kommunala arbete. Representanterna instämmer dock i att kommunen har en aktiv samverkan med Upplandsbygd, vilket även bekräftas under intervjun med representant från Länsstyrelsen. Det anges också så att personalomsättningen inom kommunen har påverkat kommunens engagemang och arbete inom landsbygdsutvecklingen.

Av intervjuer som helhet framgår att samverkan fungerar mycket bra och att kommunens representanter är aktiva inom ramen för Upplandsbygds arbete.

Bedömning: Ja.

Revisionsfråga 5: Sker en aktiv samverkan med Upplandsbygd?

Vi kan konstatera att Uppsala kommun genom politiker och tjänstepersoner är representerad i Upplandsbygds styrelse och LAG och även i de andra grupper och nätverk Upplandsbygd ansvarar för. Utifrån våra iakttagelser gör vi bedömningen att det sker en aktiv samverkan med Upplandsbygd men att den också skulle kunna utvecklas genom en högre kontinuitet och ett mer förankrat arbete med landsbygdsfrågor i kommunkoncernen som helhet.

Resultat från samverkan med Leader Upplandsbygd

Revisionsfråga 6: Leder samverkan med Leader Upplandsbygd till konkreta resultat?

Iakttagelser

I Upplandsbygds rapport över beviljade projekt i Uppsala kommun under perioden 2015-2020 framgår att Uppsala kommun har fått 2 kr tillbaka i form av projektstöd och övriga resurser för varje krona som kommunen har satsat. I rapporten kan utläsas¹⁰:

- Utfall totalt beviljat stöd inkl. medfinansiering*: 12 693 278 kr
- Insats i kronor från Uppsala: 6 478 350 kr
- Uppväxling: ca 2 ggr

*Värde ideell tid, övriga ideella resurser, övriga offentliga resurser, privat investering.

Jämförbara tal avseende uppväxling är för Knivsta ca 4 ggr, Sigtuna ca 6 ggr och Östhammar ca 6 ggr. I sammanhanget är det viktigt att ange att uppväxlingen inte allena

¹⁰ Upplandsbygd – Beviljade projekt Uppsala kommun 2015 – 2020.

säger något om vilket värde som skapats för landsbygdsutveckling och måluppnåelse, av de projekt som beviljats. I Bilaga 2 finns en sammanställd lista över projekt inom Uppsala kommun som har beviljats av Upplandsbygd.

I en extern utvärdering av Upplandsbygds strategi för 2015-2021 utreds bl.a. kansliets arbete, invånarnas syn på Upplandsbygd liksom dess arbete samt hur den kommande strategin bör utformas. Enligt utredningen har en del av Upplandsbygds mål i nuvarande utvecklingsstrategi inte uppfyllts, och en del mål har inte heller varit relevanta för några av kommunerna. Samtidigt anser kommunrepresentanterna i utvärderingen att målen överlag har varit bra och att Upplandsbygds arbete bör fortsätta under liknande förutsättningar.

Vidare visar utvärderingen att de allra flesta är mycket nöjda med det arbete som har gjorts av Upplandsbygds kansli och LAG. Utmaningar som belyses är dock¹¹:

- Svårigheten att nå ut till befolkningen i den grad Upplandsbygd önskar och likaså in till kommunerna, som grund till att öka kännedomen om Upplandsbygd som möjliggörare för landsbygdsutveckling. Det finns ett tydligt behov av fler projektansökningar. Det sistnämnda tros bero på att uppdraget inte ges tillräckligt med plats i kommunen, delvis eftersom kommunrepresentanterna anses vara ensamma om att driva landsbygdsutvecklingsuppdraget.
- Medborgare kan ha uppfattning om att arbete med Leaderprojekt är krångligt främst på grund av den administration och det redovisningsarbete som följer ett beviljat projekt.
- Pandemin har begränsat möjligheterna för Upplandsbygd att marknadsföra sig men föreningen har utifrån det lagt stärkt fokus på att vara aktiv i sociala medier. I intervju anges att föreningen även har ett nyhetsbrev.
- Att det kan finnas utmaningar med att boende på landsbygden inte ser behovet av projekt eftersom kommunen fixar redan mycket och det är ganska nära till det mesta.

Utvärderingen inkluderar inte någon uppföljning av de olika projekt som har beviljats stöd av Upplandsbygd men från intervjuer med Upplandsbygd framgår att de anser det finns projekt som är och har varit lyckosamma. De anser också att utvärderingen av deras arbete är rättvisande. Representanterna från föreningarna och kommunen håller vidare med om att Upplandsbygds arbete och projekten ger resultat, där de intervjuade föreningarna dock påpekar att det inte anser att det är kommunens förtjänst, utan snarare tack vare det arbete föreningarna själva och Upplandsbygd har lagt ner. Ett varierande engagemang från invånare anses påverkat varför Uppsala kommun inte har tagit del av mer projektstöd från Upplandsbygd.

Bedömning: Ja.

Revisionsfråga 6: Leder samverkan med Leader Upplandsbygd till konkreta resultat?

Vi kan konstatera att kommunens samverkan med Upplandsbygd leder till konkreta resultat genom de projekt som beviljats och genomförts i kommunen. Vi bedömer också

¹¹ Gunnarsdotter och Setterwall, 2021, Utvärdering av Upplandsbygd lokalt ledd utveckling 2015 - 2021.

att Upplandsbygd utgör en tydlig arena för dialog och samverkan kring landsbygdsutveckling både utifrån ett strategiskt och ett operativt perspektiv på både lokal, kommunal och regional nivå. Som helhet medför ovanstående att vi gör bedömningen att samverkan med Upplandsbygd leder till konkreta resultat.

Vi kan samtidigt se att Uppsala kommun har mycket tydliga möjligheter att förbättra de resultat som genereras av samverkan med Upplandsbygd. Detta dels genom att regelbundet sprida information om Upplandsbygds verksamhet både externt till medborgare, föreningar och näringsliv samt framför allt internt inom kommunen, dels genom att stärka sitt eget arbete med att, i samverkan med Upplandsbygd, stimulera till nya projektansökningar.

Uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang

Revisionsfråga 7: Sker en ändamålsenlig uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang?

lakttagelser

Enligt Landsbygdsprogrammets handlingsplan ska en årlig uppföljning av arbetet ske som en del i kommunens ordinarie programuppföljning. Varje mål i Landsbygdsprogrammet ska enskilt följas upp och presenteras för kommunstyrelsens arbetsutskott för planering. Kommunen, ska som angivits under revisionsfråga 1, därtill följa upp tre utpekade index från medborgarundersökningen, för att kunna avgöra huruvida Uppsala kommun är en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.

Av de underlag vi har erhållit framgår att för både 2019¹² och 2020¹³ har en aktualitetsbedömning gjorts av Landsbygdsprogrammet som en del i kommunstyrelsens uppföljning av program och planer. Bedömningen som är gjord har utgått ifrån de fyra utsatta målen för programmet. Utöver detta har vi tagit del av den uppföljning av fullmäktigeuppdrag, kopplat till landsbygdsutveckling, som redovisat till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige inom ramen för årsredovisning 2019 och 2020. Aktualiseringsbedömningen innehåller en övergripande beskrivning av arbetet som genomförs kopplat till de strategier som ingår i landsbygdsprogrammets handlingsplan. Målen kopplat till strategin för lokalt engagemang berörs inte.

Som en del i den årliga uppföljningen av Landsbygdsprogrammet följs även bostadsbyggandet upp. Som angivits under revisionsfråga 1 har kommunstyrelsen beslutat om "Direktiv för bostadssatsning på landsbygden", för att det uppsatta målet om planreserv på 400 bostäder ska kunna uppnås senast år 2022. Detta framgår av kommunstyrelsens protokoll 2021-05-12 § 109. Av vår kontroll av kommunstyrelsens protokoll för år 2021 kan vi även konstatera att det förutom i aktualitetsbedömningen, främst är i samband med frågor om fysisk planering som landsbygderna berörs i olika ärenden.

Uppföljning av de tre utpekade medborgarvärdena från SCB sker inom ramen för årsredovisningen. Som angivits under revisionsfråga 1 anger kommunala representanter att de anser det är svårt att utvärdera resultaten utifrån ett landsbygdsperspektiv, då resultaten gäller för hela kommunen.

¹² Kommunstyrelsens sammanträde 2019-12-11, § 299.

¹³ Kommunstyrelsens sammanträde 2020-12-16, § 319.

Det vi framför allt ser är att kommunen följer upp specifika aktiviteter och projekt som har genomförts med bakgrund i Landsbygdsprogrammet. För projektet Medborgarbudget gjordes t.ex. en utvärdering hösten 2019 för område 1 och i början av 2020 gjordes en utvärdering av område 2. Nästa utvärdering av område 3 ska enligt uppgift ske under 2021. Utvärderingarna innehåller en bl.a. en analys inkluderat lärdomar och rekommendationer för kommande medborgarbudgetar. Exempel som framgår är:

- Förbättrad förankring inom kommunen samt bättre kommunikation om ramarna för medborgarbudgeten och vad kommunen har rådighet över.
- Högre delaktighet från den lokala arbetsgruppen avseende att identifiera lösningar för förslagen.
- Att varje förslag ska utformas av minst tre personer.

Av utvärderingarna rörande medborgarbudget framgår det tydligare hur projektet beaktat mål kopplat till strategin för lokalt engagemang.

För projektet med att etablera servicepunkter på landsbygderna har följeforskning bedrivits av Sveriges lantbruksuniversitet och bl.a. resulterat i en slutrapport till Tillväxtverket som bidraget med finansiering.¹⁴ De intervjuade personerna känner till att denna utvärdering har genomförts och representanter från föreningar har deltagit i enkät och intervju, som en del i utvärderingen. Utvärderingen visar att kommunen vid projektets avslut i december 2020 har etablerat åtta av de planerade nio servicepunkterna. Den nionde servicepunkten var planerad att etableras under första kvartalet 2021, där arbete nu enligt uppgift pågår. För varje servicepunkt har det skrivits avtal, vilka reglerar serviceslag som ska erbjudas, ersättning, kommunens åtaganden liksom det ansvar som ägaren av servicepunkter har för tillgänglighet och hantering av inventarierna.

Utvärderingen av servicepunkterna lyfter bl.a. en ökning av det lokala engagemanget och att invånarna har känt sig mer "sedda" som projektframgångar. En motgång under projektet har varit flertalet byten av projektledare, vilket också har framkommit under intervjuer som något som har påverkat projektarbetet negativt. Även viss byråkrati kring avtal, främst upphandlingsregler, liksom kommunens bristande intresse och förståelse för invånarnas behov har lyfts både i intervjuer med föreningar liksom i slutrapporten. Både i intervjuer med föreningsrepresentanterna och av slutrapporten framgår att det finns behov av att stärka dialogen med en kompletterande struktur, exempelvis genom lokala utvecklingsplaner, samt att den kontinuerliga uppföljningen av servicepunkterna bör användas även i syfte att ytterligare utveckla servicepunkterna i linje med de lokala behoven.

Vad gäller uppföljning av arbetet med den lokala överenskommelsen, LÖK, framkommer att revidering av LÖK ska ske vart femte år och den senaste revideringen gjordes 2018. Från intervjuer med kommunens tjänstepersoner framkommer att det årligen även ska ske en aktualitetsprövning av handlingsplanen för LÖK. Syftet med aktualitetsbedömningen är att se om programmet fortfarande är relevant som styrmedel och om

¹⁴ Wahlström och Norrby, *Nod, nav, punkt ... Hur ska vi organisera oss för att säkra en god service på landsbygden? – En rapport från sidan av ett serviceprojekt i Uppsala kommun.* SLU, 2021

det ger den effekt som är tänkt. Vi har tagit del av aktualitetsprövningen av handlingsplanen för LÖK från år 2020 och från intervjuer framkommer det att arbetet med en uppföljning för 2021 är pågående. Från intervjuer framkommer också att personalomsättning har haft en viss inverkan på arbetet med uppföljning av LÖK.

I aktualitetsprövningen av handlingsplanen för LÖK från år 2020 görs bedömningen att inga förändringar av handlingsplanen behöver ske och att det pågår arbete inom ett målområde liksom med kvarvarande uppdrag från 2019. Vi noterar vidare att i kommunstyrelsens protokoll daterat 2020-09-16 § 217, har Uppsala Läns Bildningsförbund beviljats fortsatt projektstöd från kommunen för sitt arbete med LÖK, samt att beslut togs om att LÖK ska återkomma med en redogörelse för hur samordningen med bildningsförbundet liksom LÖK-processen fortlöper.

Angående Landsbygdsberedningens arbete med uppföljning framgår det i intervjuer att beredningen har i uppgift att följa upp projekt och identifiera de projekt/delar i projekten som har fungerat väl och som kommunen bör fortsätta med. De intervjuade anser dock att uppföljningen alltid kan bli bättre och att den uppföljning som görs inte visar hur det går med kommunens landsbygdsarbete som en helhet, utan snarare resultat från olika projekt och aktiviteter. De uppger att det finns en bristande samverkan inom kommunen och att engagemang kring landsbygdsfrågor saknas i de olika verksamheterna. Många frågor som rör landsbygdsutveckling tenderar att komma tillbaka till landsbygdsstrategen, som orimligen kan hantera den mängden av frågor. Detta gör att arbetet med landsbygdsutveckling blir lidande. Bristande styrning genom att landsbygdsprogrammet inte implementerats i kommunkoncernen, redovisas i aktualitetsbedömningar både för år 2019 och 2020. Vi kan i granskningen inte se att kommunstyrelsen vidtagit någon särskild åtgärd kopplat till detta.

Från landsbygdsberedningens minnesanteckningar framkommer att uppföljning och utvärdering av projekten Medborgarbudget och Servicepunkter har diskuterats. Även lägesrapporter kring landsbygdsfrågor i kommunen och uppföljning av de olika målen i Landsbygdsprogrammet, bl.a. hur det ser ut med flyttmönster på landsbygden, har tagits upp och hanterats under beredningens sammanträden. Visst fokus har enligt minnesanteckningarna även legat på klimatet och hur en hållbar landsbygd ska utvecklas. Av intervju framgår att det förutom landsbygdsberedningen, främst är i kommunstyrelsens arbetsutskott som rapporteringar från tjänstepersoner sker inom området.

Den externa bild av kommunens uppföljning som ges av de intervjuade föreningarna belyser att föreningarna saknar återkoppling kring de projekt de varit med i. De får ingen eller begränsad feedback kring sitt arbete och upplever att fokus ligger på att redovisa ekonomin. Från intervjuerna med landsbygdsberedningen och tjänstepersonerna noterar vi att även de upplever en saknad av ett tydligt landsbygdsperspektiv i kommunen som helhet.

Bedömning: Delvis.

Revisionsfråga 7: Sker en ändamålsenlig uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang?

Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges målsättning om att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner anser vi inte att kommunstyrelsen har skapat förutsättningar för att kunna följa upp landsbygdsutvecklingen på ett tydligt sätt. Aktualitetsbedömning av

landsbygdsprogrammets handlingsplan bedömer vi sker årligen. Vi kan dock inte se att det sker en tydlig redovisning av hur väl målen inom strategin för lokalt engagemang uppfylls, då redovisningen sker genom en övergripande aktivitetsredovisning. Vi kan av granskningen heller inte identifiera att kommunstyrelsen har agerat på att landsbygdsprogrammets handlingsplan inte är implementerad i hela kommunkoncernen.

Vi ser positivt på att det kopplats följeforskning till projektet servicepunkter och att det genomförts utvärdering av projektet medborgarbudgets delmoment. Det är framför allt i dessa vi kan se att mål kopplat till strategin för lokalt engagemang berörs på ett tydligt sätt. Vi anser att det är mycket viktigt att kommunstyrelsen använder lärdomar från dessa utvärderingar i ett systematiskt landsbygdsutvecklingsarbete.

Vår sammanfattande bedömning utifrån ovanstående är att revisionsfrågan är delvis uppfylld.

Resurser och prioritering

Revisionsfråga 8: Hur ser prioritering av resurser ut mellan stad och landsbygd när det gäller planprocesser, exploateringar, investeringar och teknisk infrastruktur?

lakttagelser

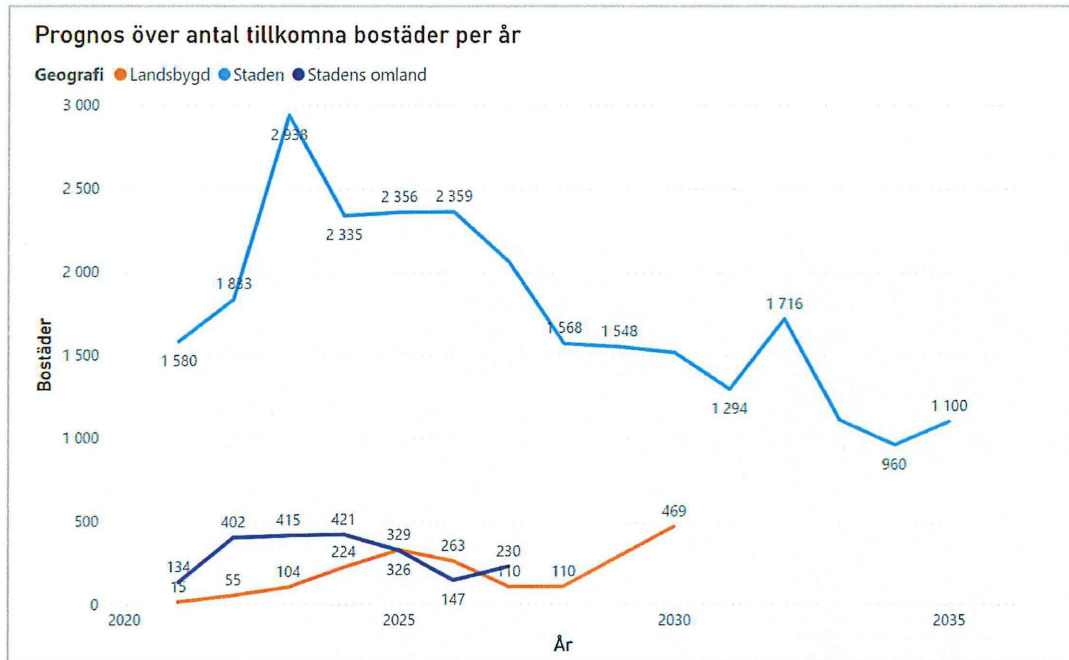
Vi har i granskningen konstaterat att kommunstyrelsen, som grund till att öka förutsättningarna för att mål rörande bostadsbyggande i de prioriterade tätorterna på landsbygden ska uppnås, har beslutat om direktiv för bostadsatsning på landsbygden. Av direktivet framgår att arbetet ska organiseras i programform för att därigenom tydliggöra hur arbetet ska genomföras.

I granskningen har vi efterfrågat och erhållit data avseende bostadsbyggnadsprognoser fram till omkring 2035 uppdelat på stad/land/stadens omland. Stadens omland omfattar enligt översiktsplanen den del av landsbygden som närmast omger staden. I enlighet med definitionen i landsbygdsprogrammet definieras landsbygd som tätorter med upp till 10 000 invånare, vilket innebär att även stadens omland är att betrakta som landsbygd. Uppgifterna är preliminära och ändras löpande i planeringen. Data har även erhållits avseende genomförda och planerade skattefinansierade investeringar i infrastruktur i kommunens regi 2018-2024 samt planerade investeringar i kommunala bolag för perioden 2022-2031.

De uppgifter som erhållits för de kommunala bolagens investeringar är inte uppdelade avseende stad/land och för infrastrukturuppgifterna har tjänsteperson från stadsbyggnadskontoret, utifrån egen lokalkännedom, delat upp datan i stad/land. Den uppdelning som efterfrågats är således inget som Uppsala kommun redovisar inom ramen för den ordinarie uppföljningen. Datat redovisas som den erhållits från kommunen, d.v.s. utan egna indelningar eller hopslagningar. Eftersom bolagens uppgifter inte är indelade i stad/land redovisas inte erhållna uppgifter, då de inte kan användas i denna granskningens syfte. I dialogen kring inhämtning av data har framkommit att ingen aktiv eller tydlig prioritering mellan stad och land görs av resurser, exempelvis vad gäller; planprocesser, exploateringar/investeringar och teknisk infrastruktur. Den data som lyfts fram nedan är därför inte till följd av något aktivt ställningstagande. Det har dock lyfts i dialogen att ett arbete pågår med att strukturera data och göra analyser men att detta är i sin linda och behöver få tid att komma på plats.

Prognosen för antal nytilkomna bostäder visar för de närmsta åren både ett högre antal liksom en snabbare ökningstakt för antalet bostäder i staden jämfört med i stadens omland respektive landsbygden, se diagram 1 nedan.

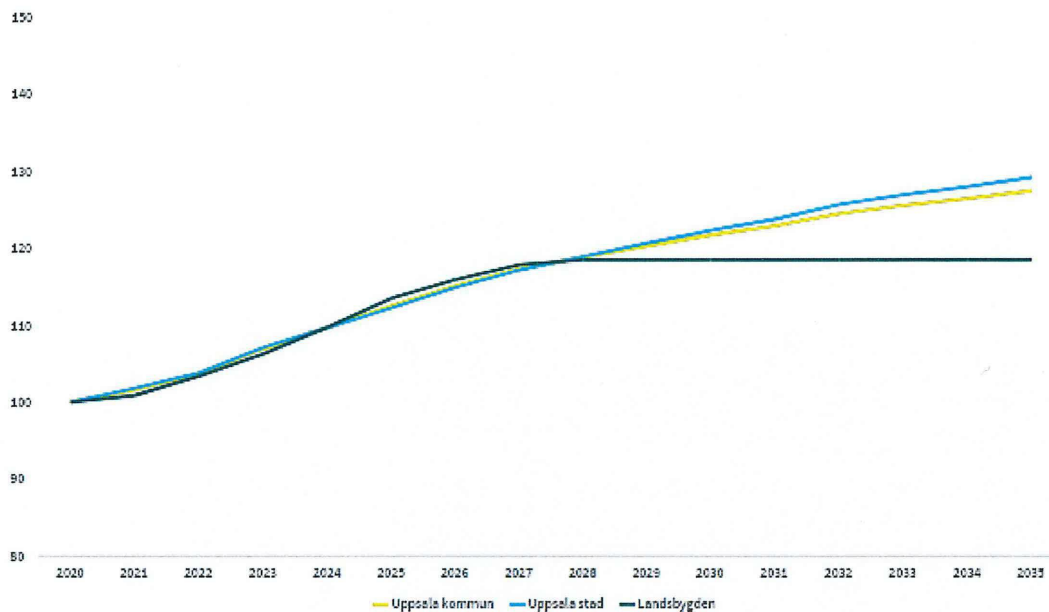
Diagram 1: Prognos över antal tillkomna bostäder per år fördelat på geografi.

Utifrån den bild som ges ovan finns en planerad byggnation om minst 400 bostäder från 2022 fram till 2027 på landsbygden, vilket dock inte nödvändigtvis är samma sak som målet i direktiv om bostadsbyggande på landsbygden om en sammanlagd ständig planberedskap i de prioriterade tätorterna motsvarande minst 400 bostäder senast från år 2022.

Uppsala kommun har i sin uppföljning tagit fram en bild från mars 2021 som visar bostadsbyggandet som andel av det totala bostadsbeståndet med 2017 som basår, diagram 2 nedan. I denna framkommer att fram till år 2027 håller bostadsbyggandet på landsbygden jämna steg med det i staden, sett som andel av det totala bostadsbeståndet år 2017. Därefter sker ett trendbrott, vilket kan förklaras av att det vid bildens framtagande inte pågick samhällsbyggnadsprojekt som förväntas resultera i färdigställda bostäder efter 2027. Det är troligt att förskjutningar skett som påverkar bilden.

Diagram 2: Prognos över antal nytillkomna bostäder som andel av det totala bostadsbeståndet (2017 basår) per år fördelat på geografi (bild från Uppsala kommun).

När det gäller bostadsutveckling anger landsbygdsprogrammet, med utgångspunkt i översiktsplanen, att bostadsutveckling utanför Uppsala stad, främst ska ske i prioriterade tätorter och i kollektivtrafiknära lägen för att stödja den befintliga servicen. I diagram 3 och 4 nedan, bryts prognosen av antalet nytillkomna bostäder i stadens omland och landsbygd ner utifrån geografiskt läge. Mellan år 2021 och 2023 visar prognosen att flest bostäder byggs i tätorten Jälla. Inga bostäder finns prognostiserade för tätorten Storvreta, men däremot finns det många projekt i datan där geografiskt läge ej är angivet. Dessa utgör linjen "(Tom)" i diagrammet. Från 2023 däremot, visar prognosen att flest bostäder tillkommer i Storvreta, och efter 2024 finns det inga planerade bostäder i Jälla.

Diagram 3: Prognos över antal nytillkomna bostäder per år fördelat på geografi för stadens omland.

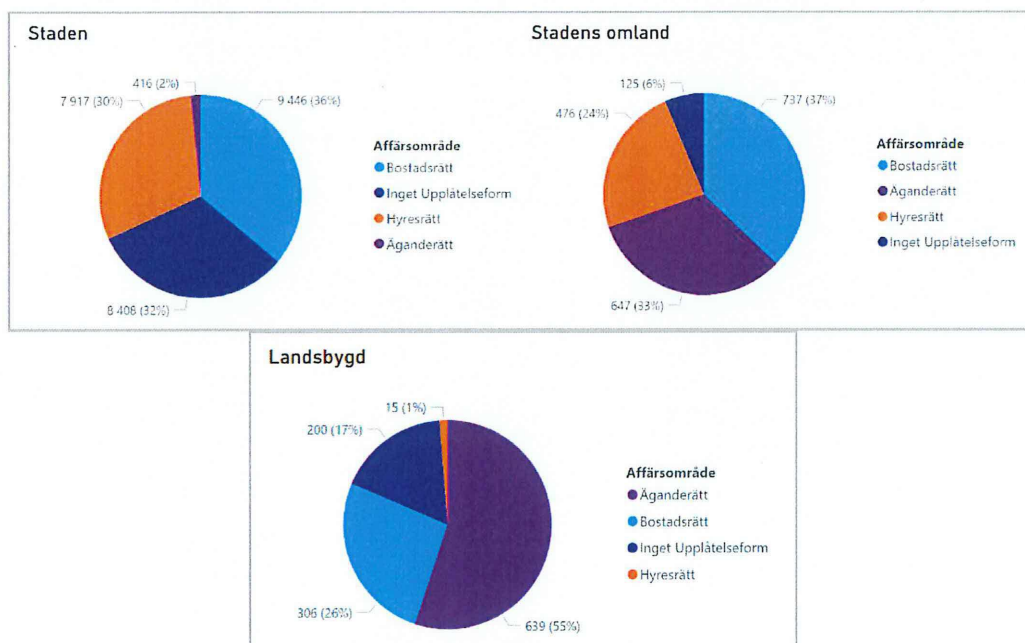
I diagram 4 nedan bryts fördelningen av antalet nytillkomna bostäder på landsbygderna ner utifrån geografiskt läge. Över tid och totalt sett dominerar tätorterna Gunsta, Bälinge-Lövstalöt och Länna vad gäller nytillkomna bostäder.

Diagram 4: Prognos över antal nytillkomna bostäder per år fördelat på geografi för landsbygden.

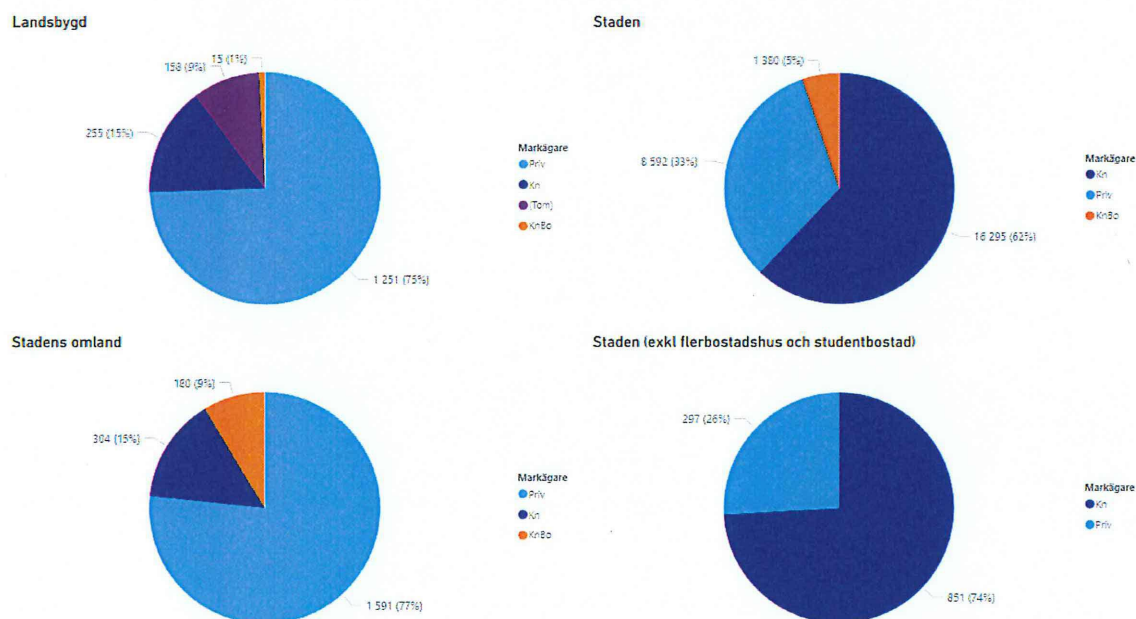
I diagram 5 nedan bryts istället fördelningen av antalet nytillkomna bostäder på upplåtelseform utifrån geografiskt läge. I staden är andelen hyresrätt och bostadsrätt dominerande medan i stadens omland och framförallt på landsbygderna är andelen äganderätt betydligt större. Framförallt andelen och antalet hyresrätter minskar kraftigt på landsbygden trots att byggnationen förväntas huvudsakligen ske i de prioriterade tätorterna (se diagram 4). Det finns också en förhållandevis stor andel där upplåtelseformen inte är angiven i staden och på landsbygden.

Diagram 5: Fördelning av upplåtelseform per geografi.

I de samtal som genomförts i samband med inhämtning av data har framkommit att två anledningar till att byggnation på landsbygden kan ta längre tid att genomföra än i staden är; den rådighet kommunen har över marken och vilken aktör som ska bygga. Högre rådighet över marken gör att kommunen har större möjlighet att styra projektens innehåll samt kontrollera framdriften i processen. Generellt sett är aktörer på landsbygderna mindre och har inte samma vana av planprocessen som i staden. I diagram 6 nedan bryts därför fördelningen av antalet nytillkomna bostäder på markägare ner utifrån geografiskt läge. Som kan ses i diagrammen dominerar kommunen som markägare i staden (även exkl flerbostadshus och studentbostäder). Det bör noteras att kommunen kan välja att sälja marken till en exploatör eller kommunalt bolag under processens gång, varför detta inte ska ses som ett tecken på att kommunen kommer exploatera bostäderna själva. De uppgifter avseende byggaktör per projekt som fanns i datan visade sig vara mycket ofullständig och analyseras därför inte vidare.

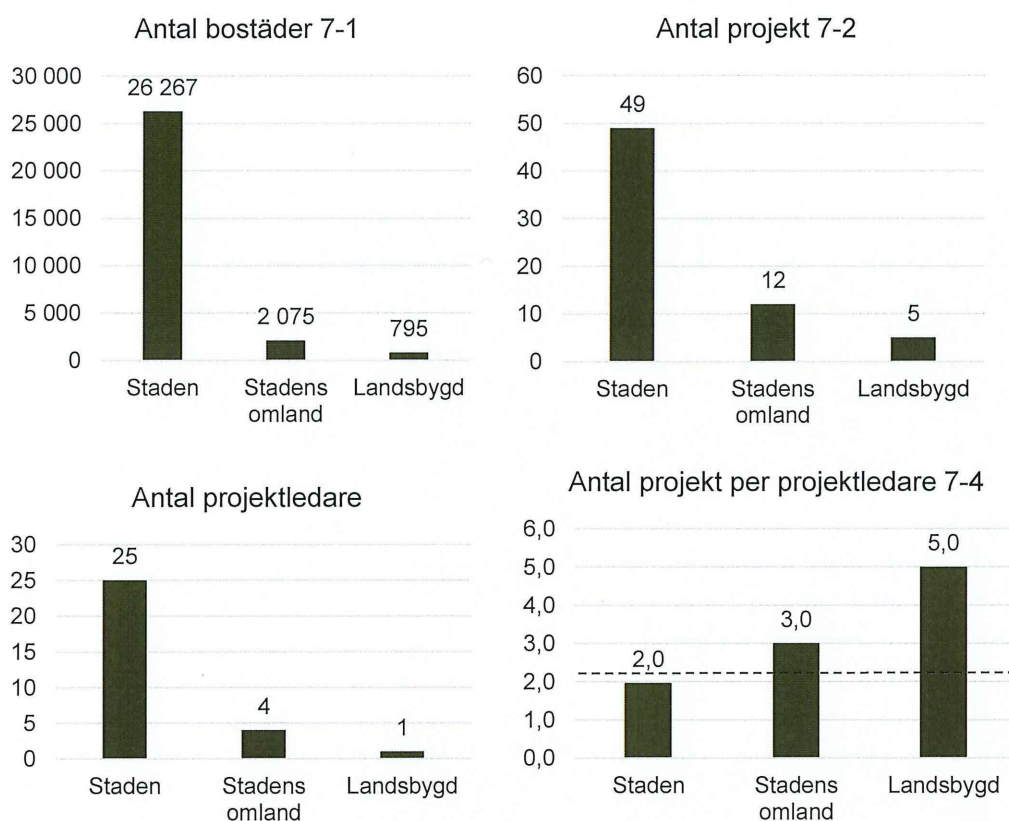
Diagram 6: Fördelning av markägare per geografi.

I diagram 7 nedan visas hur många bostäder som tillkommer per projekt, samt projektens geografiska läge. 13 projekt har exkluderas beroende på att de saknar projekt-id. Detta avser främst landsbygdsprojekt i tidigt planeringsstadiet. Ur diagrammet kan utläsas att flest nybyggnadsprojekt finns i staden, liksom att de projekt som genererar flest bostäder också återfinns i staden. Det totala antalet nytillkomna bostäder respektive totala antalet projekt summeras i diagram 7-1 respektive 7-2. Antalet nytillkomna bostäder i staden (26 267 st) skiljer sig avsevärt från landsbygderna (totalt 795 st) och stadens omland (2 075 st). Antalet projekt är antalsmässigt flest i staden i diagram 7-2 och antalet bostäder per projekt är ca 3 ggr högre i staden än stadens omland respektive landsbygden. Sett till fördelningen av projektledare återfinns flest projekt-ledare som ansvariga för projekten i staden och en projektledare som är ansvarig för samtliga projekt på landsbygden, se diagram 7-3. Snittet på antalet projekt per projektledare för stadens omland och landsbygd ligger högre än stadens snitt, se

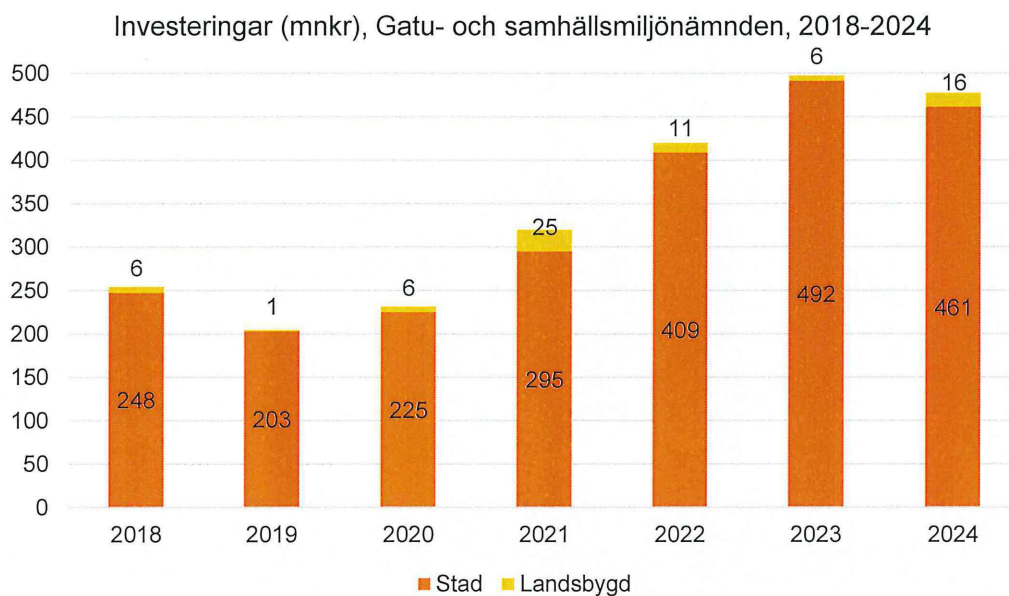
diagram 7-4. Snittet för alla tre geografiska lägen ligger på 2,2 och illustreras av den streckade linjen.

Diagram 7 - 1-4: Fördelning av projekt, bostäder respektive projektledare utifrån geografi.

Uppgifterna angående investeringar i infrastruktur inom Gatu- och samhällsmiljönämnden visas i diagram 8. Nämnden ansvarar för skattefinansierade investeringar i infrastruktur exempelvis; allmän plats, vägar, gång-/cykelvägar, stråk, förbindelser (broar, tunnlar), parker, friluftsområden, hållbart resande och teknik avseende egen regi/driftorganisation. Generellt sett är kommunen inte väghållare på landsbygden utan ansvar för infrastrukturen på landsbygden åvilar till största delen antingen Trafikverket eller vägföreningar. Kommunen ger dock bidrag till ett antal vägföreningar inkl bidrag till deras investeringar. Uppdelningen har gjorts utefter tjänsteperson på stadsbyggnadskontorets lokalkännedom och kan innehålla mindre felaktigheter samt att det kan också finnas vissa ej specificerade åtgärder som även utförs på landsbygden i projekt som har en mer övergripande karaktär. Generellt ligger andelen av investeringarna som kan hänföras till landsbygd mellan 0,5–7,8% där snittet uppgår till 3%.

Diagram 8: Investeringar (mnkr), Gatu- och samhällsmiljönämnden, 2018-2024 utifrån geografi

Bedömning, se slutsats/kommentarer nedan.

Revisionsfråga 8: Hur ser prioritering av resurser ut mellan stad och landsbygd när det gäller planprocesser, exploateringar, investeringar och teknisk infrastruktur?

Slutsats/kommentarer

Tyngdpunkten i underlagen är att en mycket stor andel (omkring 90% sett till 2035) bostadsbyggnation ska ske i staden, dock förefaller fram till 2027 balans råda i bostadsbyggnandet mellan stad och land sett som andel av det totala bostadsbeståndet. Sett till kommunens mål om bostadsbyggnation i de prioriterade tätorterna på landsbygden, är det i princip enbart i de prioriterade tätorterna som byggnation planeras i de underlag vi tagit del av. I underlagen finns en planerad byggnation om minst 400 bostäder från 2022 fram till 2027 på landsbygden, vilket dock inte är samma sak som sammanlagd ständigt planberedskap enligt kommunens uppsatta mål.

Vad gäller upplåtelseformer skiljer sig detta åt mellan stad och land, vilket är naturligt då efterfrågan på bostäder på landsbygden generellt sett kan antas vara högre till förmån för äganderätt/småhusbyggnation än flerbostadshus (hyresrätter, bostadsrätter), vilka i sin tur är mer förekommande i staden. Kommunen bör dock se över fördelningen av hyresrätter på landsbygden/stadens omland, då denna är låg i syfte att främja boende på landsbygden för alla grupper. Baserat på markägandet är kommunens möjligheter att styra tydligt starkare i staden, vilket kan påverka såväl framdrift som upplåtelseformer. De uppgifter avseende byggaktör per projekt som fanns i datan visade sig vara ofullständig, vilket kan vara en följd av att flertalet projekt ännu ligger i planeringsstadiet och därför inte har tilldelats en byggaktör.

Vad gäller investeringar i infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämnden är det svårt att dra några slutsatser. Dels är uppdelningen inget kommunen arbetar med i ordinarie uppföljning, dels åvilar ansvar för infrastrukturen på landsbygden till största delen antingen Trafikverket eller vägföreningar. Samtidigt kan kostnaderna variera stort beroende på vilken typ av infrastruktur som måste byggas. Utifrån detta är investeringsutgifterna en dålig approximation för prioritering av resurser inom infrastruktur från kommunens sida.

Under uppdragets genomförande har framkommit att ingen aktiv eller tydlig prioritering mellan stad och land görs av resurser exempelvis vad gäller planprocesser, exploatering/investerings och teknisk infrastruktur. Den data som lyfts fram är därför inte till följd av något aktivt ställningstagande. Prioriteringar har vi inte kunnat konstatera ha skett i de underlag vi tagit del av. Vi kan också konstatera, utifrån andra kommuners arbete, att det finns de som har kommit längre än Uppsala kommun med att samla in data, göra analyser och prioriteringar av investeringar/exploatering, teknisk infrastruktur och projekt efter olika kategorier exempelvis; geografisk indelning, måluppfyllelse, typ av investering, lönsamhet med mera. Ett arbete pågår inom kommunen med insamling och analys av data på detta område som vi ser positivt på men vi kan konstatera att det är i ett tidigt stadium och behöver utvecklas vidare.

Konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar

Revisionsfråga 9: Belyses konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar?

lakttagelser

Som konstaterats under tidigare fråga sker ingen aktiv eller tydlig prioritering mellan stad och land av resurser exempelvis vad gäller planprocesser, exploatering/investerings och teknisk infrastruktur. Medvetna och tydliga prioriteringar finns inte beskrivna i de underlag vi tagit del av. Av samma anledning ser vi inga konsekvenser beskrivna för landsbygden i det vi tagit del av.

Bedömning: Nej.

Revisionsfråga 9: Belyses konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar?

Med anledning av att det inte finns medvetna och tydliga prioriteringar beskrivna i underlagen bedömer vi att konsekvenser för landsbygden, som en följd därav, inte belyses.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av kommunstyrelsens samverkan inom landsbygdsutvecklingen, samt en analys av prioriteringar av resurser inom stadsbyggnadsområdet och planer mellan stad och landsbygd. Syftet är att granska om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig samverkan, för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås. I granskningen ska också en analys göras av hur resursprioritering inom samhällsbyggnadsområdet ser ut.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig samverkan, för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås.

Rekommendationer

- Säkerställ att landsbygdsprogrammet med tillhörande handlingsplan implementeras i hela kommunkoncernen.
- Säkerställ att metoderna för att kunna mäta, följa upp, och analysera i vilken grad olika åtgärder bidrar till måluppfyllelse utvecklas. Utveckla även redovisningen så att det ges en tydligare bild av hur arbetet med strategin lokalt engagemang utvecklas som en del i redovisningen av hur utvecklingen mot att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner fortskrider som helhet.
- Säkerställ att det skapas en tydligare struktur och förutsättningar för en mer kontinuerlig samverkan med lokala utvecklingsgrupper, föreningsliv och medborgardialog, än den som sker i projektform, exempelvis servicepunkter och medborgarbudget. Ett exempel på hur det kan ske är att initiera ett arbete med lokala utvecklingsplaner som sedan även kan leda till fler projektansökningar om stöd från Upplandsbygd lokalt ledd utveckling.
- Beakta hur landsbygdsberedningen eventuellt skulle kunna utvecklas genom representation från landsbygdens föreningar och näringsliv. Detta med hänsyn taget till pågående utredning av stads- och bygderåd.
- Överväg att utöka den tjänst som arbetar med landsbygdsutvecklingen och stärk samordningen mellan arbetet med landsbygdsprogrammet och arbetet med lokala överenskommelser.
- Säkerställ att det tas fram en kommunikationsstrategi kopplat till arbetet med landsbygdsprogrammet, som grund till att skapa bättre förutsättningar för att; landsbygdsprogrammets mål och aktiviteter tydligare ska förankras inom kommunkoncernen, som stöd i samverkan med externa parter samt att arbetet med landsbygdsutveckling som helhet ska få en större genomslagskraft. I en kommunikationsstrategi bör även information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling inkluderas.
- Fortsätt arbetet med att samla in och analysera data. Insamling och analys av data kan leda till bättre beslutsfattande kring investeringar/exploateringar, teknisk infrastruktur och projekt efter olika kategorier exempelvis; geografisk indelning, måluppfyllelse, typ av investering, lönsamhet med mera. Vi kan konstatera att det pågår ett arbete inom kommunen som vi ser positivt på men vi kan även konstatera att det är i ett tidigt stadium och bör utvecklas vidare.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Finns en tydlig styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan?	<p>Delvis: Av främst landsbygdsprogrammet med tillhörande handlingsplan, lokal överenskommelse och Upplandsbygds strategi bedömer vi att det finns en tydlig dokumenterad styrning som grund till en ändamålsenlig samverkan. Vi bedömer inte att kommunens styrdokument är tillräckligt implementerade i kommunskoncernen och det finns behov av att förbättra förutsättningarna för att kunna mäta landsbygdsutvecklingen relaterat till fullmäktiges mål inom området.</p>
2. Finns en tydlig struktur (organisation av samverkan med olika aktörer) för att främja en ändamålsenlig samverkan?	<p>Delvis: Upplandsbygd utgör ett tydligt forum för samverkan, där kommunen möter representanter både från privat och ideell sektor.</p> <p>Kommunens åtgärder för att främja samverkan bedömer vi främst består av projektinsatser som inte skapar en tydlig grund för en kontinuerlig samverkan, som vi till del bedömer saknas. Samverkan i projekten bedöms dock fungera väl.</p> <p>Landsbygdsberedningen verkar för ökad samverkan och samordning men vi bedömer att det saknas en etablerad samverkanstruktur för att med kontinuitet och tydlighet kunna bedriva en aktiv dialog med landsbygdernas föreningar.</p> <p>När det gäller kommunens interna samverkan avseende landsbygdsfrågor och landsbygdsprogrammet som helhet, anser vi att det saknas en tydlig samordning av arbetet kring landsbygdsprogrammet på tjänstepersonsnivå. Orsaker till detta anges vara personalomsättning och omorganisation men vi bedömer att resursfrågan behöver beaktas, kopplat till fullmäktiges höga målsättning.</p>

<p>3. Sker ett aktivt arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang? Avseende att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang. - Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog. - Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen. 	<p>Delvis: Vid en avstämning av de aktiviteter som är kopplade till strategin för lokalt engagemang framgår att det bedrivs eller har bedrivits ett arbete med dem med framför allt i projektform. Utifrån detta ses arbete med att "skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog" som ett tydligt förbättringsområde. Pandemin och personalomsättning bedömer vi tydligt påverkat förutsättningarna för ett mer aktivt arbete med aktiviteterna, både när det gäller intern och extern samverkan. Vi bedömer bland annat att stärkt samordning mellan arbetet med landsbygdsprogrammet och de lokala överenskommelserna samt en möjlig initiering av arbete med lokala utvecklingsplaner, som viktiga framgångsfaktorer.</p>
<p>4. Finns det en aktuell kommunikationsstrategi?</p>	<p>Nej: Vi kan konstatera att informationsinsatser sker i samband med olika aktiviteter och projekt. Information sprids även med regelbundenhet via informations-skärmar på servicepunkterna samt i kommunens nyhetsbrev om kommunens landsbygdsutveckling. Vi kan även konstatera att det inte har tagits fram någon kommunikationsstrategi, vilket vi bedömer är en påtaglig brist.</p>
<p>5. Sker en aktiv samverkan med Leader Upplandsbygd?</p>	<p>Ja: Uppsala kommun är representerade av både politiker och tjänstepersoner i Upplandsbygds olika grupper, bland annat LAG och kommungruppen. Vår bedömning är att det sker en aktiv samverkan med Upplandsbygd men att den också skulle kunna utvecklas genom en högre kontinuitet och ett mer förankrat arbete med landsbygdsfrågor i kommunkoncernen som helhet.</p>
<p>6. Leder samverkan med Leader Upplandsbygd till konkreta resultat?</p>	<p>Ja: Vi bedömer att kommunens samverkan med Upplandsbygd leder till konkreta resultat genom de projekt som beviljats och genomförts i kommunen. Vi bedömer även att det finns en stor potential för kommunen att utveckla detta arbete vidare.</p>

7. Sker en ändamålsenlig uppföljning av samverkan och arbetet med lokalt engagemang?

Delvis: Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges målsättning om att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner anser vi inte att kommunstyrelsen har skapat förutsättningar för att kunna följa upp landsbygdsutvecklingen på ett tydligt sätt. Aktualitetsbedömning av landsbygdsprogrammets handlingsplan bedömer vi sker årligen. Vi kan dock inte se att det sker en tydlig redovisning av hur väl målen inom strategin för lokalt engagemang uppfylls, då redovisningen sker genom en övergripande aktivitetsredovisning. Vi kan av granskningen heller inte identifiera att kommunstyrelsen tydligt har agerat på att landsbygdsprogrammets handlingsplan inte är implementerad i hela kommunkoncernen.

Det är positivt att det kopplats följeforskning till projektet servicepunkter och att det genomförts utvärdering av projektet medborgarbudgets delmoment. Det är viktigt att lärdomar leder till ett systematiskt landsbygdsutvecklingsarbete.

8. Hur ser prioritering av resurser ut mellan stad och landsbygd när det gäller planprocesser, exploateringar, investeringar och teknisk infrastruktur?

Slutsats/kommentarer: Medvetna och tydliga prioriteringar har vi inte kunnat konstatera ha skett i de underlag vi tagit del av. Vi kan också konstatera utifrån andra kommuners arbete att det finns de som har kommit längre än Uppsala kommun med att samla in data, göra analyser och prioriteringar. Ett arbete pågår inom kommunen som vi ser positivt på men vi kan konstatera att det är i ett tidigt stadium och behöver utvecklas vidare.

9. Belyses konsekvenser för landsbygden av gjorda prioriteringar?

Nej: Med anledning av att det inte finns medvetna och tydliga prioriteringar beskrivna i underlagen bedömer vi att konsekvenser för landsbygden, som en följd därav, inte belyses.

Bilagor

Bilaga 1 – Kort beskrivning av intervjuade föreningar och organisationer

Information hämtad från respektive förenings hemsida (Tunatorget facebookside) 2021-08-13.

Upplandsbygd Lokalt Ledd Utveckling (tidigare förening: Leader Upplandsbygd)

Upplandsbygd Lokalt Ledd Utveckling är en ideell förening vars övergripande mål är att främja utveckling av landsbygd, öka samverkan mellan stad och land samt stödja aktiviteter som skapar en attraktiv landsbygd. Detta görs genom att vara en drivande partner i projekt tillsammans med aktörer från landsbygden. Föreningen arbetar enligt Leader-metoden, vilket är en utvecklingsmetod där ett område går samman och tar fram en strategi för en ekonomisk utveckling av landsbygden vilket sker genom att bevilja lokala projekt som stödjer de uppsatta målen (Upplandsbygd, u.å.). Den senaste utvecklingsstrategin från Upplandsbygd sträcker sig fram till år 2020 och ett förslag till en ny strategi har

under hösten lämnats in till Jordbruksverket för godkännande. Upplandsbygds kansli är beläget i Storvreta.

Rasbo I Samverkan

Föreningen Rasbo I Samverkan, RiS, initierar, behandlar liksom driver demokrati och utvecklingsfrågor som berör invånarna i församlingarna Rasbo, Rasbokil, Tuna och Stavby (Rasbo, 2021). Fokus för föreningen är att sprida information och vara en länk mellan det offentliga samhället och befolkningen i Rasbobygden för att främja *“ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang i alla åldersgrupper”* (Rasbo, 2021).

Storvreta utvecklingsråd

Storvreta utvecklingsråd är ett forum för alla Storvretas föreningar och bildades 2011 (Storvreta, 2020). Syftet är att främja utvecklingsarbetet av Storvreta genom samarbete mellan de olika föreningarna i Storvreta (Storvreta, 2020). Genom att kalla till ordförandedemöte får de engagerade föreningarna komma till tals och lyfta frågor och förslag från de boende (Storvreta, 2020). Vid viktiga frågor kallar utvecklingsrådet till en bredare medborgardialog (Storvreta, 2020).

Vattholma I Samverkan

Vattholma i Samverkan är en paraplyförening där medlemmarna består av ett trettiotal företag och föreningar i Vattholma med omnejd. Föreningen har nära anknytning till Servicepunkt Vattholma och har ansvar för lokal och offentlig information, till exempel från kommunen. Genom föreningen kan frågor och förslag på utveckling kommuniceras med kommunen och tillsammans utveckla olika former av service i bygden.

Tunatorget

Föreningen Tunatorget är en ideell förening som ligger bakom *“den nya servicepunkten i Tuna”* (Tunatorget, 2019). Avsikten med servicepunkten är att skapa en mötesplats för *“service, gemenskap och utbyte av goda tankar och idéer för framtiden”* (Tunatorget, 2019).

Järlåsa Bygdegårdsförening

Järlåsa bygdegårdsförening driver den ideella verksamheten Järlåsa Bygdegård (Järlåsa Bygdegård, 2021). Föreningens viktigaste funktion är att *”tillhandahålla och hyra ut samlingslokaler till föreningar, privatpersoner, kyrkliga organisationer och företag”* (Järlåsa Bygdegård, 2021). Föreningen anordnar även aktiviteter så som t.ex. filmvisning, musikcafé och julmarknad, både på egen hand samt tillsammans med andra aktörer (Järlåsa Bygdegård, 2021).

Knutby i Samverkan

Webbsidan www.knutby.nu utgör en portal för Knutby i samverkan. Portalen innehåller information om föreningar i Knutby samt olika verksamheter, företag, kyrkan m.m. som finns i Knutby som helhet samt länkar till information från kommunen.

Uppsala Läns Bildningsförbund

Bildningsförbundet är en mötesplats i Uppsala län för samverkan, erfarenhetsutbyte och utvecklingsarbete (Uppsala Läns Bildningsförbund, u.å.). Förbundet arbetar för att främja arbetet med folkbildningen i länet (Uppsala Läns Bildningsförbund, u.å.). Länets studieförbund, folkhögskolor och länsbiblioteket utgör förbundets medlemsorganisationer (Uppsala Läns Bildningsförbund, u.å.).

Bilaga 2 – Projekt inom Uppsala kommun som har beviljats av Upplandsbygd

Projekt hämtade från Upplandsbygds rapport över beviljade projekt 2015-2020:

- Projekt som berör Upplandsbygds samtliga eller några av Upplandsbygds 4 kommuner:
 - Mer lokal mat för dig och mig
 - Skolträdgården i Hågaby
 - Alternativa livsmedelsnätverk i Uppland
 - Upplands fotbollsföreningar som landsbygdsutvecklare
 - Ung i Upplandsbygd
 - LLUST
 - RIKARE VATTEN
 - Inkluderande Upplandsbygd 2030
 - Hållbart Entreprenörskap 2030
 - Förstudie integration Upplandsbygd
 - Uppbyggarna
 - Konsert för unga Rasbo kulturvecka 2019
 - Skolodling på Almunge skola
 - Tunatorget
 - Upptäck Uppland
 - Vattenbesparande Tekniker Järlåsa
 - Skyltning av Åstråken
- Projekt som berör Östhammar, Knivsta och Uppsala kommun
 - Ullförmedlingen
- Projekt som bara berör Uppsala kommun:
 - Odlingskunskap för ett hållbart samhälle
 - Mobilt projektkontor—Uppsökarna
 - Landsbygdens säkerhets- och miljövården
 - Utvecklingscheckar (delades ut under 2016-2017. Medlen kom från den tidigare föreningen Leader Upplandsbygd. Maxbelopp 50 000 kr.)
 - Landsbygdsmatchning – Studenter, företag och organisationer tillsammans för en starkare landsbygd
 - Kulturbete i Vällnora bruk
 - Kulturmarknad och musik i Hagby
 - Åstråken-värt en omväg: Projekt marknadsföring
 - Linlada
 - Agroforestry Demonstrationsodlingar
 - Bättre LAN på landet

Bilaga 2 – Fortsättning: Projekt inom Uppsala kommun som har beviljats av Upplandsbygd

Lista hämtad från Upplandsbygds hemsida över mindre projekt, som kan vara kopplade till större projekt.

- Utvecklingscheck - 2016-04 - Kulturmarknad och musik i Hagby - Utvecklingscheck
- Utvecklingscheck - 2016-05 - Åstråken - värt en omväg: Projekt marknadsföring
- Utvecklingscheck - 2016-07 - Bättre Lan på landet - Utvecklingscheck
- Utvecklingscheck - 2016-09 - Linlada
- Utvecklingscheck - 2016-11 - Utveckling av service kring lanthandeln i Oxsätra
- Utvecklingscheck - 2016-23 - Agro Forestry demonstrationsodlingarna
- Utvecklingscheck - 2016-30 - Bättre kanotled i Fyrisån
- Utvecklingscheck - 2016-26 - Kulturbete i Vällnora bruk
- Utvecklingscheck - 2016-36 - Landsbygdsmatchning
- Småprojekt Uppbyggarna - UB1 - Konsert för unga Rasbo kulturvecka 2019
- Småprojekt Uppbyggarna - UB10 - Skolodling på Almunge skola
- Småprojekt Uppbyggarna - UB23 - Tunatorget
- Ungdomsprojekt - UU2 - Järlåsa vårfest deluxe 2018
- Ungdomsprojekt - UU3 - Självstyrande ungdomsgård i Åkerlänna
- Ungdomsprojekt - UU4 - Kilens hundrasthage
- Ungdomsprojekt - UU7 - Rasbo IK föreningslokal
- Småprojekt Uppbyggarna - UB8 - Upptäck Uppland
- Småprojekt Uppbyggarna - UB24 - Vattenbesparande Tekniker Järlåsa
- Småprojekt Uppbyggarna - UB25 - Skyltning av Åstråken

2021-12-17

Lena Salomon

Peter Aschberg

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Uppsala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2021-04-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Datum:
2021-11-19Diarienummer:
KRN-2021-00028

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

Förettrande:
Kommunstyrelsen
Styrelsen i Uppsala Stadshus AB
Styrelsen för Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB
Styrelsen för Uppsala kommun Skolfastigheter AB
Styrelsen för Uppsala Konsert och Kongress AB

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Styrelsen för Uppsalahem AB
Styrelsen för Uppsala Vatten och Avfall AB

Granskning av ägarstyrning och bolagens följsamhet till ägardirektiv

PwC har av förtroendevalda revisorer i Uppsala kommun och lekmannarevisorer i ett urval av kommunens aktiebolag genomfört en granskning inom ovan rubricerat område. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Ägarrollen utövas i första hand genom kommunstyrelsen och moderbolaget. Vår granskning visar att ägarstyrningen i vissa avseenden har utvecklats positivt sedan vår tidigare granskning 2018. I granskningen framkommer att ägarens styrning alltjämt kan förbättras.

Granskningen visar att bolagen i hög grad efterlever de direktiv som utfärdats av ägaren i fråga om upprättande av mål, planer och budget i bolagen. Återrapportering från bolagen sker också i stort enligt utfärdade direktiv. Vissa mindre avvikelser har dock noterats i granskningen, vilka redovisas i bifogad rapport.

I kommunstyrelsens uppdrag ingår att årligen pröva om bolagens verksamhet har bedrivits på ett tillfredsställande sätt. Vår granskning visar att styrelsen genomfört en sådan prövning under 2021. En förutsättning för att kunna fullgöra den förstärkta uppsikten är att kommunalt ändamål och kommunala befogenheter för bolagen är tydliggjorda.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen förtydligar vilka kommunalrättsliga principer som gäller granskade bolag. Fokus på delarna kommunalt ändamål, kommunala befogenheter samt allmänhetens insyn i de fall bolagen väljer att överlåta vården av kommunala angelägenheter till privata utförare.

- Att kommunstyrelsen och moderbolaget utvecklar ägarstyrningen inom områdena "god ekonomisk hushållning" respektive innehåll i bolagens budgetdokument. Vidare bör kommunstyrelsen även formulera ett finansiellt mål för moderbolaget som tar utgångspunkt från fullmäktiges måltal avseende soliditet inom kommunkoncernen.
- Att bolagsstyrelsen i dotterbolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB prioriterar pågående arbete att ta fram mål och planer för bolagets verksamhet.
- Att bolagsstyrelsen i Uppsala Skolfastigheter AB respektive Uppsala Konsert och Kongress AB säkerställer att rutin för anmälan av styrelseprotokoll till moderbolaget är tillförlitlig.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser och rekommendationer senast 2022-03-01 till kommunrevisionen@ uppsala.se och till det sakkunniga biträdet, lena.salomon@pwc.com.

För kommunrevisionen

Per Davidsson
Ordförande

Ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt bolagens följsamhet av ägarens direktiv

Uppsala kommun
Uppsala Stadshus AB
Uppsalahem AB
Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB
Uppsala kommun Skolfastigheter AB
Uppsala Konsert & Kongress AB
Uppsala Vatten och Avfall AB

November 2021

Bo Rehnberg, certifierad kommunal revisor

Magdalena Bergfors, revisionskonsult

Lena Salomon, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun samt lekmannarevisorerna i sex av kommunens helägda aktiebolag har det genomförts en gemensam granskning inom området ägarstyrning, ägarkontroll och bolagens följsamhet till ägarens direktiv. Granskningen tar utgångspunkt från revisorernas uppdrag som regleras i kommunallagen (kapitel 12) och aktiebolagslagen (kapitel 10). Granskningen har inriktats mot följande områden:

1. Binda bolagen till kommunalrättsliga principer
2. Ägarstyrning genom kommunstyrelse och moderbolag
3. Mål, planer och budget i bolagen
4. Återrapportering från bolag till ägare
5. Kommunstyrelsens förstärkta uppsiktsplikt
6. Uppföljning av framförda rekommendationer från 2018

Utifrån genomförd granskning görs följande revisionella bedömning hur respektive revisionsobjekt hanterar granskningsområdet:

Revisionsobjekt	Ändamåls- enlighet	Intern kontroll
Kommunstyrelsen		
Uppsala Stadshus AB		
Uppsalahem, Uppsala kommun Arenor och Fastigheter, Uppsala kommun Skolfastigheter, Uppsala Konsert och Kongress samt Uppsala Vatten och Avfall.		

För att utveckla området bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att kommunstyrelsen förtydligar vilka kommunalrättsliga principer som gäller granskade bolag. Fokus på delarna kommunalt ändamål, kommunala befogenheter samt allmänhetens insyn i de fall bolagen väljer att överlåta vården av kommunala angelägenheter till privata utförare.
- Att kommunstyrelsen och moderbolaget utvecklar ägarstyrningen inom områdena "god ekonomisk hushållning" respektive innehåll i bolagens budgetdokument. Vidare bör kommunstyrelsen även formulera ett finansiellt mål för moderbolaget som tar utgångspunkt från fullmäktiges måltal avseende soliditet inom kommunkoncernen.
- Att bolagsstyrelsen i dotterbolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter prioriterar pågående arbete att ta fram mål och planer för bolagets verksamhet.
- Att bolagsstyrelsen i Uppsala Skolfastigheter resp. Uppsala Konsert och Kongress säkerställer att rutin för anmälan av styrelseprotokoll till moderbolaget är tillförlitlig.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och revisionsfrågor	4
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Avgränsning	4
1.5 Metod	4
2. Granskningsresultat	6
2.1 Binda bolagen till kommunalrättsliga principer	6
2.2 Ägarstyrning genom kommunstyrelse och moderbolag	8
2.3 Mål, planer och budget inom bolagen	10
2.4 Återrapportering från bolag till ägare	12
2.5 Kommunstyrelsens fullgörande av den förstärkta uppsiktsplikten	13
2.6 Uppföljning av tidigare års revision	15
3. Avslutning	17
3.1 Sammanfattande revisionell bedömning	17
3.2 Rekommendationer	17
Bilagor	19

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunallagen ger kommuner och regioner möjligheten att lämna över skötseln av vissa kommunala angelägenheter till bland annat aktiebolag. En betydande del av Uppsalas kommunala verksamhet bedrivs idag i bolagsform. Innan överlämning av en kommunal angelägenhet till ett bolag kan ske måste ägaren bland annat fastställa vilket kommunalt ändamål bolagets verksamhet ska ha samt vilka kommunala befogenheter bolaget ska verka inom.

I kommunstyrelsens uppdrag ingår att utöva uppsikt över all verksamhet som bedrivs i kommunal regi. I styrelsens uppdrag ingår även vanligtvis att utöva ägarrollen över bolagen. Detta innebär bland annat att bedriva en dialog mellan ägaren och bolagen, upprätta styrning i form av direktiv samt bereda fullmäktige möjlighet att avgöra frågor av principiell art. I Uppsala är det Uppsala Stadshus AB (USAB) som, i egenskap av moderbolag ska svara för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen. Bolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter och uppnå ägaren intentioner med respektive bolag.

Vid en bristande styrning och kontroll finns risken att bolagen inte bedrivs enligt ägarens intentioner, det vill säga de ändamål som bolagens verksamhet ska uppfylla. Det finns även risk att koncernens intressen avseende verksamhet och ekonomi inte uppnås.

Kommunrevisionen och kommunens lekmannarevisorer genomförde en granskning av bolagsstyrningen 2015 samt genomförde en uppföljande granskning 2018. Utifrån det svar USAB lämnade till kommunrevisionen under våren 2020 noterades att USAB genomfört eller planerade att genomföra åtgärder kopplade till följande utvecklingsområden:

- Vidta ytterligare åtgärder för att tydliggöra gränsen mellan formell och informell styrning.
- Förtydliga vilka styrdokument som respektive bolag bör prioritera.
- Säkerställa en tydlig dialog mellan moder- och dotterbolagen avseende vilket stöd dotterbolagen kan förvänta sig.

Inom ramen för 2021 års väsentlighets och riskanalys har kommunrevisionen tillsammans med bolagens lekmannarevisorer gjort bedömningen att genomföra en förnyad granskning inom området. Granskningen omfattar även en uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer från 2018 års granskning.

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen, moderbolaget Uppsala Stadshus samt dotterbolagen Uppsala Vatten och Avfall, Uppsalahem, Uppsala kommun Skolfastigheter, Uppsala Konsert och Kongress samt Uppsala kommun Arenor och Fastigheter.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen tar utgångspunkt för revisorerna/lekmannarevisorernas uppdrag enligt kommunallagen (kapitel 12) och aktiebolagslagen (kapitel 10). Syftet med granskningen är att bedöma om ägarstyrning, -kontroll och bolagens följsamhet till ägardirektiv sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Har fullmäktige fastställt bolagens villkor/principer enligt krav i lagstiftning? Fokus på kommunstyrelsens beredning i frågan.
2. Har kommunstyrelsen/moderbolaget säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform? Fokus på ägardirektiv, planer, mål, formell styrning samt informell styrning.
3. a) Har styrelse i bolag beslutat om plan och budget på kort och lång sikt? b) Är bolagens affärs mål förenliga med ägardirektiv?
4. Sker rapportering från bolag till ägare i enlighet med gällande direktiv?
5. Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning av bolagens verksamhet?
6. Har kommunstyrelsen och moderbolaget vidtagit tillräckliga åtgärder kopplade till de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar av ägarstyrning/bolagsstyrning?

Revisionsfråga 1, 3 b, 4 och 5 utgör underlag för om granskningsområdet hanteras på ett *ändamålsenligt sätt*. Övriga revisionsfrågor används för att pröva om den *interna kontrollen* inom området är tillräcklig.

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallag (2017:725) 6:1, 6:9, 10:3
- Aktiebolagslagen (2005:551) 8:4
- Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (2010:879) § 2
- Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47) 3:6
- Lag om allmänna vattentjänster (2006:41) § 30, § 57
- Styrande dokument, främst bolagsordning, ägardirektiv och policy

1.4 Avgränsning

Granskningen avgränsas i huvudsak till kalenderåret 2021. I övrigt se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

1.5 Metod

Granskningen omfattar kommunstyrelsen samt 6 av kommunens direkt och indirekt helägda bolag. Urval av dotterbolag som ska omfattas av granskningen har skett i samråd med valda lekmannarevisorer.

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevanta styrdokument samt kompletterande intervjuer med företrädare för kommunen, moderbolag och dotterbolag. Följande har intervjuats:

- Ordförande i kommunstyrelsen*
- Ordförande i moderbolaget Uppsala Stadshus*
- Ordförande i dotterbolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter*
- Stadsdirektör**, vice stadsdirektör** och avdelningschef för Kvalitet och Planering på KLK
- VD och vice VD i moderbolaget Uppsala Stadshus**
- VD och ekonomichef i dotterbolaget Uppsalahem
- VD, ekonomichef och chef verksamhetsstöd i dotterbolaget Uppsala Vatten och Avfall
- VD och ekonomichef i dotterbolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter
- VD i dotterbolaget Uppsala Konsert och Kongress
- VD i dotterbolaget Uppsala kommun Skolfastigheter

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Urval av dotterbolag som omfattas av granskningen har skett i samråd med valda lekmannarevisorer.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej/ej uppfyllt (röd).

Rapporten har kvalitetssäkrats av Lena Salomon, certifierad kommunal revisor PwC, enligt PwC:s rutiner för kvalitetssäkring.

* Samma individ. Finns en personunion mellan rollerna ordförande i kommunstyrelsen och styrelseordförande i granskningen berörda aktiebolag.

** Samma individer. Finns en personunion mellan rollerna stadsdirektör/vice stadsdirektör och VD/vice VD i moderbolaget.

2. Granskningsresultat

2.1 Binda bolagen till kommunalrättsliga principer

Revisionsfråga 1: Har fullmäktige fastställt bolagens villkor/principer enligt krav i lagstiftning? Fokus på kommunstyrelsens beredning i frågan.

lakttagelser

I kommunfullmäktiges uppdrag ingår att besluta om hur kommunens verksamhet på övergripande nivå ska vara organiserad. Kommunal verksamhet kan utföras av exempelvis nämnder, gemensamma nämnder, stiftelser, kommunalförbund och kommunägda aktiebolag. Om kommunen väljer att bedriva verksamheten genom kommunala företag ska kommunfullmäktige ges möjlighet att binda företagen till vissa kommunalrättsliga ramar/principer. Ansvar för att bereda ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige vilar på kommunstyrelsen.

Uppsala kommun har valt att bedriva betydande delar av verksamheten i aktiebolagsform. Om kommunen är majoritetsägare ska aktiebolaget bindas – genom fullmäktigebeslut – till följande kommunalrättsliga ramar/principer:

1. Fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten
2. Kommunalt ändamål och kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten ska anges i bolagsordning
3. Fullmäktige ska utse samtliga styrelseledamöter
4. Bolagsordning ska säkerställa att fullmäktige får ta ställning innan beslut tas i ärenden av principiell beskaffenhet eller av annan större vikt
5. Aktiebolaget ska ha minst en (1) kommunal revisor som utses av fullmäktige
6. Se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare

Granskningen visar att kommunstyrelsen under innevarande mandatperiod lämnat förslag till bolagsordning för de bolag som omfattas av granskningen, det vill säga Uppsala Stadshus AB, Uppsalahem AB, Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB, Uppsala kommun Skolfastigheter AB, Uppsala Konsert och Kongress AB samt Uppsala Vatten och Avfall AB.

I *bilaga 1* presenteras en sammanställning i vilken grad kommunstyrelsen bundit bolagen till ovan angivna ramar/principer. Av sammanställningen framgår följande:

- Inom område 3, 4 och 5 har bolagen fullt ut bundits till de krav som anges i kommunallagen
- Inom område 1 och 2 finns genomgående ett behov att förtydliga kommunalt ändamål och vilka specifika kommunala befogenheter som gäller för respektive bolag.
- Inom område 6 har bolagen inte knutits till kommunalrättsliga principer.

Med kommunala befogenheter avses om bolagen ska tillämpa kommunallagens principer i fråga om lokalisering, självkostnad samt likställighet. Dessa principer ska i normalfallet gälla för kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Om verksamheten ska bedrivas på affärsmässig grund kan ägaren inte koppla bolaget till självkostnadsprincipen respektive likställighetsprincipen. Däremot kan bolagen alltjämt bindas till lokaliseringsprincipen. I lagstiftning regleras inom vilka områden affärsmässiga principer ska gälla. En genomgång av bolagsordningar visar att ett (1) bolag - Uppsalahem AB - ska bedriva sin verksamhet på affärsmässig grund. I granskningen framkommer att organisationen även uppfattar att Uppsala kommun Skolfastigheter AB ska fullgöra sitt uppdrag utifrån affärsmässiga principer.

Enligt lag om kommunala befogenheter (2009:47, kap 3:6) kan en kommun/kommunalt bolag som bedriver fastighetsverksamhet vara bunden att bedriva verksamheten på affärsmässig grund. Det förutsätter emellertid att vissa kriterier är uppfyllda.

Granskningen visar att i flera bolagsordningar sker en sammanblandning mellan *föremålet* (medlet, vad bolaget ska ägna sig åt) respektive *ändamålet* (syfte, nytta som bolaget ska tillhandahålla medborgarna). Otydlighet inom området riskerar försvåra såväl för bolagen att fullgöra sina uppdrag som för kommunstyrelsen att fullgöra sin förstärkta uppsikt över verksamhet som bedrivs i bolagsform.

I styrdokumentet *Riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun* exemplifieras viktiga ärenden där bolagen ska inhämta fullmäktiges ställningstagande.

Lagstiftaren har klargjort att allmänhetens insyn i offentligt finansierad verksamhet är lika viktig när den upphandlas av ett kommunalt bolag som när den upphandlas av en kommunal nämnd. Bolaget ska bindas till denna princip genom bolagsordning eller ägardirektiv. Vår granskning visar att kommunstyrelsen inte säkerställt denna insyn i fall bolagen väljer att överlåta någon del av en kommunal angelägenhet till privat utförare.

Bedömning

Vi gör bedömningen att kommunstyrelsen delvis säkerställt att granskade bolag bundits till kommunalrättsliga ramar/principer. Bedömningen baseras på följande:

- Kommunstyrelsens förslag till bolagsordningar är förenliga med kommunallagen i fråga om att fullmäktige ska utse styrelseledamöter, lekmannarevisorer samt få ta ställning i viktiga frågor inom bolagen.
- Bolagsordningarna kan förtydligas när det gäller kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. Vår uppfattning är att endast ett (1) bolag (Uppsalahem) har ett tydligt kommunalt ändamål.
- Fullmäktiges har inte givits möjlighet att säkerställa allmänhetens insyn i de fall bolagen väljer att överlåta vården av kommunala angelägenheter till privata utförare.

Ovan redovisade brister kan även ses som framtida utvecklingsområden. Av särskild vikt är att klargöra vilka kommunala befogenheter som knutits till Uppsala kommun Skolfastigheter AB (affärsmässig grund eller självkostnadsprincip).

En ökad tydlighet inom området förenklar förutsättningarna för kommunstyrelsen att fullgöra sin uppsiktsplikt.

2.2 Ägarstyrning genom kommunstyrelse och moderbolag

Revisionsfråga 2: Har kommunstyrelsen/moderbolaget säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform? Fokus på ägardirektiv, planer, mål, formell och informell styrning.

lakttagelser

Kommunstyrelsen och moderbolaget ansvarar för att utöva ägarrollen i kommunala aktiebolag. Respektive uppdrag innefattar bland annat följande:

- *Kommunstyrelsen:* 1) Se till ägardirektiv för bolagen finns och är uppdaterade, 2) Genomföra regelbundna möten mellan kommunstyrelse och respektive företagsledning, 3) Utfärda ombudsinstruktion till ägarombud för bolagens årsstämmor.
- *Moderbolaget:* 1) Ansvara för upprättande av ägardirektiv för dotterbolag, 2) Utöva ägarrollen i dotterbolagen, 3) Inom bolagskoncernen omdisponera den av fullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

I kommunstyrelsens och moderbolagets uppdrag ingår även att bereda ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige. Fullmäktiges styrning inom granskningsområdet sker i första hand genom ägarpolicy, bolagsordning och ägardirektiv.

I *bilaga 2* redovisas en sammanställning av ägarstyrning i form av ägardirektiv (generella och specifika), mål och planer.

Ägardirektiv

Granskningen visar att kommunstyrelsen - inom ramen för årligt arbete med mål och budget - upprättar förslag till ägardirektiv för moder- och dotterbolag. Generella och specifika ägardirektiv inkluderas i styrdokumentet *Mål och Budget* som beslutas av fullmäktige.

För bolagen Uppsalahem, Uppsala Konsert och Kongress samt Uppsala kommun Arenor och Fastigheter har ägaren även upprättat en *ägaridé*. Det finns olika uppfattningar inom koncernens bolag huruvida ägaridé ger tillräcklig styrning för hur bolagen ska fullgöra sina uppdrag.

Mål

Kommunallagen ger uttryck för att kommunal verksamhet ska styras genom mål. Vidare ställs krav på att kommunens samlade verksamhet ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning gäller även om verksamheten bedrivs i bolagsform.

Kommunfullmäktige har i ägarpolicy betonat vikten av att bolagen lever upp till kommunallagens regelverk om god ekonomisk hushållning. Fullmäktige har även fastställt mål och måttsatta indikatorer för området 2021-2023. En indikator inom det

finansiella perspektivet omfattar kommunens samlade verksamhet, nämligen "Soliditet inom kommunkoncernen (inklusive pensionsåtagande)".

En genomgång av kommunstyrelsens och moderbolagets förslag till ägardirektiv visar att dessa styrdokument inte berör begreppet "God ekonomisk hushållning". Direktiven innehåller finansiella mål för fyra av sex bolag. De bolag som saknar finansiella mål för 2021 är Uppsala Stadshus AB respektive Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.

I generella ägardirektiv för samtliga bolag ställs krav på att bolagen inarbetar fullmäktiges övergripande verksamhetsmål och uppdrag i bolagsinterna styrdokument.

Planer

Kommunallagen ger uttryck för att kommunal verksamhet ska styras genom planer för verksamhet och ekonomi. Följande planer ska upprättas:

- Verksamhetsplan (1 år)
- Resultatbudget (3 år)
- Balansbudget (1 år)
- Investeringsbudget (1 år)
- Kassaflödesbudget (1 år)
- Driftbudget (1 år)

I ägarrollen ingår att säkerställa att bolagens styrdokument är förenliga med de krav som ställs i lagstiftning.

Vi noterar att kommunfullmäktige i ägarpolicy angett att respektive bolag årligen ska formulera en affärsplan för bolagets verksamhet. I denna plan ska fullmäktiges mål och uppdrag beaktas. I policyn ställs även krav på att bolagen årligen upprättar en budgetplan. Budgeten ska innefatta en investeringsplan.

I kommunstyrelsens och moderbolagets uppdrag ingår att utfärda kompletterande direktiv. Den övergripande styrningen sker i första hand genom följande styrdokument:

1. Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll (Kommunstyrelsen mars 2021)
2. Riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun (Uppsala Stadshus juni 2019)
3. Planeringsdirektiv inför årligt mål- och budgetarbete (Kommunstyrelsen december 2020)

Vår granskning visar att dessa styrdokument inte säkerställer att bolagens budgetdokument är förenliga med vad som anges i kommunallagen (se punktlista ovan).

Övrigt

Vi noterar att i kommunstyrelsens reglemente anges att styrelsen ska genomföra regelbundna möten med företagsledningarna. Den bild som framträder i granskningen är att dessa möten i själva verket utförs av företrädare för moderbolagets styrelse. Granskningen indikerar att det finns ett behov att se över reglementet på denna punkt.

I avsnittet 2.6 redovisas iakttagelser avseende informell styrning.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsens och moderbolagets styrning inom granskningsområdet delvis är tillräcklig. Bedömningen baseras på följande:

- Generella ägardirektiv finns för samtliga bolag som omfattas av granskningen. Därutöver finns riktade ägardirektiv/ägaridé för granskade bolag.
- Det finns en otydlighet i vilken grad bolagen bundits till kommunallagens regler om att dess verksamhet ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning.
- Upprättade direktiv är otillräckliga för att säkerställa att bolagens budgetdokument motsvarar vad som anges i kommunallagen. Däremot säkerställs att bolagen upprättar verksamhetsplan (affärsplan) utifrån lagstiftningens krav.
- Verksamhetsmål och uppdrag finns för 5 av 6 bolag. Finansiella mål finns för 4 av 6 bolag.

Vi ser en brist i att ägaren inte ställt krav på att bolagen upprättar kassaflödesbudget respektive balansbudget. Vår uppfattning är att flertalet bolag bedriver en sådan verksamhet som motiverar att budgetplanen även innefattar dessa delar.

För framtiden föreslås att kommunstyrelsen/moderbolaget utvecklar ägarstyrningen inom områdena "god ekonomisk hushållning"¹ respektive innehåll i bolagens budgetdokument. Vi föreslår även att kommunstyrelsen formulerar ett finansiellt mål för moderbolaget som tar utgångspunkt från fullmäktiges måltal avseende soliditet inom kommunkoncernen.

2.3 Mål, planer och budget inom bolagen

Revisionsfråga 3: a) Har styrelse i bolag beslutat om plan och budget på kort och lång sikt? b) Är bolagens affärsmål förenliga med ägardirektiv?

Iakttagelser

Av avsnitt 2.2 framgår att ägaren bundit granskade bolag till att upprätta mål och planer för dess verksamheter. Respektive bolag har att fullgöra de uppdrag som ägaren utfärdat.

I bilaga 3 återfinns en sammanställning i vilken utsträckning bolagen upprättat mål och planer utifrån ägarens direktiv. Vår granskning visar följande:

Bolagens mål

- 5 av 6 bolag har fastställt verksamhetsmål i enlighet med utfärdade direktiv. Målen är beslutade av respektive bolagsstyrelse. Bolagsinterna mål är förenliga med fullmäktiges övergripande mål.
- 5 av 6 bolag har fastställt ekonomiska mål för perioden 2021-2023. Målen är beslutade av respektive bolagsstyrelse. Målen är förenliga med ägarens direktiv.

¹ I SOU 2021:71 föreslås att begreppet ändras till "God kommunal hushållning". God kommunal hushållning kommer även fortsättningsvis omfatta verksamhet som bedrivs i bolagsform.

- Moderbolaget har inte formulerat mål för bolagskoncernen som tar utgångspunkt från ägarens övergripande mål för god ekonomisk hushållning från ett finansiellt perspektiv (soliditet inom kommunkoncernen).
- Styrelsen i Uppsala kommun Arenor och Fastigheter har inte fastställt mål för 2021.

Arenor och Fastigheter är ett nybildat bolag där verksamhet från andra kommunala organ har sammanförts. Det har formulerats en tidsplan för framtagande av vision och mål för bolaget. Detta arbete beräknas vara slutfört under hösten 2022. I intervju framhålls att befintliga mål från fusionerade enheter tills vidare ger styrning för verksamheten.

Företrädare för dotterbolagen ser positivt på att ägaren minskat ned antal mål och uppdrag till bolagen. I granskningen framkommer att bolagen kommit olika långt i arbetet att bryta med ägarens övergripande mål till interna mål.

Bolagens planer för verksamhet och ekonomi

- 5 av 6 bolag har upprättat verksamhetsplan (affärsplan) i enlighet med utfärdade direktiv. Affärsplanen omfattar 3 år och har beslutats av bolagets styrelse.
- 5 av 6 bolag har upprättat budgetplan för de tre närmast följande åren. Samtliga budgetplaner består av resultatbudget respektive investeringsbudget. Budgetplaner är beslutade av bolagets styrelse. Bolagens budgetdokument är förenliga med ägardirektiv med avseende på vad de ska innehålla.
- Ingen bolagsbudget motsvarar fullt ut de krav som ställs i kommunallagen. Balansbudget och finansieringsbudget (kassaflödesbudget) saknas i flertalet fall.
- Uppsala kommun Arenor och Fastigheter saknar affärsplan och budget för 2021.

Inom bolaget Arenor och Fastigheter pågår ett arbete att ta fram en övergripande budget för 2022 års verksamhet. En övergripande affärsplan ska finnas från verksamhetsåret 2023. I det korta perspektivet ger fusionsbolagens affärsplaner vägledning för det nybildade bolaget.

Ägaren har tagit fram en gemensam mall för hur bolagens affärsplaner kan vara utformad. Syftet med mallen är att den ska vara ett stöd för bolagen i deras planeringsarbete. Samtliga granskade bolag som upprättat affärsplan för 2021 har använt anvisad mall som underlag i planarbetet.

Vår granskning visar att ett bolag (Uppsala Vatten och Avfall) använder begreppet "God ekonomisk hushållning i affärsplan/budgetplan 2021-2023. I övriga bolags planer återfinns inte detta begrepp.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolagens styrning av sina kommunala uppdrag i allt väsentligt sker på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen baseras på följande:

- Styrelsen i 5 av 6 bolag har beslutat om kort- och långsiktiga mål. Fastställda mål för verksamhet och ekonomi är förenliga med ägarens direktiv.

- Styrelsen i 5 av 6 granskade bolag har beslutat om affärsplan och budget på kort (1 år) och lång sikt (3 år). Planernas utformning är förenliga med ägarens direktiv.
- Styrelsen i det nybildade bolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter har inte fastställt affärsplan, budget och mål för 2021.

För framtiden föreslås att dotterbolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter prioriterar pågående arbete att ta fram mål och planer för bolagets verksamhet.

2.4 Återrapportering från bolag till ägare

Revisionsfråga 4: Sker rapportering från bolag till ägare i enlighet med gällande direktiv?

lakttagelser

I bolagens uppdrag ingår att återrapportera till ägaren hur de fullgör tilldelade uppdrag. Formerna för återrapportering regleras vanligtvis i ägardirektiv. I följande styrdokument har ägaren utfärdat generella rapporteringsinstruktioner till bolagen:

1. Ägardirektiv för samtliga bolag (beslutad av fullmäktige, återfinns i Mål och budget 2021-2023)
2. Riktlinjer för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och kontroll (beslutad av kommunstyrelsen mars 2021)
3. Riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun (beslutad av moderbolagets styrelse 2019)
4. Rutin för bolagsstyrning (stödmateriel på verksamhetsnivå, upprättad 2019)

Styrdokumenterna ger en detaljerad beskrivning hur rapportering mellan dotterbolag och moderbolag ska vara utformad (frekvens och innehåll). Formerna för rapportering mellan bolag och kommun är inte lika detaljerade (regleras i styrdokument 2 och 3).

Rapportering från dotterbolag till moderbolag

Enligt direktiv ska dotterbolagen bland annat lämna material till moderbolaget:

1. Affärsplan och budget (regleras i styrdokument 1)
2. Årsbokslut och delårsbokslut (styrdokument 1)
3. Protokoll från styrelsemöten och bolagsstämma (styrdokument 4)

I *bilaga 4* återfinns en sammanställning hur respektive dotterbolag fullgjort återrapportering till moderbolaget. I tid har granskningen avgränsats till tidsperioden oktober 2020-september 2021.

Vår granskning visar att dotterbolagen har i stort inlämnat material till moderbolaget enligt direktiv. Avvikelse som noterats är följande:

- Uppsala Arenor och Fastigheter har inte inrapporterat affärsplan och budget för verksamhetsåret 2021.
- Uppsala Konsert och Kongress respektive Uppsala Skolfastigheter har inte anmält samtliga styrelseprotokoll till moderbolaget.

Granskningsresultatet indikerar att rutin för att anmäla protokoll från dotterbolag till moderbolag inte i alla avseenden varit tillförlitlig under granskningsperioden.

I granskningen framkommer att dotterbolagen inom ramen för årligt budgetarbete lämnar en likviditetsprognos inför kommande budgetår utifrån en standardiserad mall.

Rapportering från bolag till kommun

Enligt direktiv ska rapportering från bolag till kommun framför allt omfatta följande:

1. Uppföljning av bolagens resultat utifrån fullmäktiges inriktningsmål och uppdrag (tertiärrapporter och årsrapport)
2. Årlig uppföljning av internkontroll
3. Årlig bolagsstyrningsrapport

Det ställs inga krav på att protokoll från bolagsstämmor eller moderbolagets styrelsemöten ska anmälas till kommunstyrelsen. I KS uppdrag ingår att tillvarata kommunens intressen vid bolagsstämmor som kommunen har intressen i.

I *bilaga 4* redovisas resultatet från genomförd granskning. Av sammanställningen framgår att bolagen i allt väsentligt har lämnat rapporter enligt direktiv.

Bedömning

Vår bedömning är att återrapportering från bolag till ägare i allt väsentligt sker enligt utfärdade direktiv. Bedömningen baseras på följande:

- Dotter- och moderbolag lämnar skriftlig rapportering enligt direktiv inom följande område: del-/årsbokslut, internkontroll och bolagsstyrningsrapport.
- 5 av 6 granskade bolag rapporterar enligt direktiv avseende affärsplan/budget.
- 3 av 5 dotterbolag har en fungerande rutin att anmäla styrelseprotokoll till moderbolaget. Anmälan från Uppsala Skolfastigheter respektive Uppsala Konsert och Kongress har inte fullgjorts på ett tillfredsställande sätt.
- Samtliga bolag kan verifiera att de lämnat redovisning till fullmäktige avseende följsamhet till fullmäktiges mål och uppdrag.

För framtiden föreslås att styrelsen i Uppsala Skolfastigheter respektive Uppsala Konsert och Kongress säkerställer att rutin för anmälan av styrelseprotokoll till moderbolaget är tillförlitlig.

2.5 Kommunstyrelsens fullgörande av den förstärkta uppsiktsplikten

Revisionsfråga 5: Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning av bolagens verksamhet?

lakttagelser

I kommunstyrelsens uppdrag ingår att utöva uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Detta gäller inte minst verksamhet som bedrivs genom kommunägda aktiebolag. Under innevarande år har revisionen genomfört en granskning av hur kommunstyrelsen fullgör sitt generella uppsiktsuppdrag (Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt, PwC, maj 2021). Av granskningen framgår bland annat följande:

- I kommunens styrdokument regleras formerna för hur kommunstyrelsen ska fullgöra sin uppsikt.

- Begreppet uppsikt används i låg utsträckning i kommunstyrelsens protokoll.
- Enkätresultatet indikerar att uppsikten kan stärkas, framför allt mot de kommunägda företagen.

I rapporten lämnas tre förslag till kommunstyrelsen hur den kan utveckla sin uppsikt. Rekommendationerna fokuserar på delarna styrning, dialog samt utvärdering.

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen utöva en förstärkt uppsiktsplikt gentemot de kommunägda aktiebolagen. Den förstärkta uppsikten innebär att styrelsen årligen ska pröva om bolagets verksamhet varit förenlig med kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. Om prövningen visar att bolagets verksamhet ej varit förenlig med ägarens direktiv är kommunstyrelsen skyldig att lämna åtgärdsförslag till kommunfullmäktige.

I *Reglemente för kommunstyrelse och nämnder* (beslutad av fullmäktige 2020) respektive *Riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun* (fastställd av styrelsen i Uppsala Stadshus 2019) regleras formerna för hur kommunstyrelsen ska fullgöra den förstärkta uppsiktsplikten. Här anges tidsplan samt vilka beslutsunderlag som ska tillhandahållas kommunstyrelsen. Prövningen ska årligen ske i beslut senast 31 maj.

Kommunstyrelsen har utarbetat ett årshjul som närmare reglerar vilka uppföljningar och upplysningar som nämnder respektive bolag ska rapportera till styrelsen samt när rapportering ska ske. Utöver månatlig, skriftlig rapportering sker även bolagsdialoger.

Granskningen visar att kommunstyrelsen i mars 2021, i särskilt beslutsärende, gjort en prövning om de helägda bolagen efterlevt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. Beslutsunderlag till ärendet (§62) utgörs av tjänsteskrivelse, bolagsstyrningsrapporter samt lekmannarevisorernas granskningsrapporter för respektive bolag.

En enig kommunstyrelse finner att respektive bolags verksamhet under verksamhetsår 2020 varit förenlig med fastställda direktiv.

Prövningen innefattar bland annat 5 av 6 aktiebolag som omfattas av aktuell granskning, det vill säga Uppsala Stadshus, Uppsala kommun Skolfastigheter, Uppsala Konsert och Kongress, Uppsala Vatten och Avfall samt Uppsalahem. I sammanhanget noteras att Uppsala kommun Arenor och Fastigheter har bildats under 2021.

Företrädare för kommunstyrelsen upplever att styrelsens rutin för att fullgöra den förstärkta uppsiktsplikten har utvecklats över tid.

Bedömning

Vi gör bedömningen att kommunstyrelsen i allt väsentligt gör en årlig prövning av bolagens verksamhet. Bedömningen baseras på följande:

- Kommunstyrelsen har under 2021 gjort en prövning av bolagens följsamhet till kommunalt ändamål och kommunala befogenheter.

- Prövningen har skett i enlighet med vad som anges i lagstiftning och koncerninterna styrdokument.

För att möjliggöra en systematisk prövning av bolagens verksamhet föreslås att styrelsen ser till att kommunalt ändamål och kommunala befogenheter för bolagen tydliggörs i bolagsordningar.

2.6 Uppföljning av tidigare års revision

Revisionsfråga 6: Har kommunstyrelsen och moderbolaget vidtagit tillräckliga åtgärder kopplade till de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar av ägarstyrning/bolagsstyrning?

lakttagelser

Revisionen genomförde 2018 en granskning av ägarens bolagsstyrning ur ett koncernperspektiv. I granskningen noterades ett flertal utvecklingsområden, framför allt följande:

1. Förtydliga gränsdragning mellan formell styrning och informell styrning, främst mellan moder- och dotterbolag
2. Aktualisera och förtydliga vilka styrdokument som gäller för bolagen
3. Kommunalt ändamål
4. Bolagsstyrningsrapport
5. Årlig utvärdering av styrelsearbetet

Vår uppföljande granskning visar följande:

Område 1: Den formella styrningen av kommunens verksamhet som bedrivs i bolagsform sker genom styrande dokument. Styrande dokument har beslutats av kommunfullmäktige (bolagsordning, ägardirektiv, ägarpolicy), kommunstyrelsen (riktlinjer för nämndernas och bolagens planering och uppföljning, ombudsinstruktion) samt moderbolaget (riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun).

Moderbolaget har 2019 utfärdat riktlinjer och rutiner för bolagsstyrning. I dessa riktlinjer återfinns finns ett avsnitt som rör informell styrning. I avsnittet beskrivs hur den formella styrningen kompletteras med informell styrning. Den informella styrningen sker på såväl styrelsenivå som tjänstepersonsnivå. Denna styrning sker genom en löpande ägardialog mellan olika organ. I särskild rutin anges vilka befattningshavare som kan företräda ägaren vid dessa tillfällen. En brist är att det inte på motsvarande sätt beskrivs vilka befattningshavare som ska företräda dotterbolagen vid dessa tillfällen.

Revisionen har i särskild granskning (Kommunstyrelsens uppsikt, maj 2021) sett ett behov att dialog och rapportering mellan ägare och bolag i ökad grad dokumenteras i protokoll. Syftet med aktiviteten är att öka spårbarhet och tydliggöra koppling till uppsiktsplikten.

Företrädare för moder- och dotterbolag upplever generellt att gränsdragning mellan formell och informell styrning har förtydligats under innevarande mandatperiod. I flertal

fall upplevs det vara tydligt genom vilka kanaler den informella styrningen kan ske. Några bolag upplever att det alltfjämt förekommer att styrning och uppdrag förmedlas till bolaget vid sidan om etablerade kanaler, men även att ägarens signaler kan vara tvetydiga/motstridiga.

Område 2: Granskningen visar att kommunstyrelsen och moderbolaget uppdaterat koncerninterna styrdokument där hänvisning sker till nu gällande kommunallag (lag 2017:725).

Granskningen kan inte belägga att ägaren preciserat vilka koncerninterna styrdokument som gäller för bolagen. I mall för bolagsstyrningsrapport anges emellertid vilka styrdokument som bolagen ska följa/pröva dess efterlevnad.

Område 3: Som tidigare nämnts i rapporten (avsnitt 2.1) finns alltfjämt ett behov att förtydliga bolagens kommunala ändamål. Vår uppfattning är att för 5 av 6 bolag som omfattats av årets granskning bör det kommunala ändamålet förtydligas.

Område 4: I Riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun (beslutad av styrelsen i Uppsala Stadshus 2019) anges att respektive bolagsstyrelse årligen ska avge en bolagsstyrningsrapport till ägaren (moderbolag och kommunstyrelse). Ägaren har även utformat en mall hur denna rapport ska vara utformad.

Granskningen visar att kommunstyrelsen och moderbolaget beaktat revisionens rekommendation.

Område 5: I Riktlinjer för bolagsstyrning inom Uppsala kommun (beslutad av styrelsen i Uppsala Stadshus 2019) anges att respektive bolagsstyrelse årligen ska utvärdera styrelse och VD:s arbete. Genomförd utvärdering i dotterbolag ska anmälas till moderbolagets styrelse.

Granskningen visar att moderbolaget beaktat revisionens rekommendation inom området.

Bedömning

Vi gör bedömningen att kommunstyrelsen och moderbolaget delvis vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån från de rekommendationer som lämnats av kommunrevisionen.

Bedömningen baseras på följande:

- Ägarstyrningen har framför allt utvecklats med årlig rutin för utvärdering av bolag, styrelse och VD. Uppföljningen visar även att ägarens styrdokument i flera avseenden aktualiserats och kompletterats.
- Formerna för hur den informella styrningen ska utföras har strukturerats och förtydligats sedan granskning 2018. Granskningen indikerar att det alltfjämt uppstår situationer där ägaren genom informell styrning ger tvetydiga/motstridiga signaler till dotterbolagen.
- När det gäller bolagens kommunala ändamål kvarstår lämnad rekommendation.

3. Avslutning

3.1 Sammanfattande revisionell bedömning

Granskningsområde	Bedömning	
1. Binda bolagen till kommunalrättsliga principer <i>(underlag för att bedöma ändamålsenlighet: KS)</i>	Delvis uppfyllt	
2. Ägarstyrning genom kommunstyrelse och moderbolag <i>(underlag för att bedöma intern kontroll: KS och USAB)</i>	Delvis uppfyllt	
3. Mål, budget och planer inom bolagen <i>(underlag för att bedöma ändamålsenlighet och intern kontroll: moder- o dotterbolag)</i>	Ja, uppfyllt	
4. Återrapportering från bolag till ägare <i>(underlag för att ändamålsenlighet: moder- och dotterbolag)</i>	Ja, uppfyllt	
5. Kommunstyrelsen uppsikt <i>(underlag för att bedöma ändamålsenlighet: KS)</i>	Ja, uppfyllt	
6. Uppföljning av tidigare års revision <i>(underlag för att bedöma intern kontroll: KS och USAB)</i>	Delvis uppfyllt	

Utifrån genomförd granskning görs följande revisionella bedömning:

- Kommunstyrelsens styrning och kontroll sker inte helt på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden är inte helt tillräcklig.
- Moderbolagets styrning och kontroll sker på ett i allt väsentligt ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen inom granskade områden är inte helt tillräcklig.
- Dotterbolagens styrning och återrapportering sker på ett i allt väsentligt ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

3.2 Rekommendationer

För att utveckla området bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att kommunstyrelsen förtydligar vilka kommunalrättsliga principer som gäller granskade bolag. Fokus på delarna kommunalt ändamål, kommunala befogenheter samt allmänhetens insyn i de fall bolagen väljer att överlåta vården av kommunala angelägenheter till privata utförare.

- Att kommunstyrelsen och moderbolaget utvecklar ägarstyrningen inom områdena "god ekonomisk hushållning" respektive innehåll i bolagens budgetdokument. Vidare bör kommunstyrelsen även formulera ett finansiellt mål för moderbolaget som tar utgångspunkt från fullmäktiges måltal avseende soliditet inom kommunkoncernen.
- Att bolagsstyrelsen i dotterbolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter prioriterar pågående arbete att ta fram mål och planer för bolagets verksamhet.
- Att bolagsstyrelsen i Uppsala Skolfastigheter respektive Uppsala Konsert och Kongress säkerställer att rutin för anmälan av styrelseprotokoll till moderbolaget är tillförlitlig.

2021-11-19

Lena Salomon

Bo Rehnberg

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun samt lekmannarevisorer i granskningen berörda aktiebolag enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2021-04-23. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Bilagor

Bilaga 1: Binda bolagen till kommunalrättsliga principer

Område	Uppsala Stadshus	Uppsalahem	Arenor & Fastighet	Skolfastigheter	Konsert & Kongress	Vatten & Avfall
1. Kommunalt ändamål	Otydligt. Hänvisning sker till föremålet för bolaget.	Ja. Främja bostadsförsörjning.	Ja. Gränsdragning mellan bolagets ändamål och föremål bör klargöras.	Ja. Gränsdragning mellan bolagets ändamål och föremål bör klargöras.	Otydligt. Hänvisning sker till föremålet för bolaget.	Otydligt. Sammanblandning med föremålet för bolagets verksamhet.
2. Kommunala befogenheter	Bunden till kommunalrättsliga principer. Ingen precisering vilka dessa är.	Affärsmässig grund. Ingen precisering vilka kommunalrättsliga principer bolaget ska följa.	Bunden till kommunalrättsliga principer. Ingen precisering vilka dessa är.	Bunden till kommunalrättsliga principer. Ingen precisering vilka dessa är.	Bunden till kommunalrättsliga principer. Ingen precisering vilka dessa är.	Bunden till kommunalrättsliga principer. Ingen precisering vilka dessa är.
3. KF:s val av styrelseledamöter	Ja, 5-15 ordinarie ledamöter.	Ja, 5-9 ordinarie ledamöter.	Ja, 11-13 ordinarie ledamöter.	Ja, 5-9 ordinarie ledamöter.	Ja, 7 ordinarie ledamöter.	Ja, 7-11 ordinarie ledamöter.
4. KF:s ställningstagande	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
5. Lekmannarevisor	Ja, 2 st	Ja, 2 st	Ja, 2 st	Ja, 2 st	Ja, 2 st	Ja, 2 st
6. Insyn i privata utförare	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

Bilaga 2: Direktiv till moder- och dotterbolag

Område	Uppsala Stadshus	Uppsalahem	Arenor & Fastighet	Skolfastigheter	Konsert & Kongress	Vatten & Avfall
Generellt ägardirektiv	Ja, i Mål och budget	Ja, i Mål och budget	Ja, i Mål och budget	Ja, i Mål och budget	Ja, i Mål och budget	Ja, i Mål och budget
Specifikt ägardirektiv	Ja, se ovan	Ja, se ovan	Ja, i särskilt KF-beslut §178/21	Ja, se ovan	Ja, se ovan	Ja, se ovan
Verksamhet: mål och planer	I direktivet ges en mer fyllig beskrivning vilka uppgifter som vilar på moderbolaget att sköta. Fullmäktiges mål och uppdrag ska inarbetas i bolagets affärsplan.	I direktiven redovisas ägaridé. I ägaridén beskrivs bolagets kommunala uppdrag. Fullmäktiges mål och uppdrag ska inarbetas i bolagets affärsplan.	I ägaridén beskrivs bolagets kommunala uppdrag.	I direktivet ges en mer fyllig beskrivning vilka uppgifter som vilar på dotterbolaget att sköta. Fullmäktiges mål och uppdrag ska inarbetas i bolagets affärsplan.	I direktiven redovisas ägaridé. I ägaridén beskrivs bolagets kommunala uppdrag. Fullmäktiges mål och uppdrag ska inarbetas i bolagets affärsplan.	I direktivet ges en mer fyllig beskrivning vilka uppgifter som vilar på dotterbolaget att sköta. Fullmäktiges mål och uppdrag ska inarbetas i bolagets affärsplan.
Ekonomi: mål och planer	Ska årligen upprätta en budgetplan som inkluderar investeringar. Ekonomiska mål saknas för 2021.	Ska årligen upprätta en budgetplan som inkluderar investeringar. Finns resultatmål för 2021-23 samt budgettram för investeringar (3 år). Genomsnittligt resultat före finansnetto: 400 mnkr.	Ska årligen upprätta en budgetplan som inkluderar investeringar. Ekonomiska mål saknas för 2021.	Ska årligen upprätta en budgetplan som inkluderar investeringar. Finns resultatmål för 2021-23 samt budgettram för investeringar (3 år). Genomsnittligt resultat före finansnetto: 160 mnkr.	Ska årligen upprätta en budgetplan som inkluderar investeringar. Finns resultatmål för 2021-23 samt budgettram för investeringar (3 år). Genomsnittligt resultat före finansnetto: -29 mnkr.	Ska årligen upprätta en budgetplan som inkluderar investeringar. Finns resultatmål för 2021-23 samt budgettram för investeringar (3 år). Genomsnittligt resultat före finansnetto: 3.7 mnkr.
Beslutorgan/ -datum	KF, november 2020.	KF, november 2020.	KF, november 2020, KF juni 2021.	KF, november 2020.	KF, november 2020.	KF, november 2020.

Bilaga 3: Mål, planer och budget i moder- och dotterbolag

Område	Uppsala Stadshus	Uppsalahem	Arenor & Fastighet	Skolfastigheter	Konsert & Kongress	Vatten & Avfall
Mål	Mål: Finns ett (1) mål. Målet baseras på ett av KF:s övergripande mål (hållbar ekonomi). Koncernens investeringsram för 2021-2023 förenlig med ägarens direktiv.	Verksamhetsmål: Bolagsmålen kopplar till KF:s mål. Ekonomiska mål: Målen förenliga med ägarmål.	<i>Saknas</i>	Verksamhetsmål: Inriktningsmål (kort o lång sikt) inom 4 målområden. Områdena utgår från KF:s mål. Ekonomiska mål: Målen förenliga med ägarmål.	Verksamhetsmål: Interna mål baseras på KF:s mål. Ekonomiska mål: Målen förenliga med ägarmål.	Verksamhetsmål: Bolagsinterna mål baseras på KF:s mål. Ekonomiska mål: Målen förenliga med ägarmål.
Plan	Affärsplan 2021-2023. Innehåller även plan för intern kontroll.	Affärsplan 2021-2023. Innehåller även plan för intern kontroll.	<i>Saknas</i>	Affärsplan 2021-2023. Innehåller även planer för intern kontroll resp. uppföljning.	Affärsplan 2021-2023. Innehåller även planer för intern kontroll resp. uppföljning.	Affärsplan 2021-2023. Innehåller även planer för intern kontroll resp. uppföljning.
Budget	Budget 2021-2023. Består av en investeringsbudget på koncernnivå (totalt, samt per bolag) samt en förenklad resultatbudget.	Budget 2021-2023. Består av resultat- och investeringsbudget (per projekt). Även viss planering av kassaflödet under perioden.	<i>Saknas</i>	Budget 2021-2023. Består av resultatbudget och investeringsbudget (per projekt).	Budget 2021-2023. Består av resultatbudget och investeringsbudget (ram).	Budget 2021-2023. Består av resultatbudget och investeringsbudget (per projekt). Även budget för vissa balansposter.
Beslutsorgan/-datum	Bolagets styrelse i dec 2020 (§76).	Bolagets styrelse i dec 2020 (§153).	-	Bolagets styrelse i nov 2020 (§83).	Bolagets styrelse i dec 2020 (§7).	Bolagets styrelse i dec 2020 (§109).

Bilaga 4: Rapportering från dotterbolag till moderbolag

Område	Uppsala Stadshus	Uppsalahem	Arenor & Fastighet	Skolfastigheter	Konsert & Kongress	Vatten & Avfall
<i>Från dotter till moder</i>						
Affärsplan och budget 2021		Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Årsbokslut 2020 och delårsbokslut 2021		Ja	Ja, delårsrapport 2021	Ja	Ja	Ja
Styrelseprotokoll 2020-2021		Ja	Ja	Delvis, ej anmält alla protokoll	Delvis, ej anmält alla protokoll	Ja
<i>Från bolag till kommun</i>						
Uppföljning av KF:s mål och uppdrag	Ja, lämnat rapport 2020-2021.	Ja, lämnat rapport 2020-2021.	Nej	Ja, lämnat rapport 2020-2021.	Ja, lämnat rapport 2020-2021.	Ja, lämnat rapport 2020-2021.
Internkontroll 2020	Ja, lämnat rapport.	Ja, lämnat rapport.	Går ej bedöma. Bolaget bildat 2021.	Ja, lämnat rapport.	Ja, lämnat rapport.	Ja, lämnat rapport.
Bolagsstyrningsrapport 2020	Ja, lämnat rapport.	Ja, lämnat rapport.	Går ej bedöma. Bolaget bildat 2021.	Ja, lämnat rapport.	Ja, lämnat rapport.	Ja, lämnat rapport.

Omsorgsnämnden
Rapport

Datum:
2021-12-08

Diarienummer:
OSN-2021-00233

Kommunfullmäktige

Handläggare:
Camilla Viberg

Rapport av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 30 september 2021

Kommuner är enligt 16 kap 6 f- h §§ SoL och 28 f- h §§ LSS skyldiga att rapportera beslut om bistånd (enligt 4 kap 1 § SoL) och insatser (enligt 9 § LSS) som inte har verkställts inom tre månader till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Det gäller både beslut som inte verkställts inom tre månader och avbrott i verkställigheten i längre än tre månader.

Den ansvariga nämnden ska varje kvartal rapportera till kommunfullmäktige antalet gynnande beslut enligt SoL och insatser enligt LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut, eller där avbrott i verkställigheten varit längre än tre månader. I rapporten ska det stå vilka typer av bistånd som besluten gäller och hur lång tid som gått sedan varje beslut togs.

Uppgifterna i rapporten ska vara avidentifierade och ska inte kunna spåras till en enskild person. Det ska framgå hur många (eller hur stor andel) av besluten som gäller kvinnor respektive män.

Den bifogade rapporten gäller för perioden 1 juli till och med 30 september 2021.

Totalt är det under den perioden 121 beslut som inte har verkställts inom 3 månader. Fördelat på kön är det 51 kvinnor och 70 män.

Fördelningen inom respektive lagrum är 101 LSS-beslut och 20 SoL-beslut.

Sammanlagt var det 117 personer som hade ej verkställda beslut den 30 september 2021. Att det är färre personer än beslut beror på att fyra personer har två ej verkställda beslut.

De främsta anledningarna till att besluten inte har verkställts är

- Annan orsak (inklusive på grund av covid-19): 68 beslut
- Resursbrist boende: 17 beslut
- Resursbrist personal: 15 beslut
- Den enskilde tackat nej till erbjudande om verkställighet: 21 beslut

47 beslut där personer har väntat längre än tre månader har verkställts under kvartal 3.

Två av dessa avser bostad med särskild service LSS, ett avser bostad med särskild service SoL. Den största andelen, 32 beslut, avser daglig verksamhet, där personer återgått till verkställighet efter avbrott, eller valt att få sitt beslut verkställt. Inom avlösarservice, ledsagning, kontaktperson och stödfamilj SoL och LSS har 12 beslut verkställts.

15 beslut har avslutats utan verkställighet under kvartal 3. Orsaker till att besluten avslutats utan verkställighet är att personer återtagit sin ansökan utifrån att de inte anser sig ha behov av insatsen, att personer blivit beviljade andra insatser, att personer flyttat till andra kommuner, samt att personer avlidit.

Omsorgsnämnden har sammanställt alla beslut som inte har verkställts inom tre månader 30 september i bifogad rapport (**bilaga 1a** och **1b**)

Omsorgsnämnden

Loa Mothata
Vice ordförande

Peter Jernberg
Sekreterare

Bilaga 1a Sammanställning av ej verkställda SoL-och LSS-beslut kvartal 3, 2021
Tabell 1. Totalt antal ej verkställda SoL-och LSS-beslut

Kön	Q4, 2020	Q1, 2021	Q2, 2021	Q3, 2021
Män/pojkar, SoL-beslut	12	11	7	11
Kvinnor/flickor, SoL-beslut	8	7	9	9
Totalt SoL	20	18	16	20
Män/pojkar, LSS-beslut	87	88	71	59
Kvinnor/flickor, LSS-beslut	43	47	48	42
Totalt LSS	130	135	119	101
Summa, samtliga	150	153	135	121

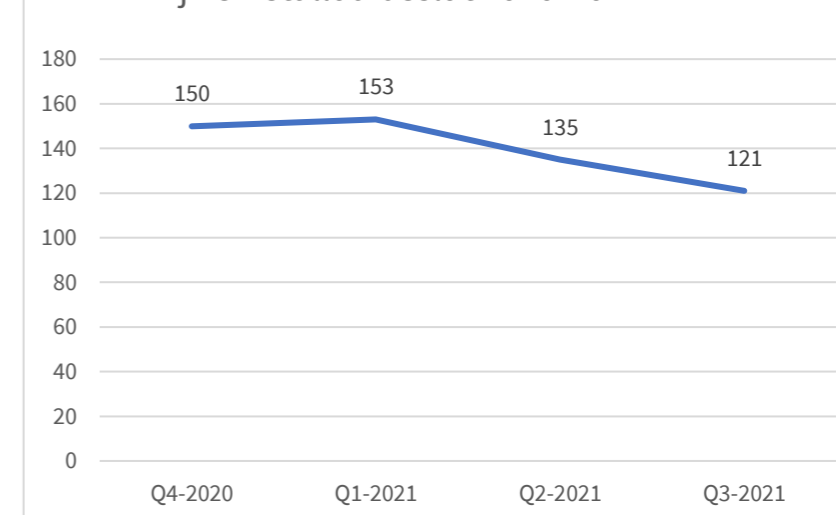
Kommentar till tabell 1: Siffrorna avser beslut där det gått mer än tre månader sedan beslutsdatum eller avbrottsdatum, och som därmed rapporteras till IVO. Av de 101 besluten som rapporterats in beror 35 på COVID-19. För flera av dessa finns planering för återgång till verkställighet. Detta avser beslut som fattats eller där avbrott skett under perioden 1 april-30 juni eller tidigare. Fördelningen är 58% män/pojkar och 42% kvinnor/flickor.

Tabell 2. Totalt antal verkställda SoL-och LSS-beslut

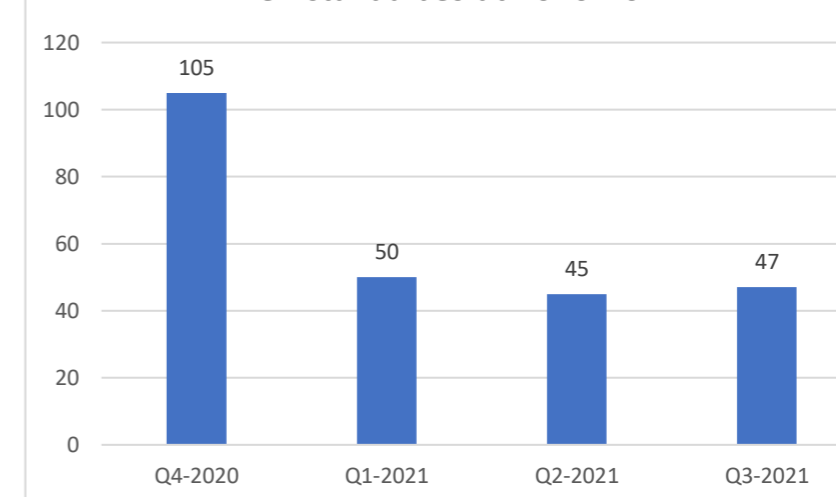
Kön	Q4, 2020	Q1, 2021	Q 2, 2021	Q 3, 2021
Män/pojkar, SoL-beslut	5	4	5	2
Kvinnor/flickor, SoL-beslut	5	4	1	3
Totalt, SoL	10	8	6	5
Män/pojkar, LSS-beslut	64	27	32	26
Kvinnor/flickor, LSS-beslut	31	15	7	16
Totalt, LSS	95	42	39	42
Summa, samtliga	105	50	45	47

Kommentar till tabell 2: Siffrorna avser verkställda beslut, för dem som väntat längre än 3 månader på verkställighet. Antalet verkställda beslut enligt LSS avser till övervägande delen personer som haft avbrott gällande daglig verksamhet på grund av COVID-19, men som återgått till insatsen under kvartal 3. Av de verkställda LSS-besluten avser 60% män och 40% kvinnor.

Ej verkställda beslut 2020-2021

Verkställda beslut 2020-2021

Tabell 3. Beviljade SoL-beslut som ej verkstälts inom tre månader, 30 september 2021 (Q3)

	Antal män	Antal kvinnor	Total	Orsak till ej verkställda beslut			
				Brist, ledig bostad	Brist, personal	Den enskilde har tackat nej	Annat skäl
SoL-insatser							
Annan särskilt anpassad bostad, SoL	1	0	1			1	
Avlösarservice, SoL	1	1	2				2
Kontaktperson, SoL	3	3	6		1		5
Korttidsboende kontaktfamilj, SoL	1	0	1		1		
Ledsagning, SoL	0	1	1				1
Särskilt boende socialpsykiatri, SoL	5	4	9	7		1	1
Summa	11	9	20	7	2	2	9

Tabell 4. Beviljade LSS-beslut som ej verkstälts inom tre månader, 30 september 2021 (Q3)

	Antal män	Antal kvinnor	Total	Orsak till ej verkställda beslut			
				Brist, ledig bostad	Brist, personal	Den enskilde har tackat nej	Annat skäl
LSS-insatser							
Avlösarservice, LSS	7	2	9	0	1	1	7
Bostad med särskild service, LSS (vuxna)	12	10	22	10		12	
Daglig verksamhet, LSS	18	19	37			1	36
Kontaktperson, LSS	6	5	11		4	1	6
Korttidstillsyn, LSS	1	0	1				1
Korttidsvistelse korttidshem, LSS	1	1	2				2
Korttidsvistelse stödfamilj, LSS	8	1	9		6	1	2
Ledsagarservice, LSS	6	4	10		2	3	5
Summa	59	42	101	10	13	19	59

Kommentar tabell 3 och 4: "Annat skäl" utgör den allra största orsaken till att beslut inte har verkställts i tid. Detta är fortfarande till stor del relaterat till COVID-19, eftersom de enskilda väljer att inte ta emot insatsen så länge pandemin pågår. I "Annat skäl" ingår också att det inte gått att nå den enskilde för att kunna verkställa besluten, eller att den enskilde inte kommer till inbokade möten. Det kan också vara långvarig sjukdom hos brukaren. "Brist, personal" uppges som orsak till ej verkställda beslut inom kontaktperson, stödfamilj och ledsagarservice. Detta innebär oftast att nämnden inte lyckas rekrytera personer som vill åta sig uppdragen. De enskildas behov och önskemål ställer ofta mycket höga krav på uppdragstagarna, vilket kan göra det mycket svårt att verkställa besluten trots omfattande rekryteringsförsök. "Brist, ledig bostad" innebär att det saknas ledig bostad som motsvarar brukarnas behov.

Bilaga 1b Tid för verkställighet kvartal 3 2021

Sammanställning väntetid per insats

Annan särskilt anpassad bostad SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2021-02-10		Den enskilde tackat nej			7,7

Avlösarservice SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2020-10-01		Annat skäl			12,1
Man	2020-10-19		Annat skäl			11,5
Kvinna	2021-02-26		Annat skäl	2021-07-01		4,2
Kvinna	2021-03-30		Annat skäl	2021-06-06		2,3

Avlösarservice LSS

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man		2019-08-31	Annat skäl			25,4
Man	2020-05-15		Annat skäl			16,8
Man		2020-06-01	Annat skäl			16,2
Kvinna	2020-10-28		Annat skäl			11,2
Man	2020-11-03		Annat skäl			11,0
Man	2021-02-25		Annat skäl			7,2
Kvinna	2021-03-09		Den enskilde tackat nej			6,8
Man	2021-03-01		Annat skäl		2021-09-17	6,7
Man	2021-04-15		Annat skäl			5,6
Man	2021-05-27		Resursbrist personal			4,2
Man	2021-03-04		Annat skäl	2021-07-02		4,0

Bostad med särskild service LSS barn och ungdom

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2020-12-15		Resursbrist boende		2021-08-23	8,4

Bostad med särskild service LSS vuxna

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2014-11-27		Den enskilde tackat nej			83,3
Kvinna	2015-10-21		Den enskilde tackat nej			72,4
Kvinna	2016-08-23		Den enskilde tackat nej		2021-08-31	61,1
Kvinna	2018-02-01		Den enskilde tackat nej			44,6
Man	2018-07-13		Den enskilde tackat nej			39,2
Man	2018-10-25		Resursbrist boende			35,7
Man	2018-11-01		Den enskilde tackat nej		2021-07-07	32,6
Man	2019-04-15		Den enskilde tackat nej			30,0
Kvinna	2020-01-27		Resursbrist boende			20,4
Kvinna	2020-03-03		Den enskilde tackat nej			19,2
Kvinna	2020-02-11		Resursbrist boende		2021-08-31	18,9
Man	2020-05-12		Resursbrist boende			16,9
Man		2020-05-29	Resursbrist boende			16,3
Man	2020-06-10		Den enskilde tackat nej			15,9
Man	2020-07-17		Resursbrist boende			14,7
Man	2020-07-20		Resursbrist boende			14,6
Kvinna	2020-05-19		Resursbrist boende		2021-07-21	14,3
Kvinna	2020-09-04		Den enskilde tackat nej			13,0
Kvinna	2020-09-11		Den enskilde tackat nej			12,8
Man	2020-09-17		Den enskilde tackat nej			12,6
Kvinna	2020-11-06		Den enskilde tackat nej			10,9
Kvinna	2020-11-24		Resursbrist boende			10,3
Kvinna	2020-12-12		Resursbrist boende			9,7
Man	2020-12-23		Resursbrist boende			9,4
Man	2020-11-02		Annat skäl	2021-07-09		8,3
Man	2021-02-22		Den enskilde tackat nej			7,3
Man	2021-02-18		Resursbrist boende	2021-08-05		5,6
Kvinna	2021-06-17		Resursbrist boende			3,5

Daglig verksamhet LSS

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2019-12-27		Annat skäl			21,4
Kvinna		2020-01-01	Annat skäl			21,3
Man		2020-01-01	Annat skäl			21,3
Man		2020-01-09	Annat skäl			21,0
Kvinna		2020-01-01	Annat skäl		2021-08-31	20,3
Man		2020-02-11	Annat skäl			19,9
Kvinna		2020-02-17	Annat skäl			19,7
Kvinna		2020-03-09	Annat skäl			19,0
Kvinna		2020-03-11	Annat skäl			18,9
Kvinna		2020-03-11	Annat skäl			18,9
Kvinna		2020-03-11	Annat skäl			18,9
Man		2020-03-11	Annat skäl			18,9
Man		2020-03-12	Annat skäl			18,9
Man		2020-03-12	Annat skäl	2021-09-30		18,9
Kvinna		2020-03-13	Annat skäl			18,9
Man		2020-03-20	Annat skäl			18,6
Kvinna		2020-03-23	Annat skäl			18,5
Man		2020-03-16	Annat skäl	2021-09-23		18,5
Man		2020-02-28	Annat skäl	2021-09-06		18,5
Man		2020-03-17	Annat skäl	2021-09-17		18,3
Man		2020-03-18	Annat skäl	2021-09-01		17,7
Man		2020-03-17	Annat skäl	2021-08-24		17,5
Kvinna		2020-03-13	Annat skäl	2021-08-18		17,4
Kvinna	2020-04-29		Annat skäl			17,3
Man		2020-03-16	Annat skäl	2021-08-16		17,3
Kvinna		2020-04-01	Annat skäl	2021-08-28		17,1
Man		2020-04-01	Annat skäl	2021-08-25		17,0
Man		2020-03-11	Annat skäl	2021-08-02		17,0
Man		2020-03-13	Annat skäl	2021-08-02		16,9
Man		2020-05-18	Annat skäl			16,7
Kvinna		2020-05-25	Annat skäl			16,4
Man		2020-06-01	Annat skäl			16,2
Kvinna		2020-09-30	Den enskilde tackat nej			12,2

Daglig verksamhet LSS, fortsättning

Kvinna		2020-10-01	Annat skäl			12,1
Kvinna		2020-10-06	Annat skäl			12,0
Kvinna		2020-10-12	Annat skäl			11,8
Man		2020-09-01	Annat skäl	2021-08-12		11,5
Man		2020-11-02	Annat skäl			11,1
Man		2020-11-13	Annat skäl			10,7
Kvinna		2020-10-08	Annat skäl	2021-08-24		10,7
Man		2020-10-01	Annat skäl	2021-08-09		10,4
Kvinna		2020-11-01	Annat skäl	2021-08-09		9,4
Man		2021-01-02	Annat skäl			9,0
Man		2021-01-04	Annat skäl			9,0
Man		2021-01-04	Annat skäl			9,0
Kvinna		2021-01-06	Annat skäl			8,9
Man		2020-11-17	Annat skäl	2021-08-09		8,8
Kvinna		2020-11-23	Annat skäl	2021-08-05		8,5
Man		2020-11-20	Annat skäl	2021-08-02		8,5
Man	2021-01-25		Annat skäl			8,3
Man		2021-02-09	Annat skäl			7,8
Kvinna	2021-02-16		Annat skäl			7,5
Kvinna		2021-01-06	Annat skäl	2021-08-09		7,2
Kvinna		2021-01-04	Annat skäl	2021-08-04		7,1
Kvinna		2021-03-15	Annat skäl			6,6
Man		2021-03-16	Annat skäl			6,6
Kvinna		2021-02-23	Annat skäl		2021-08-31	6,3
Man		2021-03-26	Annat skäl			6,3
Man		2021-03-24	Annat skäl	2021-09-21		6,0
Man		2021-03-24	Annat skäl	2021-09-21		6,0
Kvinna		2021-03-19	Annat skäl	2021-09-01		5,5
Kvinna		2021-02-25	Annat skäl	2021-08-10		5,5
Kvinna		2021-03-25	Annat skäl	2021-09-02		5,4
Man		2021-03-29	Annat skäl	2021-09-01		5,2
Man		2021-03-18	Annat skäl	2021-08-09		4,8
Kvinna		2021-03-16	Annat skäl	2021-08-03		4,7
Kvinna		2021-01-27	Annat skäl	2021-05-31		4,1
Man		2021-06-03	Annat skäl			4,0
Kvinna		2021-06-06	Annat skäl			3,9
Kvinna		2021-02-25	Annat skäl	2021-06-09		3,5
Man		2021-02-18	Annat skäl	2021-06-01		3,4

HVB socialpsykiatri SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2021-04-06		Den enskilde tackat nej		2021-08-31	4,9

Kontaktperson LSS

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man		2018-12-01	Resursbrist personal			34,5
Man		2019-07-19	Annat skäl			26,8
Man	2020-03-09		Annat skäl	2021-09-22		18,7
Kvinna	2020-11-03		Den enskilde tackat nej			11,0
Kvinna	2020-12-03		Annat skäl			10,0
Man	2021-02-05		Resursbrist personal			7,9
Kvinna	2021-03-25		Annat skäl	2021-09-22		6,0
Kvinna	2021-02-23		Resursbrist personal		2021-08-19	5,9
Kvinna		2021-04-12	Annat skäl			5,7
Kvinna		2021-05-01	Annat skäl			5,1
Kvinna	2021-05-06		Resursbrist personal			4,9
Man	2021-02-18		Resursbrist personal		2021-07-12	4,8
Man	2021-05-11		Annat skäl			4,7
Man	2021-05-21		Resursbrist personal			4,4
Kvinna	2021-05-28		Resursbrist personal	2021-09-28		4,1
Man	2021-06-10		Resursbrist personal	2021-09-30		3,7
Man	2021-03-24		Resursbrist personal	2021-07-13		3,7
Kvinna	2021-03-11		Resursbrist personal	2021-06-23		3,5
Man	2021-06-28		Annat skäl			3,1

Kontaktperson SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2020-10-26		Annat skäl			11,3
Man	2021-01-29		Annat skäl			8,1
Man	2020-11-02		Annat skäl		2021-05-31	7,0
Kvinna	2021-04-23		Annat skäl			5,3
Man	2021-04-28		Annat skäl			5,2
Kvinna	2021-03-31		Annat skäl	2021-08-17		4,6
Kvinna	2021-05-18		Resursbrist personal			4,5
Man	2021-03-11		Resursbrist personal	2021-07-20		4,4
Man	2021-06-08		Annat skäl			3,8

Korttidstillsyn LSS

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2020-12-30		Annat skäl			9,1

Korttidsvistelse LSS

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2019-10-28		Resursbrist personal			23,4
Kvinna	2019-11-15		Annat skäl			22,8
Man	2019-12-19		Resursbrist personal		2021-09-22	21,4
Man	2020-09-15		Resursbrist personal			12,7
Man	2020-08-06		Resursbrist personal		2021-08-16	12,5
Man	2020-10-26		Annat skäl			11,3
Man	2020-11-24		Resursbrist personal			10,3
Man	2020-11-24		Den enskilde tackat nej			10,3
Man	2021-02-01		Resursbrist personal			8,0
Kvinna	2021-02-01		Annat skäl			8,0
Man	2021-03-04		Annat skäl			7,0
Man	2021-04-19		Resursbrist personal			5,5
Man	2021-06-02		Resursbrist personal			4,0

Korttidsboende SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2020-01-20		Resursbrist personal			20,6
Kvinna	2021-02-10		Den enskilde tackat nej		2021-08-31	6,7

Ledsagning SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2020-04-29		Annat skäl			17,3

Ledsagarservice LSS

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2019-01-03		Den enskilde tackat nej			33,4
Man		2020-03-15	Annat skäl	2021-07-01		15,8
Man	2020-09-29		Annat skäl			12,2
Kvinna	2021-03-09		Den enskilde tackat nej			6,8
Kvinna	2021-03-15		Annat skäl			6,6
Man	2021-03-19		Resursbrist personal			6,5
Kvinna	2021-04-09		Annat skäl			5,8
Man	2021-04-09		Annat skäl			5,8
Man	2021-05-27		Annat skäl			4,2
Man	2021-06-28		Den enskilde tackat nej			3,1
Kvinna	2021-06-28		Resursbrist personal			3,1

Bostad med särskild service och träningsboende SoL

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2019-04-10		Resursbrist boende			30,1
Kvinna	2019-11-20		Den enskilde tackat nej			22,7
Man		2021-04-06	Annat skäl			5,9
Man	2021-02-05		Annat skäl	2021-07-21		5,5
Kvinna	2021-04-26		Resursbrist boende			5,2
Man	2021-06-16		Resursbrist boende			3,5
Kvinna	2021-06-21		Resursbrist boende			3,4
Man	2021-06-22		Resursbrist boende			3,3
Man	2021-06-28		Resursbrist boende			3,1
Man	2021-06-29		Resursbrist boende			3,1

Sammanställning utifrån längst väntetid

Beslut som varit ej verkställda 24 månader eller längre

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2014-11-27		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			83,3
Kvinna	2015-10-21		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			72,4
Kvinna	2016-08-23		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej		2021-08-31	61,1
Kvinna	2018-02-01		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			44,6
Man	2018-07-13		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			39,2
Man	2018-10-25		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			35,7
Man		2018-12-01	Kontaktperson LSS	Resursbrist personal			34,5
Man	2019-01-03		Ledsagarservice LSS	Den enskilde tackat nej			33,4
Man	2018-11-01		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej		2021-07-07	32,6
Kvinna	2019-04-10		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			30,1
Man	2019-04-15		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			30,0
Man		2019-07-19	Kontaktperson LSS	Annat skäl			26,8
Man		2019-08-31	Avlösarservice LSS	Annat skäl			25,4

Beslut som varit ej verkställda 23,9 till 12 månader

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2019-10-28		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal			23,4
Kvinna	2019-11-15		Korttidsvistelse LSS	Annat skäl			22,8
Kvinna	2019-11-20		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Den enskilde tackat nej			22,7
Kvinna	2019-12-27		Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			21,4
Man	2019-12-19		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal		2021-09-22	21,4
Kvinna		2020-01-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			21,3
Man		2020-01-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			21,3
Man		2020-01-09	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			21,0
Man	2020-01-20		Korttidsboende stödfamilj SoL	Resursbrist personal			20,6
Kvinna	2020-01-27		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			20,4
Kvinna		2020-01-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl		2021-08-31	20,3
Man		2020-02-11	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			19,9
Kvinna		2020-02-17	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			19,7

Beslut som varit ej verkställda 23,9 till 12 månader, fortsättning

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2020-03-03		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			19,2
Kvinna		2020-03-09	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			19,0
Kvinna		2020-03-11	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,9
Kvinna		2020-03-11	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,9
Kvinna		2020-03-11	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,9
Man		2020-03-11	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,9
Man		2020-03-12	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-30		18,9
Man		2020-03-12	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,9
Kvinna	2020-02-11		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende		2021-08-31	18,9
Kvinna		2020-03-13	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,9
Man	2020-03-09		Kontaktperson LSS	Annat skäl	2021-09-22		18,7
Man		2020-03-20	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,6
Man		2020-03-16	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-23		18,5
Kvinna		2020-03-23	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			18,5
Man		2020-02-28	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-06		18,5
Man		2020-03-17	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-17		18,3
Man		2020-03-18	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-01		17,7
Man		2020-03-17	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-24		17,5
Kvinna		2020-03-13	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-18		17,4
Kvinna	2020-04-29		Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			17,3
Kvinna	2020-04-29		Ledsagning SoL	Annat skäl			17,3
Man		2020-03-16	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-16		17,3
Kvinna		2020-04-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-28		17,1
Man		2020-04-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-25		17,0
Man		2020-03-11	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-02		17,0
Man		2020-03-13	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-02		16,9
Man	2020-05-12		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			16,9
Man	2020-05-15		Avlösarservice LSS	Annat skäl			16,8
Man		2020-05-18	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			16,7
Kvinna		2020-05-25	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			16,4
Man		2020-05-29	Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			16,3

Beslut som varit ej verkställda 23,9 till 12 månader, fortsättning

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man		2020-06-01	Avlösarservice LSS	Annat skäl			16,2
Man		2020-06-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			16,2
Man	2020-06-10		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			15,9
Man		2020-03-15	Ledsagarservice LSS	Annat skäl	2021-07-01		15,8
Man	2020-07-17		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			14,7
Man	2020-07-20		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			14,6
Kvinna	2020-05-19		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende		2021-07-21	14,3
Kvinna	2020-09-04		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			13,0
Kvinna	2020-09-11		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			12,8
Man	2020-09-15		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal			12,7
Man	2020-09-17		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			12,6
Man	2020-08-06		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal		2021-08-16	12,5
Man	2020-09-29		Ledsagarservice LSS	Annat skäl			12,2
Kvinna		2020-09-30	Daglig verksamhet LSS	Den enskilde tackat nej			12,2
Kvinna	2020-10-01		Avlösarservice SoL	Annat skäl			12,1
Kvinna		2020-10-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			12,1
Kvinna		2020-10-06	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			12,0

Beslut som varit ej verkställda 11,9 till 6 månader

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna		2020-10-12	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			11,8
Man	2020-10-19		Avlösarservice SoL	Annat skäl			11,5
Man		2020-09-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-12		11,5
Kvinna	2020-10-26		Kontaktperson SoL	Annat skäl			11,3
Man	2020-10-26		Korttidsvistelse LSS	Annat skäl			11,3
Kvinna	2020-10-28		Avlösarservice LSS	Annat skäl			11,2
Man		2020-11-02	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			11,1
Man	2020-11-03		Avlösarservice LSS	Annat skäl			11,0
Kvinna	2020-11-03		Kontaktperson LSS	Den enskilde tackat nej			11,0
Kvinna	2020-11-06		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			10,9
Man		2020-11-13	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			10,7

Beslut som varit ej verkställda 11,9 till 6 månader, fortsättning

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna		2020-10-08	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-24		10,7
Man		2020-10-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-09		10,4
Kvinna	2020-11-24		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			10,3
Man	2020-11-24		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal			10,3
Man	2020-11-24		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Den enskilde tackat nej			10,3
Kvinna	2020-12-03		Kontaktperson LSS	Annat skäl			10,0
Kvinna	2020-12-12		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			9,7
Kvinna		2020-11-01	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-09		9,4
Man	2020-12-23		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			9,4
Man	2020-12-30		Korttidstillsyn LSS	Annat skäl			9,1
Man		2021-01-02	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			9,0
Man		2021-01-04	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			9,0
Man		2021-01-04	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			9,0
Kvinna		2021-01-06	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			8,9
Man		2020-11-17	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-09		8,8
Kvinna		2020-11-23	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-05		8,5
Man		2020-11-20	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-02		8,5
Kvinna	2020-12-15		Bostad med särskild service barn LSS	Resursbrist boende		2021-08-23	8,4
Man	2020-11-02		Bostad med särskild service LSS	Annat skäl	2021-07-09		8,3
Man	2021-01-25		Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			8,3
Man	2021-01-29		Kontaktperson SoL	Annat skäl			8,1
Man	2021-02-01		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal			8,0
Kvinna	2021-02-01		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Annat skäl			8,0
Man	2021-02-05		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal			7,9
Man		2021-02-09	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			7,8
Man	2021-02-10		Annan särskilt anpassad bostad SoL	Den enskilde tackat nej			7,7
Kvinna	2021-02-16		Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			7,5
Man	2021-02-22		Bostad med särskild service LSS	Den enskilde tackat nej			7,3
Man	2021-02-25		Avlösarservice LSS	Annat skäl			7,2
Kvinna		2021-01-06	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-09		7,2
Kvinna		2021-01-04	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-04		7,1
Man	2020-11-02		Kontaktperson SoL	Annat skäl		2021-05-31	7,0
Man	2021-03-04		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Annat skäl			7,0

Beslut som varit ej verkställda 11,9 till 6 månader, fortsättning

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2021-03-09		Avlösarservice LSS	Den enskilde tackat nej			6,8
Kvinna	2021-03-09		Ledsagarservice LSS	Den enskilde tackat nej			6,8
Kvinna	2021-02-10		Korttidsboende socialpsykiatri SoL	Den enskilde tackat nej		2021-08-31	6,7
Man	2021-03-01		Avlösarservice LSS	Annat skäl		2021-09-17	6,7
Kvinna		2021-03-15	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			6,6
Kvinna	2021-03-15		Ledsagarservice LSS	Annat skäl			6,6
Man		2021-03-16	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			6,6
Man	2021-03-19		Ledsagarservice LSS	Resursbrist personal			6,5
Kvinna		2021-02-23	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl		2021-08-31	6,3
Man		2021-03-26	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			6,3
Man		2021-03-24	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-21		6,0
Man		2021-03-24	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-21		6,0
Kvinna	2021-03-25		Kontaktperson LSS	Annat skäl	2021-09-22		6,0

Beslut som varit ej verkställda kortare tid än 6 månader

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Kvinna	2021-02-23		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal		2021-08-19	5,9
Man		2021-04-06	Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Annat skäl			5,9
Kvinna	2021-04-09		Ledsagarservice LSS	Annat skäl			5,8
Man	2021-04-09		Ledsagarservice LSS	Annat skäl			5,8
Kvinna		2021-04-12	Kontaktperson LSS	Annat skäl			5,7
Man	2021-04-15		Avlösarservice LSS	Annat skäl			5,6
Man	2021-02-18		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende	2021-08-05		5,6
Kvinna		2021-03-19	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-01		5,5
Man	2021-02-05		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Annat skäl	2021-07-21		5,5
Kvinna		2021-02-25	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-10		5,5
Man	2021-04-19		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal			5,5
Kvinna		2021-03-25	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-02		5,4
Kvinna	2021-04-23		Kontaktperson SoL	Annat skäl			5,3
Kvinna	2021-04-26		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			5,2
Man		2021-03-29	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-09-01		5,2
Man	2021-04-28		Kontaktperson SoL	Annat skäl			5,2
Kvinna		2021-05-01	Kontaktperson LSS	Annat skäl			5,1

Beslut som varit ej verkställda kortare tid än 6 månader, fortsättning

Kön	Beslutsdatum	Datum för avbrott	Typ av insats LSS/SoL	Orsak till ej verkställt	Verkställighet	Avslut utan verkställighet	Månader ej verkställt
Man	2021-04-06		HVB socialpsykiatri SoL	Den enskilde tackat nej		2021-08-31	4,9
Kvinna	2021-05-06		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal			4,9
Man	2021-02-18		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal		2021-07-12	4,8
Man		2021-03-18	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-09		4,8
Man	2021-05-11		Kontaktperson LSS	Annat skäl			4,7
Kvinna		2021-03-16	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-08-03		4,7
Kvinna	2021-03-31		Kontaktperson SoL	Annat skäl	2021-08-17		4,6
Kvinna	2021-05-18		Kontaktperson SoL	Resursbrist personal			4,5
Man	2021-05-21		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal			4,4
Man	2021-03-11		Kontaktperson SoL	Resursbrist personal	2021-07-20		4,4
Man	2021-05-27		Avlösarservice LSS	Resursbrist personal			4,2
Man	2021-05-27		Ledsagarservice LSS	Annat skäl			4,2
Kvinna	2021-02-26		Avlösarservice SoL	Annat skäl	2021-07-01		4,2
Kvinna		2021-01-27	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-05-31		4,1
Kvinna	2021-05-28		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal	2021-09-28		4,1
Man	2021-06-02		Korttidsvistelse LSS stödfamilj	Resursbrist personal			4,0
Man	2021-03-04		Avlösarservice LSS	Annat skäl	2021-07-02		4,0
Man		2021-06-03	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			4,0
Kvinna		2021-06-06	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl			3,9
Man	2021-06-08		Kontaktperson SoL	Annat skäl			3,8
Man	2021-06-10		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal	2021-09-30		3,7
Man	2021-03-24		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal	2021-07-13		3,7
Man	2021-06-16		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			3,5
Kvinna	2021-06-17		Bostad med särskild service LSS	Resursbrist boende			3,5
Kvinna		2021-02-25	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-06-09		3,5
Kvinna	2021-03-11		Kontaktperson LSS	Resursbrist personal	2021-06-23		3,5
Man		2021-02-18	Daglig verksamhet LSS	Annat skäl	2021-06-01		3,4
Kvinna	2021-06-21		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			3,4
Man	2021-06-22		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			3,3
Kvinna	2021-03-30		Avlösarservice SoL	Annat skäl	2021-07-06		3,3
Man	2021-06-28		Kontaktperson LSS	Annat skäl			3,1
Man	2021-06-28		Ledsagarservice LSS	Den enskilde tackat nej			3,1
Kvinna	2021-06-28		Ledsagarservice LSS	Resursbrist personal			3,1
Man	2021-06-28		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			3,1
Man	2021-06-29		Särskilt boende socialpsykiatri SoL	Resursbrist boende			3,1

KLAGANDESven Fredrik Arnold Ahlstedt, [REDACTED]
[REDACTED]**MOTPART**Uppsala kommun
753 75 Uppsala**ÖVERKLAGAT BESLUT**Ordföranden i Uppsala kommunfullmäktiges beslut den 12 mars 2021,
diariernr KSN-2021-00735**SAKEN**

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDEFörvaltningsrätten upphäver ordföranden i Uppsala kommunfullmäktiges
beslut den 12 mars 2021.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Ordföranden i Uppsala kommunfullmäktige beslutade den 12 mars 2021 att avslå en begäran från fyrtio ledamöter i Uppsala kommunfullmäktige att frågan om placeringen av Uppsalas framtida konstmuseum, ärende KSN-2018-1069, ska behandlas av kommunfullmäktige. Ordföranden motiverade sitt beslut bl.a. med det inte finns någon laglig möjlighet att bifalla ledamöternas begäran att ärende KSN-2018-1069 ska tas upp på kommunfullmäktiges sammanträde, vare sig den 22 mars 2021 eller vid något annat fullmäktigesammanträde. Eftersom kommunfullmäktige redan har beslutat att sammanträda den 22 mars 2021 och det ärende som begäran avser inte kan väckas av de ledamöter som föreslagit detta, saknas det skäl att kalla till ett extra sammanträde den 22 mars 2021 eller något annat datum.

Fredrik Ahlstedt överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Beslutet strider mot såväl 5 kap. 12 § andra stycket KL, såväl som kommunfullmäktiges arbetsordning där det anges att extra sammanträde ska hållas om minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det. Att syftet med ledamöternas begäran är att begära extra sammanträde är uppenbart. I skrivelsen har förvisso angetts att det ärende som önskas bli upptaget för behandling skulle kunna behandlas vid fullmäktiges ordinarie sammanträde. Om punkterna för ett extra sammanträde av ordföranden besvaras redan på ett i närtid ordinarie sammanträde faller naturligtvis syftet med extra sammanträde. Den öppningen har ordföranden använt som en möjlighet att avslå ärendet i sin helhet, även fast begäran uppenbart ska tolkas som i första hand en begäran om just ett sammanträde i syfte att behandla det ärende som framgår av skrivelserna. Lagstiftaren synes med formuleringen av 5 kap. 12 § KL inte ha lämnat utrymme för fullmäktiges ordförande att göra en självständig bedömning av en begäran om extra sammanträde utan har endast, som paragrafen formulerats, att efterkomma begäran när framställan sker. Uppsala kommun har en praxis att när 5 kap. 12 § KL tillämpas ska en behandling av det

ärende som ärendet avser ske i sak. Att kommunfullmäktige föreställt sig en behandling i sak styrks också av fullmäktiges arbetsordning. Av 20 § arbetsordningen framgår att fullmäktige kan besluta att hålla en särskild debatt i fråga av stor vikt för kommunen. En särskild debatt ska genomföras om den begärs av en tredjedel av fullmäktiges ledamöter. En särskild debatt kan även genomföras med anledning av rapport från kommunrevisionen eller i övrigt på initiativ av presidiet. Syftet med arbetsordningen är att ärenden som väcks ska kunna antingen bara debatteras eller debatteras och beslutas.

Kommunstyrelsen (kommunen) har yttrat sig i målet. I första hand anser kommunen att målet ska avskrivas från vidare handläggning eftersom ändamålet med överklagandet har förfallit. I andra hand anser kommunen att det överklagade beslutet ska avvisas. I sista hand anser kommunen att överklagandet ska avslås. Grunden för den i första hand redovisade inställningen är att kommunfullmäktige i Uppsala den 31 maj 2021, § 129, behandlat frågan om utveckling av Uppsala konstmuseum, konsthallsverksamhet, historiskt centrum och slottsparken. Frågan har således tagits upp på ett kommunfullmäktigesammanträde och debatterats av ledamöterna i kommunfullmäktige, varför frågan om ett extra kommunfullmäktigesammanträde för att debattera samma fråga inte längre är aktuell. Grunderna för den i andra hand redovisade inställningen är att det inte har fattats något beslut som, enligt 13 kap. 2 § KL, får överklagas. I sista hand – för det fall förvaltningsrätten inte anser att klagandens talan ska avvisas – anser kommunen inte någon av de grunder som, enligt 13 kap. 8 § KL, innebär att ett beslut ska upphävas, är för handen, varför kommunens uppfattning är att överklagandet i vart fall ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Kan beslutet prövas som en laglighetsprövning?

Av 13 kap. 2 § 1. KL framgår att beslut av kommunfullmäktige kan överklagas med laglighetsprövning.

Det aktuella beslutet är fattat av ordföranden i kommunfullmäktige. I beslutet anges att ordföranden har fattat beslutet ensamt, efter att ha samrått med bl.a. kommunfullmäktiges förste och andre vice ordföranden. Enligt förvaltningsrättens bedömning framgår det tydligt att beslutet inte är fattat på kommunfullmäktiges vägnar.

Beslut som kommunfullmäktiges ordförande fattar är normalt inte överklagbara om de inte underställts fullmäktiges prövning och därmed kan anses ha fattats av fullmäktige. I RÅ Bb-144/82 ansågs exempelvis inte ett beslut av ordförande att vägra ta upp en motion vara överklagbart. I vissa speciella situationer har dock beslut av fullmäktiges ordförande ansetts överklagbara. I RÅ 1952 I 150 vägrades en ledamot att få lämna en skriftlig reservation av ordföranden. Överklagandet avvisades då av länsstyrelsen. Högsta förvaltningsdomstolen fann dock att beslutet kunde överklagas och återförvisade målet för en prövning i sak.

I den juridiska litteraturen har Björkman/Riberdahl (Det kommunala förtroendeuppdraget 1997 s. 105 f) anfört att om ordföranden vägrar att ta in en reservation i protokollet är det fråga om en verklig beslutanderätt för ordföranden. Ledamöterna har här ett rättskyddsbehov och i avsaknad av andra sanktioner är det rimligt att medge besvär rätt.

Enligt 5 kap. 12 § andra stycket KL ska fullmäktige hålla sammanträde om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller

om ordföranden anser att det behövs. Av 5 kap. 13 § första stycket KL framgår att ordföranden ska tillkännage tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas.

En begäran om extra sammanträde måste hanteras av ordföranden inom ramen för dennes, i kommunallagen givna, uppdrag att tillkännage tid och plats för sammanträden. Om ordföranden finner att ett extra sammanträde ska hållas ska denna då tillkännage tid och plats för mötet. Om ordföranden däremot beslutar att sammanträde inte ska hållas, saknas möjlighet för ledamöter att yrka att ordförandens ställningstagande ska underställas fullmäktiges prövning eftersom beslutet då inte fattas vid ett sammanträde. Eftersom kommunallagen här förutsätter att ett beslut ska kunna fattas vid sidan av sammanträdet är detta en sådan speciell situation, som enligt förvaltningsrättens bedömning, ordförandens beslut kan överklagas med laglighetsprövning (jfr RÅ 1952 I 150).

I mål om laglighetsprövning ankommer det inte på förvaltningsrätten att pröva beslutets skälighet eller lämplighet. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

Ska skrivelsen från ledamöternas uppfattas som en begäran om extra sammanträde?

Fyrtio ledamöter i Uppsala kommunfullmäktige har inkommit med en likalydande skrivelse enligt följande lydelse:

Begäran om extra sammanträde

Undertecknade ledamöter av kommunfullmäktige begär härmed att frågan om placeringen av Uppsalas framtida konstmuseum, ärende KSN-2018 1069, ska behandlas av kommunfullmäktige. Vi föredrar att frågan tas upp på fullmäktiges sammanträde den 22 mars 2021.

I beslutet anges att begäran antingen ska uppfattas som en begäran om ett visst ärende ska behandlas på ett fullmäktigesammanträde, eller som en begäran om ett extra sammanträde. Enligt förvaltningsrättens bedömning får skrivelsen tolkas som ett yrkande om ett extra sammanträde, men där begäran inte kvarstår om det aktuella ärendet finns på dagordningen för ordinarie sammanträde den 22 mars 2021. Mot bakgrund av att ordföranden bedömde att ärendet inte kunde behandlas på sammanträdet den 22 mars 2021, kan yrkandet inte anses ha förfallit.

Kan ordföranden vägra att hålla ett extra sammanträde?

Av 5 kap. 12 andra stycket KL framgår att en begäran om extra sammanträde ska hållas om det begärs av minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter. I förarbetena anges att en minoritet av minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter kan framtvinga att ett fullmäktigesammanträde hålls (prop. 1990/91:117 s. 176).

Det är ostridigt i målet att minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter har begärt att ett extra fullmäktige ska hållas.

Av motiveringen till det överklagade beslutet framgår att ordföranden anger att även om antalet ledamöter tillsammans utgör mer än en tredjedel utgör de inte ett sådant organ som har rätt att väcka ärenden i kommunfullmäktige. Det finns därför ingen laglig möjlighet att bifalla ledamöternas begäran

att ärende KSN-2018-1069 ska tas upp på kommunfullmäktiges sammanträde, vare sig den 22 mars 2021 eller vid något annat fullmäktigesammanträde. Visserligen framgår det av 5 kap. 12 § KL att fullmäktige ska sammanträda om en tredjedel av ledamöterna begär det. För att det ska vara meningsfullt att genomföra ett extra sammanträde, måste det emellertid finnas ärenden att behandla. Eftersom begäran inte avser ett ärende som har väckts i behörig ordning och fullmäktige annars sammanträder tio gånger per år, saknas det skäl att bifalla ledamöternas begäran.

Enligt förvaltningsrättens bedömning ger inte ordalydelsen av 5 kap. 12 § andra stycket KL något utrymme för ordföranden att vägra att hålla ett extra sammanträde om detta begärs av en tredjedel av ledamöterna. Det ankommer på ordföranden att ta ställning till vilka ärenden som kan behandlas på ett sådant sammanträde. Att ordföranden bedömer att det önskade ärendet inte kan behandlas, utgör dock inte skäl enligt bestämmelsen att vägra att kalla till ett sammanträde. Beslutet har därför inte tillkommit på ett lagligt sätt och strider därför mot 13 kap. 8 § 1. KL.

Har beslutet förlorat sin betydelse?

Av 13 kap. 9 § framgår att om ett fel har saknat betydelse för ärendets utgång, behöver beslutet inte upphävas. Detsamma gäller om beslutet har förlorat sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden

Kommunen har anfört att kommunfullmäktige i Uppsala den 31 maj 2021, behandlat frågan om utveckling av Uppsala konstmuseum, konsthallsverksamhet, historiskt centrum och slottsparken. Frågan har således tagit upp på ett kommunfullmäktigesammanträde och debatterats av ledamöterna i kommunfullmäktige, varför frågan om ett extra kommunfullmäktigesammanträde för att debattera samma fråga inte längre är aktuell.

Förvaltningsrätten konstaterar att frågan i målet är om ordförande haft möjlighet att vägra att hålla ett extra sammanträde. Denna fråga har inte förlorat sin betydelse p.g.a. att den aktuella sakfrågan debatterats i ett annat sammanhang. Eftersom beslutet strider mot 13 kap. 8 § 1. KL och frågan inte förlorat sin betydelse ska beslutet upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Karin Åsberg
rådman

I avgörandet har de särskilda ledamöterna Kristiina Kosunen Eriksson och Karin Lewin deltagit.

KLAGANDE

Stefan Hanna, [REDACTED]
[REDACTED]

MOTPART

Uppsala kommun
753 75 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun beslut den 14 september 2020,
§370

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun (kommunen) beslutade den 14 september 2020 § 370 bl.a. att endast den sista strecksatsen i interpellation om konsulter inom Uppsala kommun från Stefan Hanna fick framställas och besvaras vid kommunfullmäktiges sammanträde den 5 oktober 2020.

Stefan Hanna överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Uppsala kommunfullmäktiges presidium tillämpar nu ett mycket diffust regelverk om vad som betecknas som ”av större betydelse” kopplat till inskickade begäran om interpellationsdebatter. I bifogad interpellation har presidiet strukit interpellationens alla frågor utom en. Han anser att det är en helt orimlig gränsdragning av hur en enskild folkrepresentant kan begära en debatt för att belysa ett viktigt ämne. Att göra det tydligt och allmänt känt om hur stora belopp som Uppsala kommuns olika delar köper konsulter och extra bemanningshjälp för är av mycket stor betydelse. För att alla kommunfullmäktiges ledamöter ska kunna föra en givande debatt om hur konsultberoende kommunen är, anser han det är helt orimligt att inte klassa interpellationens frågor som av större betydelse

Kommunen har förelagts att yttra sig, men inte avhörts.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättsliga utgångspunkter

Det aktuella beslutet kan endast prövas som en laglighetsprövning enligt KL. I mål om laglighetsprövning är det inte en fråga för förvaltningsrätten att pröva beslutets skälighet eller lämplighet. Enligt 13 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har

fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

Av 5 kap. 59-60 §§ KL framgår att interpellationer får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer. Interpellationerna ska ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering.

Av 5 kap. 61 § KL framgår att interpellationer ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild. Interpellationer bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen.

I 5 kap. 62 § KL anges att fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas.

I förarbetena anges att till skillnad från frågor bör interpellationer bara ställas i angelägenheter av större intresse för kommunen. Det är främst upp till fullmäktige att avgöra vilka angelägenheter som är av större intresse för kommunen (prop. 2016/17:171 s. 355).

Förvaltningsrättens bedömning

I interpellation om konsulter inom Uppsala Kommun av Stefan Hanna ställs flera frågor till kommunstyrelsens ordförande, bl.a. för hur mycket pengar Uppsala kommun upphandlade konsulter och personal från bemanningsföretag under 2019 och 2020, samt hur mycket äldreförvaltningen, socialförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och USAB upphandlade konsulter och

personal för år 2019. Av den sista att satsen framgår slutligen att interpellanten frågar vilka de tre största skälen är till varför kommunen köper in konsulter och personal från bemanningsföretag.

Av fullmäktiges beslut framgår att endast den sista att satsen – vilka de tre största skälen är till varför kommunen köper in konsulter och personal från bemanningsföretag – fick ställas.

Vägrar fullmäktige att en interpellation får ställas kan beslutet inte överprövas i sak, eftersom en förutsättning för interpellationsrätten är att fullmäktige medger att interpellationen får ställas. En vägran behöver inte grundas på att interpellationsämnet är olagligt. Om fullmäktige däremot medger att en interpellation får ställas, kan lagligheten av interpellationsämnet överprövas. Det finns inget författningskrav att fullmäktige måste medge interpellationer av visst slag. Vad Stefan Hanna har anfört medför inte att det överklagade beslutet kan upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § kommunallagen. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Karin Åsberg
rådman

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

KLAGANDE

Tobias Smedberg, [REDACTED]
[REDACTED]

MOTPART

Uppsala kommun
753 75 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktiges beslut den 30 mars 2020, dnr KSN-2020-00024 § 102

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun (kommunen) beslutade den 30 mars 2020 att interpellation om nollställning från Tobias Smedberg inte fick ställas.

Tobias Smedberg överklagar kommunens beslut och anför i huvudsak följande. På kommunfullmäktiges sammanträde den 30 mars 2020 nekades han att ställa interpellationen ”Hur skyddas Gränbybornas trygghet och rättigheter?” om nollställningar som genomförs på innegårdarna vid privatägda bostadshus i stadsdelen Gränby. I kommunfullmäktiges reglemente framgår att en interpellation ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning, inte får avse allmänpolitiska frågor, inte får avse frågor som nämnderna enligt särskilda författningar självständigt prövar och endast bör väckas i frågor av större intresse för kommunen. Enligt kommunfullmäktiges ordförande var hans interpellation ovidkommande då den ”berör relationen mellan en privat fastighetsägare och dess hyresgäster och är därför inte ett ämne som hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning. Interpellationen föreslås därför inte få ställas.”.

Det ämne som var föremål för interpellation var nollställningar av innegårdar i stadsdelen Gränby i Uppsala kommun. Nollställningar innebär att innergårdar som tidigare varit försedda med grönska, skuggande träd, lekplatser och umgängesytor nu nollställs till kala ytor som är billiga att förvalta. Detta förändrar livsförutsättningarna för de boende men också hela karaktären i stadsdelen, vilket gör att det gör till fullmäktiges och flera nämnders handläggning. Nollställningarna uppges av de boende också påverka tryggheten negativt i stadsdelen vilket också är av angelägenhet för fullmäktige, och kan inte avgränsas till något som rör en relation mellan en privat fastighetsägare och dennes hyresgäster.

Frågorna han ville ställa gällde om Uppsalas minoritetsstyre ansåg att situationen i Gränby är sådan situation där kommunen kan agera. Han ville ha svar på om Uppsalas minoritetsstyre ansåg sig ha ett ansvar för alla boendes trygghet, oavsett om bostadsområdet ägs av kommunen eller av privat fastighetsägare. Han ville även fråga om man ansåg att kommunen kunde påverka privata fastighetsägares del av utvecklings- och trygghetsarbetet i Gränby. Slutligen ville han, om svaret på de första två frågorna var ja, fråga vad det politiska minoritetsstyret då skulle avse att göra för att förbättra situationen för de boende i Gränby.

Interpellationen är av intresse inte enbart för de 1 200 familjer som bor i de berörda fastigheterna utan även för hyresgäster i andra stadsdelar där nollställning pågår eller kan komma att genomföras. Sammantaget anser han att kommunen brutit mot kommunallagen (2017:725) 19 §. Varje ledamot i fullmäktige får väcka motioner samt ställa interpellationer och frågor enligt 5 kap. 59–64 §§ KL. Interpellationen uppfyllde kriterierna i kommunfullmäktiges reglemente samt i kommunallagen och borde därför ha fått ställas.

Kommunen anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Vid en laglighetsprövning har förvaltningsrätten att ta ställning till om det överklagade beslutet ska upphävas på någon av grunderna i 13 kap. 8 §. KL Enligt bestämmelsen ska ett beslut upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Ingen av dessa angivna förutsättningar föreligger.

Enligt 5 kap. 62 § KL beslutar fullmäktige utan föregående överläggning om en interpellation får ställas. Ordföranden anses dock ha rätt att redovisa sin syn på interpellationens laglighet. Om någon framställer en

interpellation som ordföranden anser inte får ställas, kan ordföranden ställa proposition på om interpellationen får ställas. En sådan propositionsvägran kan bli föremål för fullmäktiges prövning (Dalman m. fl, Kommunallagen med kommentarer och praxis, femte upplagan 2011, s. 388 f).

I aktuellt fall föreslog Uppsala kommunfullmäktiges ordförande att Tobias Smedbergs interpellation inte skulle få ställas, med hänvisning till att interpellationen berör relationen mellan en privat fastighetsägare och dess hyresgäster och interpellationen avser därför inte ett ämne som hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning. Tobias Smedberg yrkade att interpellationen skulle få ställas. Ordföranden framställde propositionen på om interpellationen skulle få ställas. Uppsala kommunfullmäktige biföll ordförandens förslag till beslut.

Mot bakgrund av bestämmelsen i 5 kap. 62 § KL kan fullmäktiges beslut, att inte tillåta att interpellationen fick ställas, inte prövas i sak eftersom en förutsättning för interpellationsrätten är att fullmäktige medger att interpellationen får ställas. En propositionsvägran behöver inte grundas på att interpellationsämnet är olagligt.

Sammanfattningsvis anser kommunen att det Tobias Smedberg anført inte medför att det överklagade beslutet kan upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL. Med yttrandet bifogas protokollsutdrag från sammanträde med Uppsalas kommunfullmäktige den 30 mars 2020, § 102 samt två domar från förvaltningsrätten i Luleå resp. Malmö.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Ett överklagat beslut ska enligt 13 kap. 8 § kommunallagen (2017:725), KL, upphävas, om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Förvaltningsrättens prövning i detta mål är begränsad till en prövning av om det överklagade beslutet är olagligt eller inte har tillkommit på lagligt sätt enligt bestämmelserna i 13 kap. 8 § KL. Förvaltningsrätten får alltså inte pröva det överklagade beslutets lämplighet och inte heller sätta något annat beslut i dess ställe. Omständigheter som inte hänför sig till någon av de fyra prövningsgrunderna kan inte beaktas vid förvaltningsrättens prövning. Det är klaganden som ska visa att beslutet är olagligt enligt någon av grunderna i 13 kap. 8 § KL.

Av 5 kap. 59 § KL framgår att interpellationer får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i en nämnd eller fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer.

Av 5 kap. 60 § KL framgår att interpellationerna ska ha ett bestämt innehåll och vara försedda med en motivering.

Av 5 kap. 61 § KL framgår att interpellationer ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Interpellationer bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen eller regionen.

I 5 kap 62 § KL anges att fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas.

Förvaltningsrättens bedömning

Fullmäktige har beslutat att Tobias Smedbergs interpellation inte fick ställas. Förvaltningsrätten konstaterar att det av nämnda bestämmelser framgår att interpellationer endast får ställas i den utsträckning som fullmäktige medger. Vägrar fullmäktige att en interpellation får ställas kan således beslutet inte överprövas i sak. Det finns inte heller något författningskrav på att fullmäktige måste medge interpellationer av visst slag. Vad Tobias Smedberg har anfört visar inte att det överklagade beslutet strider mot någon av prövningsgrunderna i 13 kap. 8 § KL. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Karin Åsberg
rådman

Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien Jonathan Franzén.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB VIA TEAMS 2021-11-18

2021-11-18
Sid 1 (3)

1 bilaga

PROTOKOLL

Närvarande

Fredrik Ahlstedt	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Linda Ekström	ledamot
Anders Lundkvist	ledamot
Per Nylén	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Mona Kolarby	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Olaf Løberg	ledamot
Erik Pelling	ersättare
Lars Backteman	ersättare
Pekka Seitola	ersättare

Förhindrad

Mikael Svegländ	ersättare
Tore Neverdal	ersättare

Övriga deltagare

Rita Galanti	Ekonomichef, Svenska Kommun Försäkrings AB
--------------	--

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se

www.skfab.se

Handwritten signature in blue ink.

§ 1 Mötets öppnande, godkännande av dagordning samt val av justeringsperson och sekreterare

Mötet öppnas av styrelsens ordförande Fredrik Ahlstedt som hälsar de närvarande välkomna.

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen. För att jämte ordförande justera dagens protokoll utses Mona Kolarby. Rita Galanti utses att upprätta protokollet.

Ärende för beslut

§ 2 Beslut om tillsättande av ny VD i SKFAB

Styrelsen beslutar

- att fastställa ny VD i SKFAB utefter förslag från rekryteringskommittén

Ärende och beslutsunderlag

Ordförande presenterar förslag till ny VD i SKFAB där rekryteringskommittén träffat ett antal kandidater som tagits fram med understöd av rekryteringskonsult i form av Poolia. Som ny VD i SKFAB föreslås Lina Haglund vars profil, bakgrund samt nuvarande uppdrag beskrivs. Styrelsen ställer ett antal frågor avseende rekryteringsprocessen och föreslaget ny VD. Månadslön, pensionsavsättning samt övriga anställningsvillkor går igenom där Lina Haglund tillträder tjänsten som VD i SKFAB 2022-04-01. Nuvarande VD Jan Malmberg kvarstår i bolaget fram till och med 2022-06-30 med särskilda uppdrag under perioden april-juni.

MBL-information har genomförts med bolagets medarbetare 2021-11-17 där slutkandidaten Lina Haglund presenterade sig före informationen och där medarbetarna gavs tillfälle att ställa frågor till Haglund, **bilaga**.

§ 3 Övriga frågor

Inga Övriga frågor finns att hantera.

§ 4 Nästa styrelsemöte

Ordförande går igenom datum för kommande styrelsemöte.

- 10/12 kl. 09.00-11.30 via Teams

FA

§ 5 Avslutning av dagens möte

Ordförande avslutar dagens styrelsemöte och tackar för visat intresse.

Vid protokollet:

Rita Galanti

Justeras:

Fredrik Ahlstedt

Ordförande

Justeras:

Mona Kolarby

Ledamot

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB VIA TEAMS 2021-12-10

2021-12-10
Sid 1 (8)

16 bilagor

PROTOKOLL

Närvarande

Fredrik Ahlstedt	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Anders Lundkvist	ledamot, deltog ej i § 13 samt §§ 15–17
Per Nylén	ledamot, deltog från och med § 10
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Mona Kolarby	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Tore Neverdal	tjänstgörande ersättare
Mikael Svegländ	tjänstgörande ersättare
Lars Backteman	tjänstgörande ersättare
Pekka Seitola	ersättare

Frånvarande

Olaf Løberg	ledamot
Linda Ekström	ledamot
Erik Pelling	ersättare

Övriga deltagare

Jan Malmberg	VD, Svenska Kommun Försäkrings AB
Rita Galanti	Ekonomichef, Svenska Kommun Försäkrings AB
Roger Nyman	Compliance Officer, Svenska Kommun Försäkrings AB
Erik Blomgren	Governance Consulting B&B AB, § 11
Sirpa Bratthall	Governance Consulting B&B AB, § 11
Adrian Vinsa	Gävle kommun, § 14

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle
Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se
www.skfab.se

§ 1 Mötets öppnande, godkännande av dagordning samt val av justeringsperson och sekreterare

Mötet öppnas av styrelsens ordförande Fredrik Ahlstedt som hälsar de närvarande välkomna.

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen. För att jämte ordförande justera dagens protokoll utses Mona Kolarby. Roger Nyman utses att upprätta protokollet.

§ 2 Föregående styrelseprotokoll

Ordförande går igenom justerat protokoll från styrelsemötet 2021-10-22, **bilaga 1**.

Styrelsen beslutar att lägga protokollet till handlingarna.

Protokoll från extra styrelsemöte 2021-11-18 är under påskrift och bifogas dagens protokoll, **bilaga 2**.

§ 3 Logg över punkter för vidare åtgärd utefter tidigare styrelsemöten

Ordförande presenterar logg över punkter för vidare åtgärd utefter tidigare styrelsemöten:

- Nedan §§ 4, 5 och 8

Avrapportering och muntlig information

§ 4 Anmälan om intressekonflikter

Ordförande går igenom former för styrelsens och VD:s redogörelser gällande aktuella uppdrag som kan medföra intressekonflikter mot respektive funktion i SKFAB, liksom intressekonflikter mot aktuell mötesagenda. Under dagens styrelsemöte anmäldes ingen intressekonflikt i form av andra uppdrag eller mot punkter i mötesagendan.

§ 5 Status i ledningsprövningar

Compliance Officer Roger Nyman informerar om status i lednings- och lämplighetsprövningar anmälda till Finansinspektionen i juni, där tillsynsmyndighetens svar efterfrågats vid tre tillfällen och fortsatt inväntas.

§ 6 Tidplan med valberedning inför årsstämma 2022

Compliance Officer informerar om ett uppstartsmöte mellan bolaget och valberedningen inplanerat till den 2 februari via Teams där bolaget informerar om aktuella händelser inom SKFAB:s verksamhet, samtidigt som valberedningen ges tillfälle att delge frågor inför årsstämman den 18 maj som hålls via Teams. Ett fysiskt möte mellan SKFAB:s presidie och valberedningen inplaneras därefter för genomförande i mars.

§ 7 Styrelseenkät 2021

Styrelsen skall årligen utvärdera eget arbete samt bolagsmaterial i enkätform. Compliance Officer presenterar styrelseenkät för utvärdering av 2021 som skickas ut i början av januari 2022 med svarstid senast den 21 januari och därefter presentation på styrelsemötet 2022-02-18. Styrelseenkäten innehåller samma 24 frågor som senaste två år.

§ 8 Mötesschema för besök hos delägarkommuner och verksamhetsgrenar 2022

VD Jan Malmberg refererar till tidigare styrelsediskussioner avseende vikten av att kontinuerligt informera delägarkommunernas politiska beslutsforum samt olika verksamhetsgrenar avseende SKFAB och bolagets verksamhet. Bolagets presidium respektive kundteam besöker prioriterade delägarkommuner och verksamhetsgrenar under 2022 i form av Kiruna kommun, Trondheim kommune samt Umeå kommun. Kompletterande möten med andra delägarkommuner kan genomföras via Teams.

Ärenden för beslut

§ 9 Ny affärsplan i SKFAB

Styrelsen beslutar

- att fastställa affärsplan enligt förslaget, **bilagor 3–4**

Ärende och beslutsunderlag

Ordförande samt VD går igenom ny affärsplan i SKFAB utefter styrelsens tidigare arbete där ett slutligt förslag nu har tagits fram. Affärsplanen bygger på en nulägesbeskrivning, affärsidé, målbild 2027, vision, strategiska mål samt affärsmodell, detta i beaktande av nytt aktieägaravtal, finansieringsanalys, styrelse och företagsledning samt regelefterlevnad. En redaktionell justering görs i dokumentets uppbyggnad utefter synpunkt från styrelsen.

§ 10 Verkställande direktörens rapporter

Styrelsen beslutar

- att godkänna VD-rapport avseende 30 november 2021
- att fastställa budget för 2022 enligt förslaget
- att för återförsäkring av upp till 30 procent i Real Estate-programmet kan strukturen 5 mnkr EEL och 22 mnkr AA tillämpas samt
- att riskmålet för kapitalförvaltning VaR, Value at Risk, ska ändras till att vara högst 15 procent.

Ärende och beslutsunderlag

VD och ekonomichef Rita Galanti presenterar det ekonomiska resultatet för SKFAB per 2021-11-30 samt aktuella ärenden inom verksamhet och organisation enligt bilagor 5–9.

En **ekonomisk rapportering för SKFAB per den 30 november 2021** avseende tekniskt resultat och kapitalförvaltning ger ett sammantaget resultat på 68 mnkr. Det tekniska resultatet per den 30 november 2021 uppgår till 17 mnkr och kapitalnettot inklusive valuta uppgår till 51 mnkr. De administrativa kostnaderna ligger 5 mnkr lägre än budgeterat, huvudsakligen beroende på lägre kostnader för utvecklingsprojekt samt Teamsbaserade kundteamskonferenser och styrelsemöten. Skadekostnadsprocenten uppgår till 61 och driftkostnadsprocenten till 25, där driftkostnadsprocenten exkluderat Risk Management och NNP (Norsk naturskadepool) ligger på 21 procent. Skadekostnaden för egen räkning avseende skador 2021 påverkar resultatet med 55 mnkr exklusive IBNR som uppgår till 11 mnkr per den sista november. Höghusbranden i Gävle under oktober har reservsatts med en första preliminär reserv på 64,5 mnkr.

Förmånsrättsregistret per 2021-11-30 uppvisar en täckningsgrad av FTA uppgående till 245 procent. Efter dialog med aktuarie har det sedan tidigare fattats beslut att IBNR från och med 2021 hanteras med en månadsvis periodisering om 1 mnkr, med avstämning per den 30/6 samt 31/12, för att undvika en betydande årlig bokslutseffekt. Avstämning i IBNR görs efter årsskiftet där en eventuellt överskattad periodisering kan återföras.

Bolagets **kapitalförvaltning per 2021-11-30** om 487 mnkr har höjt resultatet för året hitintills med 51 mnkr genom bolagets aktieplaceringar, där marknaden varit volatil hitintills under det sista kvartalet 2021. Aktieandelen i portföljen stiger åter trots tidigare reallokering från aktier till ränta på grund av värdeuppgång för aktier. Reallokeringen som genomförts i februari respektive september innebär att 24 mnkr har låsts in som resultat. Avkastningen under årets elva första månader är 11,8 procent medan avkastningen för rullande 12 månader är 14,5 procent. Ett beräknat VaR-värde per den 30 november 2021 är 8,3 procent, vilket innebär att risken ligger inom styrelsens accepterade riskmandat som satts till maximala 10 procent.

En **genomlysning av bolagets placeringar** har genomförts och visar att merparten av kapitalplaceringarna har god eller mycket god följsamhet till SKFAB:s hållbarhetskriterier samt att avkastningen på del

av placeringarna visar på underavkastning ställt mot beslutade jämförelseindex. Tillgångarna i portföljen består av aktier uppgående till 287 mnkr, räntor uppgående till 178 mnkr samt alternativa placeringar om 23 mnkr.

Skadediarium per den 30 november 2021 redovisas där totalt 1 978 skador medför en reserverad skadekostnad uppgående till 227 mnkr inkluderat skadereglering för ansvarsskador avseende nederbördsskador/ansvar efter augusti månads skyfall i Gävle. Dessa ansvarsskador där SKFAB endast utför skadereglering har medräknats antalsmässigt i presenterat skadediarium.

Budget 2022 innefattar ett ökat TSI-värde för Egendomsprogrammet med 6,7 procent utefter SCB:s byggkostnadsindex, för Kollektiv olycksfall indexerat 1,5 procent i Sverige och 5 procent i Norge, möjlig premiereduktion om 4,4 mnkr relaterat solvenskapitalkrav och fördelat på flera delägare, återförsäkringskostnader justeras utefter upphandling med ökade självbehållsnivåer för Others och Real Estate, något minskade administrativa kostnader jämfört med 2021 samt en kapitalavkastning beräknad enligt bolagets avkastningskrav på ett genomsnittligt kapital om 525 mnkr enligt avkastningskravet uppgående till 5,68 procent, oförändrad ambition för bolagets RM-verksamhet samt att Norsk naturskade-pool är beräknad enligt den rate som gäller för närvarande. Beroende på antagande om skadeutfall varierar det tekniska resultatet från negativt vid ett fullt genomslag i samtliga program där Annual Aggregate (AA) uppnås till ett nollresultat vid antagande om en genomsnittlig skadeprocent med tillägg om 10 procents riskmarginal.

Verksamhetsplan presenteras, baserad på SKFAB:s affärsplan, omfattandes tre år med en budgetbaserad fördjupning avseende 2022. Strukturen för verksamhetsplanen bygger på verksamhetsinriktning 2022, verksamhetens målbild 2024, verksamhetsmål, arbetsmiljömål, mål för kapitalförvaltning samt kommunikation och åtgärder. Tillkommer gör IT-strategi, aktieägaravtal, bolagsbeskrivning samt bolagets mervärden vilket presenteras i form av bilagor till verksamhetsplanen.

För **återförsäkring** av upp till 30 procent i Real Estate-programmet kan strukturen 5 mnkr EEL och 22 mnkr AA tillämpas.

Aktuellt i försäkringsverksamheten informeras avseende:

- Ny aktuarie i SKFAB är från och med den 1 januari 2022 FCG Risk & Compliance AB med uppdragsansvarig Erik Gustafsson
- Ny extern revisor i SKFAB är från och med räkenskapsåret 2022 Öhrlings Pricewaterhouse Coopers AB med Morgan Sandström som ansvarig revisor
- KPMG har slutfört sin löpande granskning av SKFAB, inga anmärkningar har noterats, bokslutsgranskning kommer att utföras under februari månad 2022
- Skyfallet i Gävle under augusti har gett stort antal skador på privat egendom men träffade även bolagets försäkringsobjekt såsom skolor och bostadsfastigheter
- Begränsade kostnader för skador på bostadsfastigheter, trots att skadorna är mycket omfattande, men bolaget redan har nått stop-loss-nivån för skador inträffade under 2021

- SKFAB:s nya webb-site har lanserats, med möjlighet till inloggning till "Mina sidor"
- Förnyelsen är i mål till minst 95 procent
- Två medarbetare skriver prov för IDD efter genomförd utbildning

Gällande **organisation och medarbetare** delges bland annat genomförd verksamhetsplanering med underlag till affärs- och verksamhetsplan, genomförda medarbetarsamtal samt tillämpning av schema-lagd kontorsarbetstid.

§ 11 Rapport extern Compliance 2021 del 2

Styrelsen beslutar

- att fastställa rapport för extern Compliance 2021 där VD uppdras att åtgärda påtalade granskningssynpunkter redovisade i bolagets granskningsmatris enligt **bilagor 10–11**

Ärende och beslutsunderlag

Granskningar har utförts av bolagets externa leverantör för extern Compliance, Governance Consulting B&B AB. Funktionen skall stödja bolagets arbete med att löpande upprätthålla och efterleva det regelverk som styr verksamheten i bolaget samt informera om regulatoriska förändringar i proaktivt syfte. Granskningsrapporten presenteras av Erik Blomgren och Sirpa Bratthall med någon rekommendation om ytterligare förbättring i regelhanteringsyfte beträffande implementering av EIOPA:s riktlinjer om uppdragsavtal med molntjänstleverantörer respektive uppföljning av rekommendationer från extern Compliance 2020.

§ 12 Rapport riskkontroll 2021

Styrelsen beslutar

- att återremittera ärendet i enlighet med **bilaga 12**

Ärende och beslutsunderlag

Compliance Officer informerar att ingen komplett granskningsrapport har inkommit från riskkontrollfunktionen i regi Transcendent Group AB samt att kommunikationen mellan SKFAB och riskkontrollfunktionens ansvarige utförare inneburit viss otydlighet varför SKFAB kommer att kontakta leverantörens uppdragsansvarige. Ärendet föreslås därmed att återremitteras.

§ 13 ORSA-rapport 2021

Styrelsen beslutar

- att fastställa ORSA-rapport 2021, bilagor 13–14

Ärende och beslutsunderlag

Compliance Officer går övergripande igenom ett slutligt förslag till ORSA-rapport 2021 utefter tidigare remiss till styrelsen och i beaktande av inkomna justeringssynpunkter. Rapporten kommer därefter att skickas till Finansinspektionen och även läggas ut på bolagets hemsida.

§ 14 Granskningsrapport GDPR 2021

Styrelsen beslutar

att fastställa granskningsrapport GDPR 2021, bilagor 15–16

Ärende och beslutsunderlag

En granskning har utförts av SKFAB:s dataskyddsombud Adrian Vinsa, med befattning inom Gävle kommuns dataskyddsenhet, avseende bolagets dataskyddsarbete 2021. Granskningen har även följt upp rekommendationer som lämnats 2019 och 2020. Granskningen har resulterat i någon rekommendation om smärre förbättringspotential inom uppföljning av personuppgiftsansvariges systematiska arbete med personuppgiftsincidenter, personuppgiftsansvariges information om personuppgiftsbehandlingar till anställda samt konsekvensbedömningar avseende dataskydd.

§ 15 Övriga frågor

Inga Övriga frågor finns att hantera.

§ 16 Nästa styrelsemöten

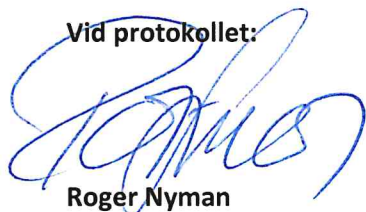
Ordförande går igenom datum för kommande två styrelsemöten.

- 2022-02-18 kl. 09.00-12.00 styrelsemöte via Teams
- 2022-04-28--29 kl. 12.00 dag 1 - kl. 13.00 dag 2 strategi- och styrelsemöte i Trollhättan

§ 17 Avslutning av dagens möte

Ordförande avslutar dagens styrelsemöte och tackar för visat intresse samt för det arbete som styrelse, VD och bolagets medarbetare lagt ner under 2021 med en samtida lyckönskning om en God jul och ett Gott nytt år.

Vid protokollet:

Roger Nyman

Justeras:

Fredrik Ahlstedt

Ordförande

Justeras:

Mona Kolarby

Ledamot

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

EXTRA BOLAGSSTÄMMA 2021-12-21 (PER CAPSULAM)

2021-12-21

Sid 1 (2)

Deltagande ombud

Åsa Ulander	Sundsvalls kommun, ombud
Eva Älander	Gävle kommun, ombud
Mats Gyllander	Uppsala kommun, ombud
Andreas Lind	Piteå kommun, ombud
Marcus Nilsson	Helsingborgs stad, ombud
Andreas Isaksson	Örnsköldsviks kommun, ombud
Thomas Wennström	Umeå kommun, ombud
Olaf Løberg	Trondheim kommune, ombud
Gert-Inge Andersson	Trollhättans stad, ombud
Per Eriksson	Kiruna kommun, ombud

§ 1 Fastställande av röstlängd

Gävle kommun, genom Eva Älander	7 520 aktier
Sundsvalls kommun, genom Åsa Ulander	7 520 aktier
Kiruna kommun, genom Per Eriksson	862 aktier
Uppsala kommun, genom Mats Gyllander	1 524 aktier
Piteå kommun, genom Andreas Lind	820 aktier
Trollhättans stad, genom Gert-Inge Andersson	870 aktier
Trondheim kommune, genom Olaf Løberg	4 800 aktier
Helsingborgs stad, genom Marcus Nilsson	1 774 aktier
Örnsköldsviks kommun, genom Andreas Isaksson	786 aktier
Umeå kommun, genom Thomas Wennström	1 524 aktier
Totalt antal aktier	28 000 aktier

Noteras att ombuden (företrädarna) för aktieägarna inför stämman har tillhandahållit relevanta delegationsbeslut och fullmakter.

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Drottninggatan 35, 803 11 Gävle
Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se
www.skfab.se

Stämman beslutar att godkänna röstlängden enligt ovan. Samtliga aktier i bolaget var sålunda representerade.

Stämman beslutar att samtliga aktieägare skall justera protokollet.

§ 2 Godkännande av dagordningen

Stämman beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen.

§ 3 Stämman behörigen sammankallad

Stämman beslutar att stämman sammankallats i behörig ordning.

§ 4 Framläggande av handlingar enligt aktiebolagslagen

Framlades handlingar enligt följande, som ombuden i samband med kallelsen tagit del av:

- a. Styrelsens förslag till beslut om riktad nyemission genom kvittning (Bilaga A), med justering att teckning sker genom betalning (punkt 3 i Bilaga A)
- b. Styrelsens redogörelse enligt 13 kap. 7 § aktiebolagslagen (Bilaga B)
- c. Revisorns yttrande enligt 13 kap. 8 § aktiebolagslagen (Bilaga C)

Det noteras att samtliga aktieägare samtycker till att handlingar enligt 13 kap 6 § aktiebolagslagen inte tagits fram.

§ 5 Beslutsärende

Stämman beslutar om riktad nyemission av aktier i enlighet med Bilaga A.

Det noteras att beslutet är enhälligt.

§ 6 Avslutning

Det antecknas att något annat ärende inte förelåg.

Justeras (genom digital underskrift) av:

Åsa Ulander

Eva Älander

Mats Gyllander

Andreas Lind

Marcus Nilsson

Andreas Isaksson

Thomas Wennström

Olaf Løberg

Gert-Inge Andersson

Per Eriksson

Verifikat

Transaktion 09222115557459891638

Dokument

2021-12-21 Protokoll extra bolagsstämma SKFAB (per capsulam)
Huvuddokument
2 sidor
Startades 2021-12-21 08:32:40 CET (+0100) av Madeleine Löfdahl (ML)
Färdigställt 2021-12-22 09:35:05 CET (+0100)

Bilaga A-C extra bolagsstämma per capsulam 211221
Bilaga 1
3 sidor
Sammanfogad med huvuddokumentet
Bifogad av Madeleine Löfdahl (ML)

Initierare

Madeleine Löfdahl (ML)
Agenda Advokatbyrå AB
Org. nr 556592-4668
madeleine.lofdahl@agendaadvokatbyra.se
+46708998872

Signerande parter

Åsa Ulander (ÅU)
Sundsvalls kommun
Personnummer 6606067863
asa.ulander@sundsvall.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Åsa Elisabeth Ulander"
Signerade 2021-12-21 08:40:32 CET (+0100)

Gert-Inge Andersson (GA)
Trollhättans stad
Personnummer 195004025572
gert-inge.andersson@politiker.trollhattan.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Rune Gert-Inge Andersson"
Signerade 2021-12-21 11:06:16 CET (+0100)

Andreas Isaksson (AI)
Örnsköldsviks kommun
Personnummer 197809167914
andreas.isaksson@ornskoldsvik.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var

Marcus Nilsson (MN)
Helsingborgs stad
Personnummer 7004094111
marcus.nilsson3@helsingborg.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var

Verifikat

Transaktion 09222115557459891638

<p>"ANDREAS ISAKSSON" Signerade 2021-12-21 19:13:18 CET (+0100)</p>	<p>"Marcus Tobias Nilsson" Signerade 2021-12-21 08:37:59 CET (+0100)</p>
<p>Olaf Løberg (OL) Trondheim kommune olaf.loberg@trondheim.kommune.no +4790883099 Signerade 2021-12-21 14:03:46 CET (+0100)</p>	<p>Mats Gyllander (MG) Uppsala kommun Personnummer 5904064697 mats.gyllander@pol.uppsala.se</p> <p>Namnet som returnerades från svenskt BankID var "MATS GYLLANDER" Signerade 2021-12-21 11:00:18 CET (+0100)</p>
<p>Eva Ålander (EÅ) Gävle kommun Personnummer 198211267540 eva.alander@politiker.gavle.se</p> <p>Namnet som returnerades från svenskt BankID var "EVA ÅLANDER" Signerade 2021-12-21 16:11:33 CET (+0100)</p>	<p>Thomas Wennström (TW) Umeå kommun Personnummer 5411098956 tomas.wennstrom@umea.se</p> <p>Namnet som returnerades från svenskt BankID var "THOMAS WENNSTRÖM" Signerade 2021-12-21 10:26:48 CET (+0100)</p>
<p>Andreas Lind (AL) Piteå kommun Personnummer 7801268959 Andreas.Lind@pitea.se</p> <p>Namnet som returnerades från svenskt BankID var "JOHN ANDREAS LIND" Signerade 2021-12-21 11:23:54 CET (+0100)</p>	<p>Per Eriksson (PE) Kiruna kommun Personnummer 196911271473 per.eriksson@kirunabostader.se</p> <p>Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Per Gunnar Eriksson" Signerade 2021-12-22 09:35:05 CET (+0100)</p>

Verifikat

Transaktion 09222115557459891638

Godkännande parter

Kristina Söderman (KS)

Agenda Advokatbyrå AB

kristina.soderman@agendaadvokatbyra.se

Godkände 2021-12-21 08:35:21 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Styrelsens förslag till beslut vid extra bolagsstämma den 21 december 2021

Nyemission genom kvittning

Styrelsen föreslår att bolagsstämman beslutar om en riktad nyemission av 53 034 aktier, innebärande en ökning av aktiekapitalet med 53 034 000 kronor. För beslutet ska i övrigt följande villkor gälla.

1. Rätt att teckna de nya aktierna ska tillkomma Helsingborgs stad (8 830 st), Trollhättans stad (3 890 st), Uppsala kommun (14 412 st), Sundsvalls kommun (75 st), Örnsköldsviks kommun (3 470 st), Umeå kommun (8 420 st), Piteå kommun (2 705 st), Kiruna kommun (1 060 st) samt Trondheim kommune (10 172 st). Skälen till avvikelsen från aktieägarnas företrädesrätt är en överenskommelse mellan aktieägarna.
2. För varje tecknad aktie ska erläggas 1 000 kronor, vilket motsvarar aktiernas kvotvärde. Teckningskursen baseras på en överenskommelse mellan aktieägarna.
3. Teckning av aktier ska ske inom tre veckor från dagen för emissionsbeslutet. Betalning ska ske genom kvittning av fordran, som respektive teckningsberättigad har i förhållande till bolaget. Aktieteckningen sker genom betalningen.
4. Styrelsen äger rätt att förlänga teckningstiden och därmed betalningsfristen.
5. De nya aktierna berättigar till vinstutdelning från och med den dag aktierna har förts in i aktieboken.
6. De nya aktierna omfattas av följande förbehåll: hembudsförbehåll.
7. Det ombud den upprättade anmälan utpekar befullmäktigas såsom ombud företräda bolaget och underteckna anmälan avseende ärendet hos Bolagsverket samt att vidta de smärre justeringar som krävs för beslutets registrering vid Bolagsverket. Ombudet har rätt att sätta annan i sitt ställe.

Styrelsens redogörelse enligt 13 kap 7 § aktiebolagslagen för kvittning

Såsom redogörelse enligt 13 kap 7 § aktiebolagslagen får styrelsen för Svenska Kommun Försäkrings AB anföra följande.

Styrelsen har föreslagit extra bolagsstämma att besluta om nyemission av 53 034 aktier, i vilken betalning för tecknade aktier ska kunna erläggas genom kvittning av fordran mot bolaget.

Kapitalbelopp avseende fordringar som ska kunna utnyttjas för teckning av aktier genom kvittning fördelar sig enligt nedan:

Delägare	Organisationsnummer	Antal aktier (st)	Fordran (kr)	Andel av fordran som får kvittas (procent)
Helsingborgs stad	212000-1157	8830	8 830 000	100
Trollhättans stad	212000-1546	3890	3 890 000	100
Uppsala kommun	212000-3005	14412	14 412 000	100
Sundsvalls kommun	212000-2411	75	75 000	100
Örnsköldsviks kommun	212000-2445	3470	3 470 000	100
Umeå kommun	212000-2627	8420	8 420 000	100
Piteå kommun	212000-2759	2705	2 705 000	100
Kiruna kommun	212000-2738	1060	1 060 000	100
Trondheim kommune	94210464	10172	10 172 000	100

Fordringarna får användas till kvittning fullt ut. Bolagets styrelse bedömer att kvittning kan ske utan skada för bolaget.

Gävle den 22 oktober 2021

Styrelsen för Svenska Kommun Försäkrings AB

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E73878AC183746F895B5FD203EB425EA

Revisorsyttrande enligt 13 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551) över styrelsens redogörelse för kvittning

Till bolagsstämman i Svenska Kommun Försäkrings AB, org. nr 516406-0039

Vi har granskat styrelsens redogörelse med avseende på kvittning daterad 2021-10-22.

Styrelsens ansvar för redogörelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för att ta fram redogörelsen enligt aktiebolagslagen och för att det finns en sådan intern kontroll som styrelsen bedömer nödvändig för att kunna ta fram redogörelsen utan väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vår uppgift är att uttala oss om kvittningen på grundval av vår granskning. Vi har utfört granskningen enligt FARs rekommendation RevR 9 *Revisorns övriga yttranden enligt aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen*. Denna rekommendation kräver att vi planerar och utför granskningen för att uppnå rimlig säkerhet att styrelsens redogörelse inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Vi är oberoende i förhållande till Svenska Kommun Försäkrings AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Granskningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta bevis om finansiell och annan information i styrelsens redogörelse. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i redogörelsen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur styrelsen upprättar redogörelsen i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. Granskningen omfattar också en utvärdering av ändamålsenligheten och rimligheten i styrelsens antaganden. Vi anser att de bevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi anser att styrelsens redogörelse har upprättats i enlighet med 13 kap. 7 § aktiebolagslagen och kvittningsrätten avser giltiga motfordringar.

Övriga upplysningar

Detta yttrande har endast till syfte att fullgöra det krav som uppställs i 13 kap. 8 § aktiebolagslagen och får inte användas för något annat ändamål.

Stockholm den 6 december 2021

KPMG AB

DocuSigned by:

Anna Jansson

1E51CC8EC95C491...
Anna Jansson

Auktoriserad revisor

List of Signatures

Page 1/1

2021-12-22 Protokoll extra styrelsemöte per capsulam.pdf

Name	Method	Signed at
Gun Mona Elisabeth Kolarby	BANKID	2021-12-23 22:59 GMT+01
ANN-CATRIN FREDRIKSSON	BANKID	2022-01-04 15:12 GMT+01
JOHAN NIKULA	BANKID	2021-12-23 11:24 GMT+01
PAUL ÅKERLUND	BANKID	2021-12-23 11:15 GMT+01
Linda Viktoria Ekström	BANKID	2021-12-23 10:35 GMT+01
Hans Lindberg	BANKID	2022-01-04 15:16 GMT+01
Karl-Ove Andersson	BANKID	2021-12-23 10:29 GMT+01
Løberg, Olaf	BANKID_MOBILE	2022-01-03 12:22 GMT+01
PER NYLÉN	BANKID	2022-01-03 10:58 GMT+01
FREDRIK AHLSTEDT	BANKID	2022-01-03 10:32 GMT+01
ANDERS LUNDKVIST	BANKID	2022-01-03 10:02 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 8ED52DD31A714B389C8F3B2E3BB77BF6

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

2021-12-22

2021-12-22
Sid 1 (3)

PROTOKOLL

Närvarande

Fredrik Ahlstedt	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Linda Ekström	ledamot
Anders Lundkvist	ledamot
Per Nylén	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Mona Kolarby	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Olaf Løberg	ledamot
Erik Pelling	ersättare
Lars Backteman	ersättare
Pekka Seitola	ersättare
Mikael Svegländ	ersättare
Tore Neverdal	ersättare

Adjungerade

Jan Malmberg	VD, Svenska Kommun Försäkrings AB
Rita Galanti	Ekonomichef, Svenska Kommun Försäkrings AB
Roger Nyman	Compliance Officer, Svenska Kommun Försäkrings AB

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle
Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se
www.skfab.se

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
8ED52DD31A714B389C8F3B2E3BB77BF6

§ 1 Mötets öppnande

Det noteras att styrelsebesluten gällande bolaget i detta protokoll fattas genom ett så kallat per capsulam-förfarande och att samtliga styrelseledamöter, genom att underteckna detta protokoll, bekräftar sitt godkännande av de beslut som antecknats i protokollet.

§ 2 Förberedelse

Det konstateras att styrelsens ledamöter fått tillfälle att delta i behandlingen av dagens ärenden samt underlag, i enlighet med vad som framgår nedan.

§ 3 Omfördelning av aktieägandet enligt aktieägaravtal genom riktad nyemission - tilldelning av aktier

Den 12 februari 2021 rekommenderade styrelsen att delägarna i bolaget skulle besluta om riktad nyemission av aktier i syfte att omfördela ägandet i enlighet med delägarnas överenskommelse i aktieägaravtalet. Denna rekommendation följdes upp av delägarna genom att respektive kommun under 2021 fattat beslut om teckning av aktier enligt styrelsens rekommendation, varefter styrelsen vid styrelsemötet den 22 oktober föreslog att bolagsstämman skulle fatta beslut om riktad nyemission av aktier för att effektuera omfördelning av aktieägandet mellan delägarna.

Det antecknas att delägarna vid extra bolagsstämma den 21 december 2021 (per capsulam) beslutat om ovannämnda riktade nyemission. Teckning sker genom betalning, det vill säga genom att bolaget verkställer kvittningen av skuld till respektive delägare enligt belopp (fordran) som framgår av tabellen nedan, vilket görs per denna dag. Bekräftelse kommer att skickas ut till respektive delägare.

Det beslutas att tilldela de tecknade aktierna och att föra in dessa i aktieboken i enlighet med tabellen nedan.

Delägare	Organisationsnummer	Antal aktier (st)	Fordran (kr)
Helsingborgs stad	212000-1157	8830	8 830 000
Trollhättans stad	212000-1546	3890	3 890 000
Uppsala kommun	212000-3005	14412	14 412 000
Sundsvalls kommun	212000-2411	75	75 000
Örnsköldsviks kommun	212000-2445	3470	3 470 000
Umeå kommun	212000-2627	8420	8 420 000
Piteå kommun	212000-2759	2705	2 705 000
Kiruna kommun	212000-2738	1060	1 060 000
Trondheim kommune	94210464	10172	10 172 000

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
8ED52DD31A714B389C8F3B2E3BB77BF6

§ 4 Avslutning

Det antecknas att samtliga beslut var enhälliga. Ordföranden avslutar sammanträdet.

Vid protokollet:

Justeras:

Fredrik Ahlstedt (ordförande)

Johan Nikula

Justeras:

Justeras:

Karl-Ove Andersson

Linda Ekström

Justeras:

Justeras:

Ann-Catrin Fredriksson

Mona Kolarby

Justeras:

Justeras:

Hans Lindberg

Anders Lundkvist

Justeras:

Justeras:

Olaf Løberg

Per Nylén

Justeras:

Paul Åkerlund

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
8ED52DD31A714B389C8F3B2E3BB77BF6